

Innkalling

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Grane B/U skole - Idrettshallen
Dato:	26.04.2018
Tidspunkt	Kl. 18:00

Forfall skal meldes via Møteportalen. Kan også meldes til Servicetorget i tillegg, tlf. 75182200.

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

Med henvisning til forvaltningsloven § 8, 3. ledd, vil en be om at beskjed om mulig inhabilitet blir meddelt Servicetorget.

Forvaltningsloven § 8, 3. ledd:

"Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre han ugild (inhabil). Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad."

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	
011/18	Referatsaker	
012/18	Finansrapport 3-2017 (pr.31.12.2017)	
013/18	Samarbeidsavtale om folkehelsearbeid 2018 - 2021	
014/18	Søknad om fritak fra politiske verv	
015/18	Høringsuttalelse - Forslag til endring av postloven - Omfang av leveringspliktige posttjenester	
016/18	Eierskapsmelding - Grane kommune	
017/18	Rutiner ved varslingsmeldinger som gjelder rådmann, der folkevalgte er direkte arbeidsgiver.	
018/18	Presisering/endring møtegodtgjørelse til folkevalgte	
019/18	Boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, 3 boenheter 2018.	
020/18	Utredning, nytt sykehjem / helsetun, oppfølging av kommunestyrets vedtak 28.02.18	
021/18	Forslag til søknad om kongens fortjeneste medalje	Unntatt offentlighet

Trofors, den 19. april 2018

Bjørn Ivar Lamo
Ordfører

Tone Larsen
Rådmann

Grane kommune

ArkivKode: FE - 033
Arkivsak: 18/148
JournalpostID: 18/1402
Saksbehandler: Inger Lise Fløtnes
Dato: 19.04.2018

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
011/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Referatsaker

007/18, 2. tildeling skjønnsmidler 2018

008/18, Avtale om Kirkeng-samlingen

009/18, Innkalling til Årsmøte i Revisjon Midt-Norge SA 16.04.2018

010/18, Møtereferat fra møte mellom Statskog, Grane og Vefsn kommuner 06.02.18

011/18, Nærpolitireformen i Nordland - status og avslutning

012/18, Scooterløype Jamtfjelldal og Hjartfjellet

013/18, Sluttseddel for kjøp av aksjer i Helgeland veiutvikling

014/18, Stans deporteringen til Afghanistan - Uttalelse fra Fauske kommunestyret

015/18, Videre arbeid med skilting langs veg

016/18, Nasjonale mål og hovedprioriteringer for de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen 2018

017/18, Årsrapporter 2017 Lomsdal-Visten

018/18, Årsmelding Bygdeboknemnda

019/18, Årsmelding 2017 - Råd for eldre og funksjonshemmede i Grane

020/18, Oversendelse av KS sin høringsuttalelse til ekspertutvalgets rapport om regionreformen

Rådmannens innstilling:

Referatsaker tas til orientering.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
017/18	Formannskapet	14.03.2018
012/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Finansrapport 3-2017 (pr.31.12.2017)

Trykte vedlegg:

08.03.2018 59654 3-2017

Sammendrag:

I henhold til Grane kommunes Finansreglement pkt. 10, skal finansrapport forelegges kommunestyret til behandling hver 30.04 og 30.08 årlig. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året innen 31. mars i påfølgende år.

Finansrapport 3-2017 fremlegges til politisk orientering. Rapporten er regnskapstall pr. 31.12.2017.

Vurdering:

I hht. Finansreglement vedtatt KS 45/16:

Finansreglement pkt. 10

Rådmann skal i forbindelse med tertialrapportering pr. 30. april og 31. august legge fram rapporter for kommunestyret som vises status for kommunens finansforvaltning. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året innen 31. mars i påfølgende år. Formål med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt. Rapporten skal inneholde:

1. *Oversikt over gjeldens fordeling på lånenes type, renteutvikling og låneinstitusjon.*
2. *Oversikt over plassering av ledig likviditet med fordeling på aktivaklasse og vilkår.*

10.1 Rapportering om forvaltning av kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- *Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede midler til driftsformål.*
- *Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter*
- *Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.*

10.2 Rapportering om forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

For gjeldsforvaltningen skal det minimum rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året
- Refinansiering av eldre lån så langt i året
- Sammensetning av låneporteføljen fordelt på de ulike typer passiva (i NOK og %)
- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser (benchmark)
- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoen for eksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov

Avvik fra reglementet skal rapporteres til kommunestyret. I forbindelse med rapporteringen skal det fremgå om det har vært avvik siden forrige rapportering. For å avdekke om det har vært eller oppdaget avvik, skal ledergruppe i fellesskap drøfte dette i møte før kvartalsrapportering for å forsterke kontrollen, og eventuelle avvik deretter håndteres av kommunestyret.

Rapportering fra bank(er) og eventuelle finansinstitusjoner kommunen mottar, må undergis selvstendig vurderinger og grundig kvalitetssikring også av kommunen selv, i den hensikt å følge en forsiktighetslinje.»

Rådmannens innstilling:

Finansrapport 3-2017 Grane kommune tas til orientering.

Formannskapet 14.03.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 017/18 Innstilling:

Finansrapport 3-2017 Grane kommune tas til orientering.

FINANSRAPPORT 3-2017

Låneportefølje pr. 31.12.2017 (finansiell passiva)

Långiver	Instrument	Beløp	Rente	Bindingstid	TOTAL
Kommunalbanken 200020510	P.t.rente	0			
Kommunalbanken 20030950	P.t.rente	541.910	1,5 %		
Kommunalbanken 20050822	P.t.rente	653.410	1,5 %		
Kommunalbanken 20060633	P.t.rente	2.480.000	1,5 %		
Kommunalbanken 20070707	P.t.rente	586.730	1,5 %		
Kommunalbanken 20090451	3 mnd Nibor	8.500.000	1,5 %		
Kommunalbanken 20090772	P.t.rente	3.600.000	1,5 %		
Kommunalbanken 20110745	P.t.rente	585.870	1,5 %		
Kommunalbanken 20130355	P.t.rente	4.608.000	1,5 %		
Kommunalbanken 20140712	Fastrentelån	5.950.000	2,58 %	15.12.2024	
Kommunalbanken 20150463	Fastrentelån	19.440.000	2,47 %	29.09.2025	
Kommunalbanken 20160635	P.t.rente	5.795.000	1,5 %		
Kommunalbanken 20170663	P.t.rente	8.000.000	1,5 %		60.740.920
KLP 8317.50.31106	P.t.rente	999.985	1,95 %		
KLP 8317.50.40032	P.t.rente	16.000.000	1,95 %		
KLP 8317.50.54327	P.t.rente	533.342	1,95 %		17.533.327
Husbanken 15309894	P.t.rente	1.169.919	1,62 %		
Husbanken 15317714	P.t.rente	1.140.000	1,62 %		
Husbanken 15922254	P.t.rente	112.800	1,62 %		2.422.719
Opplysningsv.fond	P.t.rente	154.472	2,3 %		154.472
Total ordinær gjeld					80.851.438
Startlån					
Husbanken 15321055 4	Fastrentelån	2.175.000	3,0 %		

Husbanken 15321598 3	P.t.rente	928.125	1,62 %	01.07.2032	
Husbanken 15321726	P.t.rente	2.125.000	1,62 %		
Husbanken 15321727	P.t.rente	2.000.000	1,62 %		7.228.125
Total startlån					7.228.125
Total lånegjeld pr. 31.12.2017					88.079.563

Fastrente på lån utgjør 31,3% av låneporteføljen.

Pkt. 7.1 pkt.7 i finansreglement : «For å redusere renterisikoen kan minst 20 % av kommunens innlån være til fast rente».

Opptak nye lån 2017

Budsjett 2017-Pkt. 7.5 «Det er i budsjett 2017 vedtatt låneopptak på kr. 8.000.000»

Låneopptak kr. 8. mill er tatt opp i desember 2017.

Likvide midler pr. 31.12.2017 (finansiell aktiva)

Bank	Konto	Beløp	Rente	Vilkår
Helgeland sparebank	Skattetrekk	3.600.065	0,05	
	Driftskonto	16.211.309	1,23	Nibor 3 mnd + 30 pkt
	Vefsnafond	1.602.433	1,23	Nibor 3 mnd + 30 pkt
	Fond	3.964.722	1,23	Nibor 3 mnd + 30 pkt
	Andre konti	208.849	1,23	Nibor 3 mnd + 30 pkt
Helgeland Sparebank	Sparekonto	15.615.656	1,50	30 dg oppsigelse
	Vefsnafond	32.337.932	1,50	30 dg oppsigelse
Likvide midler pr. 31.12.2017		73.540.966		

Kommunens finansielle midler er plassert i bankinnskudd.

Helgeland Sparebank er valgt som hovedbank på innskudd. Grane kommune har forhandlet fram gode vilkår på samtlige innskuddskonti. Skattetrekkskonto holdes utenfor.

Grane kommune oppnår effektiv rente på 1,23 %.

Pr. 31.12.2017, har kommunen samme rentebetingelser på alle bankkonti. Hovedkonto for Vefsnafond og andre fond er plassert på plasseringskonti med 30 dagers oppsigelsestid.

Rentesats 1,5%.

Styringsrenten i Norges Bank.

Styringsrenten i Norges Bank ligger pr. desember 2017 på 0,5 %. Styringsrenten har vært uendret siden mars 2016.

Prognosene for rentemarkedet varsler mulig økning mot slutten av 2018 eller i løpet av 2019.

(kilde:Norges Bank).

Hvis renten øker med 1 %, vil Grane kommune få ekstra driftsutgifter på ca. kr. 800.000 (innlån-renter).

Dette vil også resultere i merinntekt på renter bankinnskudd , og kommunens driftsinntekter vil øke.

Grane kommune

ArkivKode: FA - G10
Arkivsak: 11/324
JournalpostID: 18/506
Saksbehandler: Rune Stabbforsmo
Dato: 12.02.2018

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
005/18	Komite for helse og omsorg	22.03.2018
013/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Samarbeidsavtale om folkehelsearbeid 2018 - 2021

Trykte vedlegg:

06.03.2018 59589 Samarbeidsavtale folkehelse 2018

Sammendrag:

Grane kommune har siden 2011 hatt en samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid. Avtalen, som årlig har utløst et tilskudd på kr. 275 000,-, var gyldig ut 2017.

I brev av 31. januar 2018 inviterer fylkeskommunen til ny samarbeidsavtale for perioden 2018 - 2021.

Vurdering:

Følgende definisjoner benyttes i lov om folkehelsearbeid og ligger til grunn for avtalen:

Folkehelse: Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Hele 90 % av folkehelsen skapes utenfor helsesektoren.

Lov om folkehelse og Samhandlingsreformen trådte i kraft i 2012. Dette innebærer at kommunene er forpliktet å drive folkehelsearbeid.

Formålet med Folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, samt bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal også legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, jfr. §5. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk, alkohol- og annen rusmiddelbruk.

Kommunen skal også i henhold til loven gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

Ny samarbeidsavtale er utarbeidet med utgangspunkt i avtalen for perioden 2014-2017, ekstern evaluering av samarbeidsavtalen og kommunen og fylkeskommunens erfaringer fra perioden. Den viktigste endringen fra forrige avtaleperiode er at avtalen nå vil være likelydende for alle kommuner. Avtalen inneholder to obligatoriske resultatområder; helsefremmende barnehage og skole og bo- og nærmiljø. Ut over dette kan kommunen selv velge hvilke resultatområder som skal prioriteres for hvert avtaleår. Dette gir bedre vilkår for kommunens del, da man til enhver tid kan tilpasse og sette inn folkehelse tiltak basert på lokale folkehelseutfordringer.

Grane kommune har bare positive erfaringer fra tidligere samarbeidsavtaler med fylkeskommunen innen folkehelse. Avtalene har tidligere, og vil i framtiden, generere viktige midler til kommunen både i form av lønnstilskudd og støtte til lokale folkehelse tiltak. Dette beløpet utgjør kr. 200 000,- pr. år. Med bakgrunn i dette, samt at folkehelse er ett av satsningsområdene i gjeldende planstrategi, vil Rådmann derfor anbefale at Grane kommune inngår ny samarbeidsavtale med fylkeskommunen for perioden 2018-2021.

Rådmannens innstilling:

Grane kommunestyre vedtar å inngå samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune for perioden 2018-2021.

Komité for helse og omsorg 22.03.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

KHO- 005/18 Innstilling:

Grane kommunestyre vedtar å inngå samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune for perioden 2018-2021.

SAMARBEIDSAVTALE OM FOLKEHELSEARBEID

DEL I – Generell del

1. Avtaleparter

***** kommune, org. nr. ***** (heretter benevnt kommunen)

og

Nordland fylkeskommune, org.nr. 964982953 (heretter benevnt fylkeskommunen)

2. Definisjoner

Følgende definisjoner benyttes i lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29) og ligger til grunn for avtalen.

Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

3. Bakgrunn for samarbeidet

Samarbeidet om folkehelsearbeid mellom fylkeskommunen og kommunen bygger på:

- Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025).
- FT-sak 173/2017: Folkehelsearbeid – videreført samarbeid med kommunene.
- Fylkeskommunens og kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse.
- Lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29).
- Andre lover og forskrifter som er relevant for folkehelsearbeidet i kommunen og fylkeskommunen, herunder plan- og bygningsloven, tannhelsetjenesteloven og lovverk knyttet til medvirkningsorganer.

4. Formål

Formålet med avtalen er å etablere et gjensidig forpliktende samarbeid om et godt forankret, kunnskapsbasert, strukturert og målrettet folkehelsearbeid. Folkehelseovens formålsparagraf (§ 1) legges til grunn. Formålet med loven er:

«... å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.»

5. Samarbeidsområder

Samarbeidet skal baseres på resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025):

- 1) Forankring av folkehelsearbeidet
- 2) Samarbeid
- 3) Bo- og nærmiljø
- 4) Et inkluderende og likeverdig samfunn
- 5) Barn og ungdom
- 6) Voksenlivet
- 7) Alderdom

6. Gjennomgående perspektiver

Følgende gjennomgående perspektiver skal vektlegges i oppfølgingen av samarbeidsavtalen:

Utjevning av sosiale helseforskjeller:

Utjevning av sosiale helseforskjeller er et av hovedmålene for folkehelsearbeidet i Norge. For å lykkes med å nå dette målet er det nødvendig å vurdere hvordan ulike tiltak påvirker helsens fordeling i befolkningen.

Psykisk helse:

For å lykkes med å skape et samfunn som fremmer psykisk helse og livskvalitet, er det nødvendig å legge vekt på forhold i omgivelsene som fremmer mestring, tilhørighet, deltagelse og opplevelse av mening.

Begge de gjennomgående perspektivene krever handling og samarbeid på tvers av sektorer og fag. Disse perspektivene skal legge føringer for valg av resultatområder, utarbeiding av resultatmål, og for hvordan tiltak planlegges, gjennomføres og evalueres.

7. Forankring

Avtalen skal forankres politisk i kommunen og fylkeskommunen. Administrativt skal avtalen følges opp av rådmann i kommunen og etatssjef med ansvar for folkehelseområdet i fylkeskommunen.

Partene skal kontinuerlig arbeide med å forankre folkehelseperspektivet i relevante planer og strategier.

8. Folkehelsekoordinator

Kommunen skal ha ansatt folkehelsekoordinator/folkehelserådgiver. Folkehelsekoordinator skal ha en definert stillingsprosent som er dedikert til folkehelsearbeid. Folkehelsekoordinatoren skal koordinere oppfølging av samarbeidsavtalen og rapportere på avtalen.

Fylkeskommunens folkehelseseksjon vil fortløpende og etter behov veilede kommunen i planlegging og gjennomføring av tiltak som er forankret i samarbeidsavtalen. Fylkeskommunen skal sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp forpliktelser i avtalen. Fylkeskommunen vil bidra i opplæringen av nye folkehelsekoordinatorer i kommunene.

Folkehelsearbeidet tar for øvrig utgangspunkt i de ressurser som er tilgjengelig i virksomhetene

Partene skal utnevne hver sin kontaktperson for oppfølging av avtalen mellom partene. Disse skal også ha ansvar for å holde administrativ ledelse oppdatert om samarbeidet. Oversikt over kontaktpersoner beskrives i «Vedlegg 1». Endringer meldes umiddelbart til samarbeidsparten.

9. Tverrfaglig samarbeid

Folkehelsearbeidet skal organiseres og drives fram i et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Relevante aktører og organisasjoner må sikres medvirkning i arbeidet med planer, strategier og tiltak.

10. Møtevirksomhet

Fylkeskommunen arrangerer årlig samarbeidsmøte med kommuner, primært ved bruk av regionale nettverk som møtearena. Ved behov avtales møter ut over dette mellom partene. Dersom begge parter er enige om det kan møter holdes i form av telefonmøte/ videokonferanse.

Fylkeskommunen arrangerer årlige samlinger om folkehelsearbeid for alle kommunene i fylket.

Kommunen er forpliktet til å delta i møter og nettverkssamlinger med kommuner og fylkeskommune knyttet til folkehelsearbeidet.

11. Finansiering

Fylkeskommunen vil gi årlig rammetilskudd til kommunen for oppfølging av samarbeidsavtalen:

- Kommunens samlede tilskudd for hvert år bestemmes av fylkeskommunens årlige budsjettdisponeringer. Fylkeskommunen vil snarest etter fylkestingets budsjettvedtak informere kommunen om tildeling for neste avtaleår.
- Av rammetilskuddet kan kr 100.000,- benyttes til folkehelsekoordinatorstilling, under forutsetning av at kommunen bruker minst tilsvarende beløp til stillingsressurs. Ut over dette skal kommunen dekke administrative kostnader ved gjennomføringen av avtalen, herunder lønn- og reisekostnader, kontorhold, diett, m.m.
- Tilskuddet skal for øvrig brukes til å finansiere tiltak som er prioriterte i kommunens årlige tiltaksplan.
- Kommunen kan ikke disponere det fylkeskommune tilskuddet som kommunalt søkbare tilskuddsmidler. Tilskuddet kan ikke brukes til større anskaffelser av utstyr eller anlegg.

12. Rapportering

Kommunen skal årlig rapportere på følgende:

- 1) Kommunen skal utarbeide en årlig tiltaksplan med resultatområder, resultatmål og budsjett. Frist for innsendelse av tiltaksplanen er 31. januar hvert år. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Den årlige tiltaksplanen som sendes til fylkeskommunen skal vise hvordan det fylkeskommunale avtaletilskuddet til tiltak planlegges brukt, og skal ikke være en tiltaksplan for hele kommunens folkehelsearbeid.
- 2) Organisering av folkehelsearbeidet og gjennomføring av tiltak i kommunens årlige tiltaksplan, herunder vurdering av måloppnåelse og vurdering av tiltakenes betydning for utjevning av sosiale helseforskjeller og psykisk helse. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Frist for rapporteringen er 31. januar.
- 3) Økonomirapportering som viser bruk av fylkeskommunalt avtaletilskudd. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Frist: 31. mars.

Fylkeskommunen vil årlig rapportere på gjennomføring av fylkeskommunens handlingsprogram til Regional folkehelseplan Nordland i forbindelse med den årlige rulleringen i fylkestinget.

13. Konsekvenser ved manglende oppfyllelse

Det stilles krav fra fylkeskommunen i forhold til de økonomiske tilskudd som gis. Hvis kommunen ikke innfrir kravene som er satt, kan fylkeskommunen kreve tilbakebetalt hele eller deler av utbetalt tilskudd.

Partene skal informere hverandre snarest mulig hvis forpliktelsene i avtalen ikke kan innfris.

14. Varighet, opphør

Avtalen trer i kraft fra den dato begge parter har signert avtalen. Avtalen gjelder løpende, men kan sies opp skriftlig med 6 måneders varsel.

Dersom partene er enige, kan avtalen endres i avtaleperioden. Behov for endringer skal drøftes dersom en av avtalepartene ber om det.

Skal avtalen eller deler av avtalen revideres, skal dette forankres på politisk nivå.

15. Prosessuelt

Tvister skal forsøkes løst i minnelighet.

Eventuell uenighet om forståelsen av denne avtalen skal behandles og avklares av administrativ ledelse i fylkeskommunen og kommunen.

Eventuelle rettslige tvister med utspring i denne avtale, skal løses ved de alminnelige domstoler med Salten tingrett som verneeting.

16. Andre bestemmelser

Avtalen og tiltak som gjennomføres i regi av avtalen, skal profileres som et konkret samarbeid mellom avtalepartene.

Avtalen utstedes i to eksemplarer, ett til hver av partene.

DEL II – Prioriterte resultatområder

17. Årlig tiltaksplan

Kommunens årlige tiltaksplan skal bygges opp etter resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025). Tiltakenes betydning for utjevning av sosiale helseforskjeller og psykisk helse skal beskrives.

Følgende tema er obligatoriske i kommunens årlige tiltaksplan:

- Helsefremmende barnehage og skole (under resultatområde 5) Barn og ungdom)
- Resultatområde 3) Bo- og nærmiljø

Ut over dette velger kommunen selv hvilke resultatområder som prioriteres i den årlige tiltaksplanen, med utgangspunkt i kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse. Kommunens prioriterte tiltak behøver ikke å være innen de samme resultatområdene gjennom hele avtaleperioden. Det stilles heller ikke krav om at alle resultatområder dekkes i løpet av avtaleperioden.

Fylkeskommunen vil gjennomføre en årlig rullering av fylkeskommunens handlingsprogram til Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025), med politisk behandling i fylkestinget.

18. Obligatoriske resultatområder med resultatmål

Helsefremmende barnehage og skole

- Kommunen har innen 2019 utviklet helsefremmende barnehager gjennom implementering av anbefalte kriterier.
- Kommunen har innen 2020 utviklet helsefremmende skoler gjennom implementering av anbefalte kriterier.
- Fylkeskommunen har innen 2020 utviklet helsefremmende videregående skoler gjennom implementering av anbefalte kriterier.

Bo- og nærmiljø

- Partene har forankret helsefremmende bo- og nærmiljø i alle relevante planer som utarbeides i avtaleperioden (fysisk tilrettelegging, sosiale møteplasser, estetiske kvaliteter, trygghet, sosial boligbygging, aktiv transport, trafikksikkerhet, grøntområder, miljøhensyn).
- Kommunen skal i sin tiltaksplan for 2018 utforme konkrete resultatmål for avtaleperioden for dette resultatområdet, basert på lokale utfordringer og muligheter.
- Kommunen har innen utgangen av 2019 utarbeidet en 2-delt søkerliste om spillemidler hvor idrettsanlegg og anlegg og tilrettelegging for lavterskel egenorganisert aktivitet er prioriterte på separate lister. Prioriteringene tar utgangspunkt i tilsvarende balanse i kommunal anleggsplan.
- Fylkeskommunen skal fullføre prosjektet «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse» og videreformidle erfaringer fra dette.

Sted / dato

Sted / dato

Nordland fylkeskommune

*** kommune

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

ordfører

VEDLEGG I – KONTAKTPERSONER

Fra kommunen:

Navn:	
Stilling:	
Adresse:	
E-post:	
Telefon:	

Fra fylkeskommunen:

Navn:	
Stilling:	
Adresse:	
E-post:	
Telefon:	

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
014/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Søknad om fritak fra politiske verv

Trykte vedlegg:

20.03.2018

59832

Søknad om fritak fra politiske verv

Sammendrag:

Eirin Hongbarstad Haugen søker om fritak fra sine politiske verv. Hun har følgende verv i perioden 2015 - 2019:

- * Kommunestyret – Varamedlem
- * Komite for helse og omsorg – Varamedlem

Søknad om fritak er på bakgrunn av at hun er flyttet fra Grane kommune.

Vurdering:

Kommunelovens § 40 omhandler de sentrale rettigheter og plikter som knyttes til vervet som folkevalgt. Pliktene er ikke helt uten reservasjoner, og både sykdom, arbeidssituasjon og generelle velferdsgrunner kan gi fritak for møteplikt ift. utøvelsen av et offentlig verv.

I begrepet folkevalgt og folkevalgt organ menes ikke bare de organer som er sammensatt ved direkte valg, men også samtlige nemnder, styrer, utvalg, råd mv som er oppnevnt i medhold av denne og andre lover.

Den generelle møteplikten er basert på prinsippet om at er man først valgt, så har man selvsagt også plikt og rett til å fungere i vervet el vervene.

Kommunelovens § 15,2 gir Kommunestyret rett til å frita en representant etter søknad, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, for «den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet».

Det skal imidlertid mye til før fritak kan gis, jfr. uttrykket "uforholdsmessig". Og selv om det er tale om uforholdsmessighet, er det ikke dermed gitt at vedkommende har krav på fritak.

Lovens intensjon er at praksis skal være restriktiv. Plikten til å utføre de oppgaver vervet som folkevalgt medfører er med andre ord sterk, noe som også understrekes i Kommuneloven med kommentarer: Politisk motgang, endret politisk oppfatning eller utilfredshet med organets arbeid vil etter tradisjonell lære ikke kunne kvalifisere til fritak.

Konklusjon:

Eirin Hongbarstad Haugen var på valgtidspunktet valgbar jfr valglovens § 3-3 og kommunelovens § 14 som setter krav til at folkevalgt må bo i kommunen.

Kommunestyret kan gi Eirin Hongbarstad Haugen fritak fra hennes politiske verv i hhv. Kommunestyret og Helse- og omsorgskomiteen da hun ikke lenger er innbygger i Grane kommune.

Viser til Kommunelovens § 15,2.

Ved evt. fritak må andre varamedlemmer rykke opp på listen.

Kommunestyrets varaliste for Senterpartiet blir slik:

1	Tor Emil Nilsen
2	Bjørn Ove Kroken
3	Ingrid Marie Fagerli
4	Tormod Thuseeth
5	Ellen Margrethe Thuseeth
6	Janne Elin Haustreis
7	Ole Hagen Hoff
8	Martin Johan Kolberg
9	Patrick Justad Henriksen
10	Stian Laksfors

Komite for helse og omsorgs varaliste for Senterpartiet blir slik:

1	Ellen Thuseeth
2	

Det må tas stilling til om man må oppnevne ny vara nr. 2 for Komite for helse og omsorg.

Rådmannens innstilling:

Eirin Hongbarstad Haugen gis fritak fra sine politiske verv som varamedlem i Kommunestyret og Komite for helse og omsorg. Dette med bakgrunn i at hun ikke lenger er innbygger i Grane kommune.

Varamedlemmer i Kommunestyret rykker opp ett hakk på varalisten til SP.

Varamedlem nr 2 i Komite for helse og omsorg rykker opp til å bli 1. vara til SP.

(Evt. på vara nr 2 oppnevnes) Navn: _____

Eirin Hongbarstad Haugen
Bogfjellmoveien 6
8680 TROFORS

Mosjøen 17.mars 2018

Grane Kommune
Industriveien 2
8680 TROFORS

Søknad om fritak fra politiske verv på grunn av flytting fra kommunen

Ønsker med dette å søke om fritak fra politiske verv da jeg flytter fra Grane kommune.
Har verv som vara i kommunestyret og komite for helse og omsorg.

Med vennlig hilsen

Eirin Hongbarstad Haugen

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
021/18	Formannskapet	18.04.2018
015/18	Kommunestyret	26.04.2018
004/18	Råd for eldre og funksjonshemmede	13.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Høringsuttalelse - Forslag til endring av postloven - Omfang av leveringspliktige posttjenester

Trykte vedlegg:

11.01.2018 58516 Høring - omfanget av leveringspliktige posttjenester(1517658)
11.01.2018 58517 Høringsnotat(1517641)

Sammendrag:

Samferdselsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i Postloven. Departementet foreslår å endre postomdelingen for hele landet fra fem dager i uken til annen hver dag (3 dager en uke og 2 dager neste uke). Dette vil innebære endringer for sending av brevpost og småpakker.

Det foreslås også å presisere bestemmelsen i Postloven § 7 annet ledd om avisdistribusjon seks dager i uken på steder uten tilbud fra kommersielle avisbudnett, slik at det klart fremgår at denne ordningen bare omfatter avisutlevering på lørdager.

Videre foreslås det å endre Postloven § 7 annet ledd, andre punktum for å gi departementet hjemmel til å pålegge at det skal tilbys postbokser ved alle faste ekspedisjonssteder.

I høringsnotatet står bl.a. følgende:

Endringer i § 7 om leveringsplikt

Nytt § 7 første ledd nummer 3:

Alternativ 1:

3. én utlevering av postsendinger annen hver dag, mandag til fredag, til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted.

Dette er det som i utredningen er alternativ TRE. Dette innebærer at rundt halvparten av all post vil få en forsinkelse på ett døgn.

Konsekvenser:

Aviser som distribueres i Posten vil få redusert leveringshyppighet. Inntil halvparten av avisene vil ikke nå abonnenten på utgivelsesdagen.

Alternativ 2:

3. utlevering av postsendinger minst én gang i uken til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted.

Dette er det som i utredningen er alternativ FIRE. Store deler av posten vil få forsinkelser på opptil TRE døgn.

Konsekvenser:

Aviser må finne andre distribusjonskanaler enn Posten.

Alternativ 3:

3. utlevering av postsendinger til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårlige bosted minst fem dager i uken i spredtbygde strøk og annen hver dag, mandag til fredag, i øvrige områder.

Dette er det som i utredningen er alternativ TO. For tettbygde strøk vil rundt halvparten av posten bli forsinket ETT døgn, mens den i spredtbygde strøk opprettholdes som i dag.

Endret fjerde ledd:

Myndigheten kan gi forskrift om utlevering av aviser i abonnement på lørdag til mottakere som ikke har annen avisdistribusjon. Myndigheten kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak om omfanget av og krav til de leveringspliktige tjenestene, herunder om tilbud ved alle faste ekspedisjonssteder om leie av postboks. Myndigheten kan også gi forskrift og fatte enkeltvedtak om geografisk dekningsområde, service og kvalitet, innsamlingsordning og antall og plassering av ekspedisjonssteder.

Endringer i § 8 om unntak fra leveringsplikt:

§ 8 nytt tredje ledd:

Kravet til fem dagers innsamling av postsendinger etter § 7 første ledd nummer 2 gjelder ikke i forbindelse med utlevering annen hver dag etter § 7 første ledd nummer 3.

Merknader til endringene i § 7

Til § 7 første ledd nummer 3:

Alternativ 1:

Med formuleringen annen hver dag, mandag til fredag menes at omdeling av post skal skje annenhver dag i en to-ukers syklus, det vil si mandag, onsdag og fredag den første uken, og tirsdag og torsdag den andre uken. På denne måten kan samme postbud dekke to ruter ved å alternere mellom rutene. Bestemmelsen åpner for at det er leveringspliktig tilbyder som ut fra operasjonelle hensyn deler inn rutene og avgjør hvilke ruter som skal gås på hvilke dager.

Alternativ 2:

Med formuleringen minst én gang i uken menes at omdeling av post skal skje ukentlig, det vil si minst én gang fra og med mandag til og med fredag. På denne måten kan samme postbud dekke fem postruter i løpet av en arbeidsuke. Bestemmelsen åpner for at det er leveringspliktig tilbyder som ut fra operasjonelle hensyn deler inn rutene og avgjør hvilke ruter som skal gås på hvilke dager.

Alternativ 3:

Denne bestemmelsen innebærer en mer tyngende leveringsplikt for spredtbygde områder, for eksempel de områdene som ikke mottar aviser gjennom et kommersielt avisbudnett (omfatter ikke avisbudnett som finansieres ved statlig kjøp). Ettersom avisbudnettene kan ha en dynamisk utbredelse, vil det kunne være vanskelig å avgjøre hvor det er krav til femdagers omdeling og regler for dette vil kunne fastsettes etter eksisterende forskriftshjemmel.

Til § 7 fjerde ledd første punktum:

Endringen i fjerde ledd første punktum innebærer at hjemmelen til å fastsette forskrift om avisdistribusjon på steder uten avisbudnett begrenses til lørdagsdistribusjon. Dette innebærer en videreføring av dagens hjemmel, men ikke en utvidelse med mulighet for kompensierende tiltak ved overgangen til postomdeling annen hver dag.

Til § 7 fjerde ledd annet punktum:

Endringen i fjerde ledd annet punktum innebærer at Samferdselsdepartementet får hjemmel til å pålegge Posten å tilby leie av postbokser til alle postmottakere som måtte ønske å leie én postboks. Tilbudet skal være kommersielt, dvs. at Posten skal ta minimum den prisen som er nødvendig for å dekke selskapets utgifter ved ordningen slik at kostnadene ikke skal kunne bli del av statlig kjøp-krav i fremtiden. Tilbudet vil blant annet sikre at regionalt og lokalt innleverte aviser vil kunne hentes av postmottakere på utgivelsesdagen og at brev fremdeles kan ha to dagers normal fremsendingstid.

Merknader til § 8:

Til Nytt siste punktum i § 8 annet ledd:

§ 8 annet ledd får et nytt siste punktum som avgrensar plikten til daglig innsamling av postsendinger etter § 7 nummer 2, til bare å gjelde innsamlingspunkter som betjenes på daglig basis, det vil si innleveringssteder som ikke bare oppsøkes i forbindelse med at postbudet utleverer postsendinger.

Det er bare om lag 5 prosent av postsendingene som samles inn i røde postkasser, resten innleveres på faste ekspedisjonssteder eller på terminal. De fleste av de røde innleveringskassene er plassert i tilknytning til et ekspedisjonssted og vil således tømmes daglig også etter en omlegging. For de innleveringskassene som er plassert ut i postbudrutene, vil tømming bare skje i forbindelse med at postbudet utleverer postsendinger.

For forhåndsstemmer, er det allerede i dag tilfeller der fremsendingstiden mellom innleveringssted og mottakende valgstyre tilsier bruk av bedriftspakke ekspress over natt for de stemmene som avgis fredag før valgdagen. For innsending av forhåndsstemmer til valgstyret uten postboksadresse, vil man ved utlevering annen hver dag måtte bruke eksepresstjenester uansett fremsendingstid, for å sikre daglig utlevering. Dersom alle valgstyret i norske kommuner leier en postboks, vil dette begrense ekstrakostnaden til kr. 1.100,- for hver postboks, til sammen kr. 282.700,- for de 257 kommunene hvis valgstyret ikke oppga en postboksadresse ved forrige stortingsvalg. Noen av disse kommunene vil trolig opprette postboksadresser av helt andre årsaker enn kun mottak av forhåndsstemmer på valgdagen og dagen etter annen hvert år.

Vurdering og konklusjon:

Grane kommune har ca. 1.500 innbyggere der befolkningen er spredt rundt i kommunens landareal som er på ca. 1 900 km². så avstandene mellom bygdene og kommunesenteret Trofors er stort. Kollektivtilbudet i distriktet begrenser seg stort sett til skolebussruter.

Brev og småpakkemarkedet:

Det at brev volumet faller er nok gjeldende for postmarked i vår region også. Selv om befolknings sammensetningen i regionen, relativt sett, er eldre enn befolkningen i mer sentrale strøk, kombinert med et mindre utbygd infrastrukturnett for digital kommunikasjon, er tendensene også her tydelige.

Copenhagen Economics har estimert at fallet i antall postsendinger og småpakker vil fortsette å falle frem til 2025 samtidig som kostnadene for disse postleveransene vil øke. Med hensyn til utviklingen av pakkemarkedet er Grane kommune usikker på den fremtidige utviklingen.

Pakkepost

Vårt næringsliv følger den generelle utviklingen hvor mer av kommunikasjonen og fakturabehandlingen foregår digitalt.

Næringslivet er mer avhengige av sikre og raske leveranser av varer og gods. Dette for å kunne konkurrere med økende konkurranse, spesielt fra netthandel, men også for å kunne unngå lang driftsstans mens man venter på reservedeler. Her kan i enkelte bedrifter forskjellene mellom en dags venting og to dager få store negative konsekvenser i form av økonomisk tap.

Norge vil i fremtiden være mer avhengig av ett godt og effektivt offentlig tjenestetilbud, samtidig vil spesielt distrikts-Norge være avhengig av industrien.

For at industrien skal kunne drive effektivt må man ha gode rammevilkår.

Det er derfor viktig at staten sikrer en god tjeneste for gods og «ekspressleveringer» av pakker. Endringene som foreslås i Postloven, rammer bedriftene i utkanten hardest. Nye dårligere rammebetingelser må kompenseres. Dette kan gjøres f.eks. ved å ha gode refusjonsordninger for

ekspressleveringer. Dette kan effektivt gjøres ved bla. å senke arbeidsgiveravgiften ytterligere for bedriftene, og spesielt for bedrifter i distrikts-Norge som opplagt vil få økte kostnader. Dette vil kunne redusere avstandsulempene for det viktige næringslivet i distriktet.

Biologiske preparater og medisiner

Som beskrevet bor en god del av innbyggerne i kommunen utenfor kommunesenteret Trofors. I hele Grane kommune har vi 2 matbutikker; èn på Trofors som innehar «post i butikk» og èn i Fiplingdal. Butikkene har begrenset medisinsalg. Butikkene ligger i god avstand fra en større andel av våre innbyggere som er bosatt i mindre bygder og grender.

Vårt legekantor er lokalisert i kommunesenteret hvor også «post i butikk» tjenesten er lokalisert.

Vi ser en utvikling innenfor eldreomsorgen at en større andel av omsorgstjenestene blir utført i hjemmet. Dette er en utvikling vi også opplever i vår region. Kombinert med utviklingen av helsetjenestene og en aldrende befolkning vil behovet for laboratorietjenester og leveranse av medisiner øke i fremtiden, slik vi ser det. En løsning med postbokser sentralt i kommunen (post i butikk), vil ikke redusere denne utfordringen. For mange av våre innbyggere vil en daglig reise til den butikken som har «post i butikk» være en utfordring i fravær av et utbygd kollektivtilbud.

Med hensyn til biologiske preparater og medisiner er det derfor vanskelig å se for seg at disse ikke skal kunne bli levert på daglig basis. Det virker også urimelig at kostnadene for disse leveransene skal påføres den enkelte innbygger/bruker. Dette er posttjenester som bør omfattes av leveringsplikten på daglig basis og en tjeneste som bør være kostnadmessig lik uavhengig av innbyggernes bostedsadresse.

Distribusjon av aviser

Vår lokalavis er også regionavis for hele Helgeland. Store deler av området i avisens område har dårlig eller ingen internettilgang. Avisen kommer ut fire dager i uken: Mandag, onsdag, torsdag og fredag.

Med postomdeling annen hver dag vil dette medføre at lokalavisen ofte ikke når kundene utenfor avisens eget omdelingsområde på utgivelsesdagen.

54 % av opplaget går med postdistribusjon. Dersom postdistribusjon av aviser blir begrenset til annen hver dag vil være helt umulig for avisen å fortsette med nåværende volum. Det er ikke lønnsomhet i egen distribusjon utenfor bykjernene. I praksis vil dette medføre at det ikke vil være mulig å gi ut papiravis.

Sårbare grupper

Dette er et område som Grane kommune opplever er vanskelig å problematisere uten at innbyggergrupper blir stigmatisert og satt opp mot hverandre. I høringsnotatet er det i kapitel 3.5, siste avsnitt, sitert fra postlovens formål, som er å; «legge til rette for at brukere over hele landet skal få tilgang til gode og fremtidsrettede posttjenester, og et likeverdig tilbud av leveringspliktige tjenester til overkommelig pris, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser.»

Videre står det i siste setning i dette kapitlet at; «Det vil ikke være effektiv bruk av samfunnets ressurser å opprette egne kostbare løsninger som likevel i de aller fleste tilfeller vil kunne løses gjennom eksisterende ordinære tilbud og som i de resterende tilfeller vil kunne løses ved bruk av eksisterende ekspresstjenester.»

Det hersker liten tvil om at en rekke posttjenester som utføres i sentrale/urbane strøk av landet kan betraktes som omsettelige goder iht økonomisk teori. Dette er like sikkert som om at de samme posttjenestene i mer rurale strøk kan betraktes mer som kollektive goder iht den samme økonomiske teorien. Det er derfor ikke unaturlig at disse tjenestene har en større omkostning i vår del av landet enn i de mer sentrale strøk av landet, både i dag og i fremtiden.

Forhåndsstemming

Departementets forslag er at all sending av forhåndsstemmer må gå ekspress over natt for å sikre at stemmene kommer fram i tide.

For kommunene vil dette medføre store ekstrakostnader. En vanlig forsendelse med en forhåndsstemme vil i dag koste kr. 24.-. Avhengig av sone vil en tilsvarende sending som pakke ekspress over natt koste mellom kr. 413,- og kr. 1.018,-. Med mange forhåndsstemmer som skal sendes til alle deler av landet vil dette bli en betydelig ekstrakostnad for kommunen.

Rådmannens innstilling:

Innspill fra Grane kommune – omfanget av leveringspliktige posttjenester

Med bakgrunn i vår vurdering med hensyn til brev- og pakkemarkedet, biologiske preparater, medisiner og sårbare grupper anbefaler Grane kommune at omfang av leveringspliktige tjenester opprettholdes på dagens nivå, **alternativ 1**, med omdelingsfrekvens 5 dager i uken. Dette gjeldende for hele vår region.

De foreslåtte endringene vil være til stor ulempe både for privatpersoner og næringsdrivende.

Råd for eldre og funksjonshemmede 13.04.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

ELD- 004/18 Innstilling:

Innspill fra Grane kommune – omfanget av leveringspliktige posttjenester

Med bakgrunn i vår vurdering med hensyn til brev- og pakkemarkedet, biologiske preparater, medisiner og sårbare grupper anbefaler Grane kommune at omfang av leveringspliktige tjenester opprettholdes på dagens nivå, **alternativ 1**, med omdelingsfrekvens 5 dager i uken. Dette gjeldende for hele vår region.

De foreslåtte endringene vil være til stor ulempe både for privatpersoner og næringsdrivende.

Formannskapet 18.04.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 021/18 Innstilling:

Innspill fra Grane kommune – omfanget av leveringspliktige posttjenester

Med bakgrunn i vår vurdering med hensyn til brev- og pakkemarkedet, biologiske preparater, medisiner og sårbare grupper anbefaler Grane kommune at omfang av leveringspliktige tjenester opprettholdes på dagens nivå, **alternativ 1**, med omdelingsfrekvens 5 dager i uken. Dette gjeldende for hele vår region.

De foreslåtte endringene vil være til stor ulempe både for privatpersoner og næringsdrivende.

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2054-

9. januar 2018

Høring - omfanget av leveringspliktige posttjenester

Copenhagen Economics har på oppdrag fra Samferdselsdepartementet utredet ulike scenarier for leveringspliktige posttjenester og statlig kjøp. Utredningen følger vedlagt.

På bakgrunn av denne utredningen og den økte ulønnsomheten knyttet til de leveringspliktige posttjenestene, sender Samferdselsdepartementet utkast til endringer i postloven på høring.

Departementet ønsker gjennom høringen å belyse:

- Synspunkter på de forhold som fremkommer i rapporten
- Innspill knyttet til hva som vil være et riktig nivå på leveringsplikten for posttjenester i fremtiden
- Synspunkter på de ulike alternativene til lovendringer

Departementet inviterer til et høringsmøte 5. mars klokka 12 til 15 i Akersgata 59. På dette møtet vil Copenhagen Economics' rapport og de foreslåtte endringene i postloven gjennomgås. Det vil settes av god tid til spørsmål. Påmelding innen 1. mars til Julie Rudi (jru@sd.dep.no).

Rapporten til Copenhagen Economics finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---kravet-til-leveringspliktige-posttjenester-i-fremtiden--forslag-til-endring-av-postloven/id2583687/>

Høringssaken er tilgjengelig på departementet sine nettsider

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---kravet-til-leveringspliktige-posttjenester-i-fremtiden--forslag-til-endring-av-postloven/id2583687/>. Vi ber om at høringsuttalelsen blir

sendt elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser (under "Send inn høringssvar" på denne siden). Ved spesielle behov for innsending på annen måte, kan høringssvar sendes til Samferdselsdepartementet per e-post til: postmottak@sd.dep.no.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Avdeling
Luft- post- og
teleavdelingen

Saksbehandler
Randi Hovde
22 24 81 41

Alle høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med andre høringsuttalelser.

Fristen for å gi innspill i høringen er **6. april 2018**.

Med hilsen

Heidi Kvalvåg (e.f.)
avdelingsdirektør

Randi Hovde
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

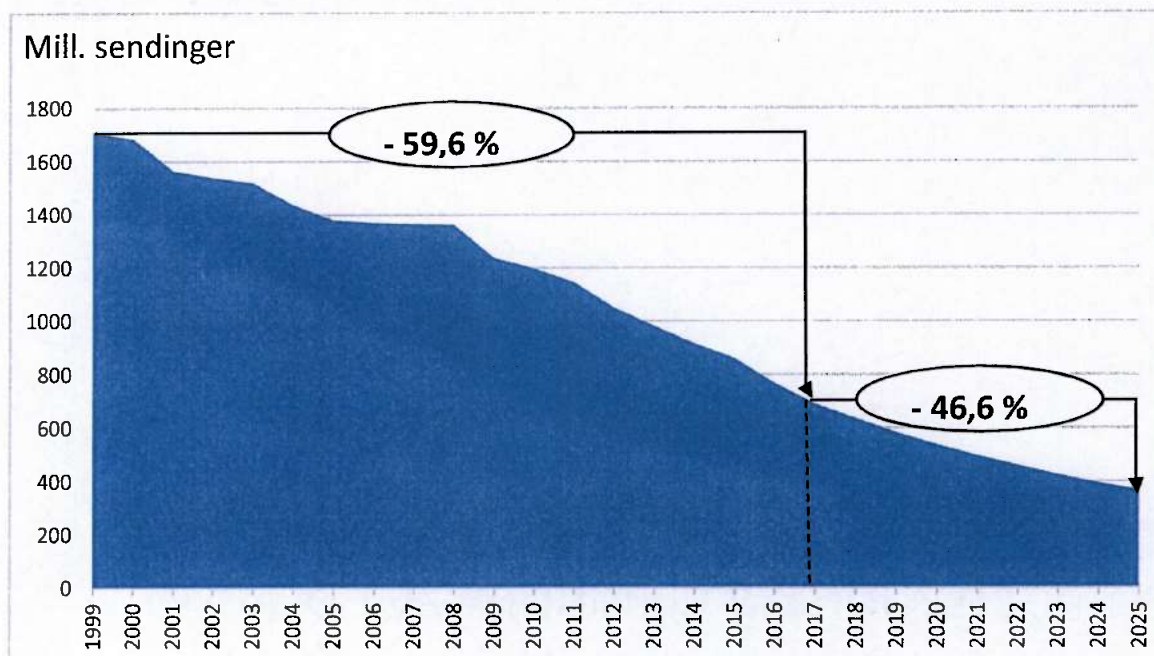
Kravet til leveringspliktige posttjenester i fremtiden – forslag til endring av postloven

1 Bakgrunn

Den digitale revolusjonen har på svært mange måter beriket samfunnet, næringslivet og hverdagen til folk flest. Vi kommuniserer i dag tryggere, raskere og mer effektivt enn noen gang tidligere, ved hjelp av digitale løsninger. Derfor er behovet for å sende fysisk post drastisk redusert. Norske husholdninger mottok i 2017 gjennomsnittlig 3,9 brev og bedrifter mottok gjennomsnittlig 13,2 brev *i uken*. Hver husholdning mottok *i hele 2017* sju småpakker (pakker som er sendt som brev og som derfor ikke hentes på postkontor eller Post i Butikk) i postkassen og dette tallet er økende. Endringene i postmarkedet skjer stadig raskere og det er behov for en raskere omstilling av leveringsplikten enn det dagens lovfestede leveringsplikt åpner for.

I Norge har vi en ordning med finansiering av de ulønnsomme delene av leveringsplikten og kjøp av distribusjon av aviser i abonnement i områder uten kommersielle avisbudnett på lørdager over statsbudsjettet. Utviklingen de siste årene har gått i retning av at ulønnsomheten tilknyttet leveringsplikten øker, til tross for at kostnadene er redusert gjennom reduksjon av servicenivået (antall egendrevne postkontorer er redusert, generell lørdagsomdeling av post ble avsluttet i 2016 og fra 2018 slås A- og B-post sammen til én felles brevstrøm). Grunnen til endringene de siste 20 årene er at vi sender færre og færre brev. Nedgangen holder frem, og det er ingen tegn til at den avtar.

Figur 1 Volum for brev, småpakker og aviser 1999 til 2025

Kilde: Posten Norge AS

I flere land i Europa, og særlig de land som har kommet langt i digitaliseringen, fører kraftig fall i brevmengden allerede til redusert omdelingsfrekvens for postsendinger. Danmark, Finland og Island har redusert eller er i ferd med å redusere servicenivået for posttjenester.

I Danmark ble omdelingsfrekvensen redusert til tre dager i uken allerede i 2008, og fra 2018 vil det i praksis omdeles ordinær post bare 1 dag per uke (men det finnes et ekspresstilbud som er tilgjengelig oftere). Fra 2018 reduseres kravet til postomdeling på Island til 2 dager i uken i hele landet. Fra 1. juli 2018 endres kravet i Finland fra 5 dager i uken i hele landet til tre dager i uken i urbane strøk og fem dager i uken i rurale strøk.

Behovet for – og dermed etterspørselen etter – brevsendinger fortsetter å falle også i Norge (se figur 1). Inntektene går ned, mens kostnadene for det landsdekkende distribusjonsnettlet i stor grad ligger fast. Derfor mener Samferdselsdepartementet at det også i Norge må gjøres en avveining mellom å fortsette å betale for dagens servicenivå eller å redusere omdelingsfrekvensen for post.

Ettersom Posten spilte inn en fundamental endring (se Boks 1), så departementet behov for å få gjennomført en ekstern utredning, for å ettergå forutsetningene for Postens beregninger og selve beregningene, og for å undersøke konsekvensene av ulike servicenivåer i leveringsplikten i årene fremover.

En slik utredning er et viktig bidrag til å sikre et solid kunnskapsgrunnlag og en oversikt over ulike mulige fremtidige servicenivåer i leveringsplikten og konsekvenser av servicenivåene for ulike grupper og for nivået på statlig kjøp av posttjenester. Bare med et slikt grunnlag kan det tas gode og velfunderte beslutninger om fremtidig servicenivå.

Boks 1 - Statlig kjøp

Etter EUs postdirektiver – og den norske postloven – kan leveringspliktig(e) tilbyder(e) anmode om kompensasjon for nettokostnadene som følger av pålegg om leveringspliktige tjenester. Norge er et av få land som regelmessig kompenserer leveringspliktig tilbyder Posten Norge AS (Posten).

Når Posten spiller inn sitt krav om statlig kjøp hviler dette på en rekke forutsetninger. Den statlige kjøpsmodellen fungerer nemlig slik at Posten definerer et servicenivå i et kontrafaktisk scenario (for eksempel antall omdelingsdager, fremsendingstider osv.) som selskapet *ville* valgt på rent forretningsmessig grunnlag dersom selskapet *ikke* var bundet av leveringsplikten (for eksempel den eksisterende plikten om å omdele post 5 dager i uken). I selskapets krav om statlig kjøp for 2018 var den forretningsmessige tilpasningen endret til at Posten bare ville omdelt post 2,5 dager i uken i *hele landet*. Dette var en stor endring, da kravet om statlig kjøp tidligere hadde hvilt på at den forretningsmessige tilpasningen i ukedagene ville vært å kutte fra fem til to omdelingsdager bare til *de 5 prosent mest kostnadskrevende husstandene*.

Statlig kjøp blir beregnet ved at de estimerte inntektseffektene og utgiftseffektene ved den forretningsmessige tilpasningen i det kontrafaktiske scenariet blir beregnet. Differansen, den såkalte nettokostnaden av leveringsplikten, er summen som blir krevd i statlig kjøp. Et eksempel på dette kan nettopp være en overgang til omdeling av post 2,5 dager i uken i hele landet. Overgangen ville gitt reduserte kostnader (til personell, biler, osv.), men den ville også gitt reduserte inntekter (på grunn av redusert etterspørsel etter Postens tjenester). Dersom kostnadene ved endringen i servicenivå estimeres til å kunne reduseres med f.eks. 800 mill. kr og inntektene estimeres til å kunne reduseres med 300 mill. kr, er nettokostnaden ved denne tjenesten i leveringsplikten differansen mellom de to tallene: 500 mill. kr. Gitt at rammebetingelsene fortsatt krever 5 dagers omdeling, vil kravet om statlig kjøp til pliktig omdelingsfrekvens i dette eksempelet bli 500 mill. kr.

2 Utredning fra Copenhagen Economics

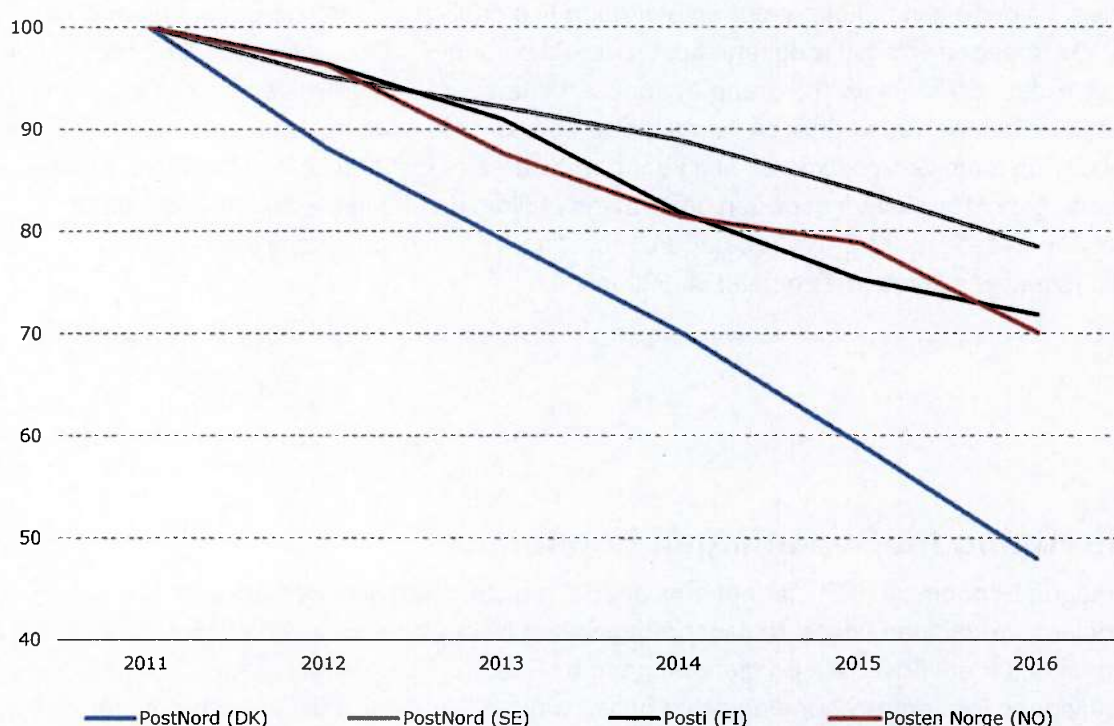
Copenhagen Economics (CE) startet i august 2017 en utredning som består av to hoveddeler. Utredningen finnes vedlagt hørings-saken på departementets nettsider. Den første delen er i hovedsak en gjennomgang av Postens beregninger, både forutsetningene for beregningene og selve beregningene. Den andre delen består av en utredning av fire alternative servicenivåer og konsekvenser av servicenivåene for ulike grupper og for statlig kjøp.

2.1 Del 1 forutsetninger for og beregninger av statlig kjøp

CE konkluderer med at Postens innspill om et kontrafaktiske scenario med 2,5 omdelingsdager er rimelig og at selskapets bedriftsøkonomisk optimale distribusjonsfrekvens i 2018 ville vært 2,5 dager i stedet for de pålagte 5 dagene. Konklusjonen baseres både på en erkjennelse av at kostnadsbesparelsene veier opp for inntektstapene av en slik omlegging, og gjennom å se til de omfattende endringene som gjøres i flere av våre naboland¹ som opplever tilnærmet like fall i brevmengden som Norge (se figur 2). I tillegg kommer det faktum at Norge har både mer kostnadskrevende geografiske forhold for distribusjon og lavere befolkningstetthet enn mange andre land, noe CE også mener støtter denne konklusjonen. CE finner at modellen Posten bruker er i tråd med internasjonale retningslinjer for kalkulering av nettokostnader og at Postens modell er mer omfattende enn i mange andre land der slike kostnader blir beregnet. CE finner ingen faktiske kalkuleringsfeil. Videre konkluderer CE med at forutsetningene i modellen generelt sett er konservative.

CE påpeker likevel at modellen har noen svakheter knyttet til manglende dokumentasjon og begrunnelse for noen av forutsetningene på inntektssiden. Derfor foreslår CE enkelte endringer i forutsetningene som blir lagt til grunn for beregningene.

Figur 2 Fallet i brevvolument i de nordiske land (2011-2016, 2011=100%)

Kilde: Copenhagen Economics (2017)

¹ Endringer skjer også andre steder: I Italia er det åpnet for å gjøre unntak for de 25 prosent mest kostnadskrevende husstandene i landet, i New Zealand er det innført en ordning som likner på den finske geografisk delte ordningen, og Canada har redusert utleveringen til få lokasjoner.

2.2 Del 2 – fremtidig tjenestenivå og statlig kjøp

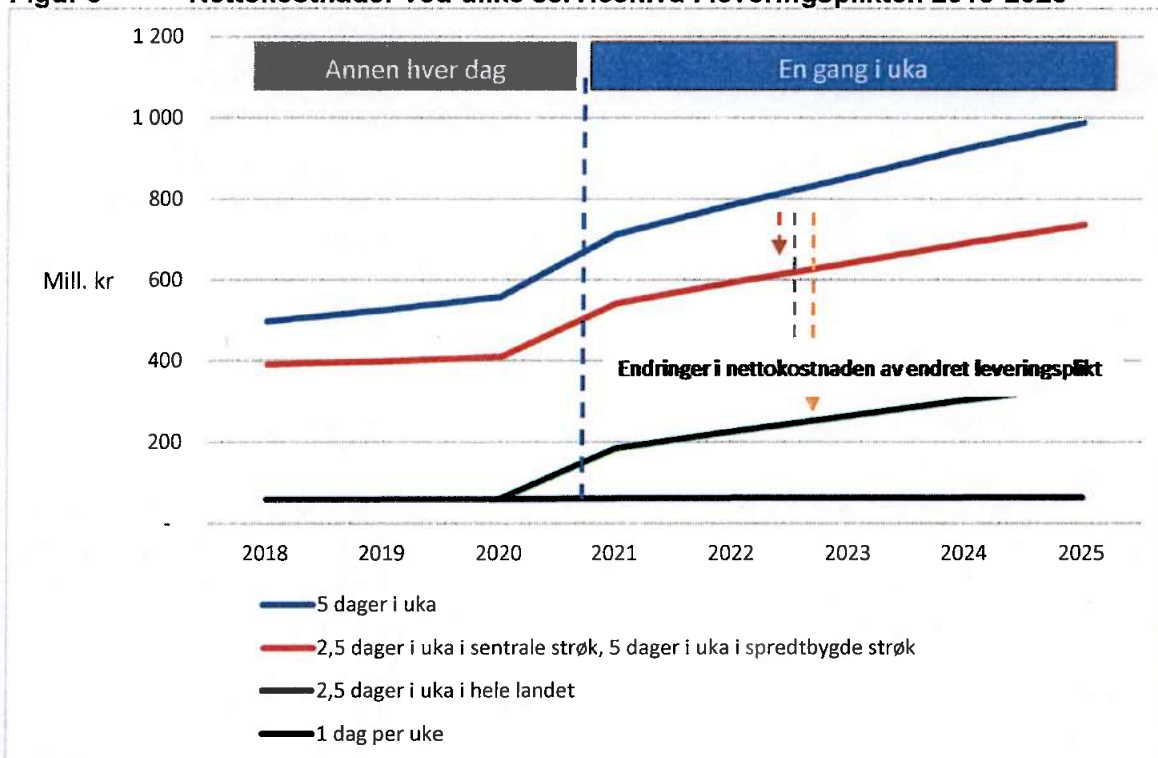
I utredningens del 2 (kapittel 3) legger CE sine egne forutsetninger og beregninger av statlig kjøp til grunn. CE beregner blant annet statlig kjøp for årene 2018-2025 for fire alternative servicenivå, som beskrevet nedenfor.

2.2.1 Beregninger av statlig kjøp for årene 2018-2025 for følgende servicenivåer:

1. Fortsatt omdeling fem dager i uken i hele landet.
2. 2,5 omdelingsdager i uken i tettbygde strøk og 5 omdelingsdager i spredtbygde strøk.
3. 2,5 omdelingsdager i uken i hele landet.
4. En omdelingsdag i uken i hele landet.

Resultatet av disse beregningene er oppsummert i Figur 3. CE understreker at enhver beregning av fremtidig statlig kjøp vil være preget av en viss grad av usikkerhet, fordi summen vil påvirkes av endringer i utviklingen i både brevvolum og lønns- og arbeidskostnader og av etterspørselseffekten av endringer i servicenivå (som også vil kunne endres av konkurrerende tilbud). CE har derfor i utredningen, i tillegg til hovedestimatet ovenfor, også gjort sensitivitetsanalyser som viser et høykostnads- og lavkostnadsestimat basert på endringer i forutsetningene.

Figur 3 Nettokostnader ved ulike servicenivå i leveringsplikten 2018-2025

Nettokostnadene inkluderer redusert distribusjonsfrekvens, REK-sendinger fra utlandet, gratis blindeskriftsendinger og grunnleggende banktjenester i landpostnett. Postens antatte kommersielle tilpasning antas å endres til 1 dag omdeling per uke fra 2021. Det betyr at nettokostnadene for alternativ 0, 1 og 2 forandrer seg (øker), fordi nettokostnadene er forskjellen mellom et alternativ og det kommersielt optimale senarioet.

Kilde: Copenhagen Economics (2017)

2.2.2 Konsekvensene av servicenivåene for postmottakere

Det første alternativet – det såkalte 0-alternativet – er å fortsette med dagens omdelingsfrekvens med postomdeling fem dager i uken i hele landet. Det vil øke det beregnede behovet for statlig kjøp til ca. 1 mrd. kr i 2025. Alternativet fører ikke til nye negative konsekvenser for noen grupper av postmottakere, da det reflekterer tilbudet som uansett er der fra 2018.

Det andre alternativet er en geografisk delt løsningen som vil gi omdeling annenhver dag² i uken i tettbygde strøk og fem dager i uken i spredtbygde strøk. Områdene som er klassifisert som tettbygde i denne utredningen omfatter om lag 67 pst. av husholdningene, mens områdene som er klassifisert som spredtbygde omfatter om lag 33 pst. av husstandene. Dette alternativet vil gi få negative konsekvenser, fordi det bare vil redusere omdeling i tettbygde strøk der det svært ofte finnes et rimelig alternativ til Postens omdeling, mens det vil opprettholde omdeling fem dager i uken i spredtbygde strøk der det ofte ikke finnes et rimelig alternativ til Postens omdeling. Samtidig vil dette alternativet bare redusere det beregnede behovet for statlig kjøp med 250 mill. kr i 2025, til et nivå på nær 750 mill. kr.

Det tredje alternativet er omdeling annenhver dag i uken i hele landet. Dette alternativet vil gi enkelte, men begrensede negative effekter. CE skriver at dette alternativet vil kunne gi enkelte negative konsekvenser knyttet til noen typer sendinger for enkelte eldre og/eller immobile personer i spredtbygde strøk. Det gjelder hovedsakelig aviser og medisiner til en gruppe som CE estimerer til å utgjøre maksimalt 30 - 35 000 innbyggere. Samtidig vil dette alternativet redusere statlig kjøp med 650 mill. kr i 2025 (se figur 3).

Det fjerde alternativet er å redusere omdeling til én dag per uke i hele landet. Dette alternativet vil gi flere negative konsekvenser enn de andre alternativene, fordi det innebærer en større reduksjon i omdelingsfrekvens. Det er også mer usikkerhet knyttet til effektene av en slik endring, fordi den antas å få større effekt på etterspørsel og derfor også statlig kjøpberegningene. Samtidig er det også alternativet som reduserer beregnet statlig kjøp mest, med en reduksjon på over 900 mill. kr i 2025. Det er her viktig å merke seg at Posten først ville innført dette fra 2021 ut fra kommersielle hensyn.

2.2.3 Mulige målrettede tiltak for å kompensere for negative konsekvenser av redusert omdelingsfrekvens

CE skriver i utredningen at det er mulig å opprette målrettede tiltak for å kompensere for ev. negative konsekvenser som noen grupper vil kunne oppleve av redusert omdelingsfrekvens, i stedet for å beholde et universelt høyt (og kostbart) servicenivå for hele befolkningen gjennom en bred leveringsplikt.

CE identifiserer i utredningen slike mulige alternative tiltak, blant annet:

² Med omdeling annenhver dag vil postmottakere få omdeling til postkassen mandag, onsdag og fredag én uke, tirsdag og torsdag den neste uken, osv. En slik frekvens innebærer at ett postbud kan gå to ruter: én rute om mandager, onsdager og fredager, og en annen rute tirsdager og torsdager.

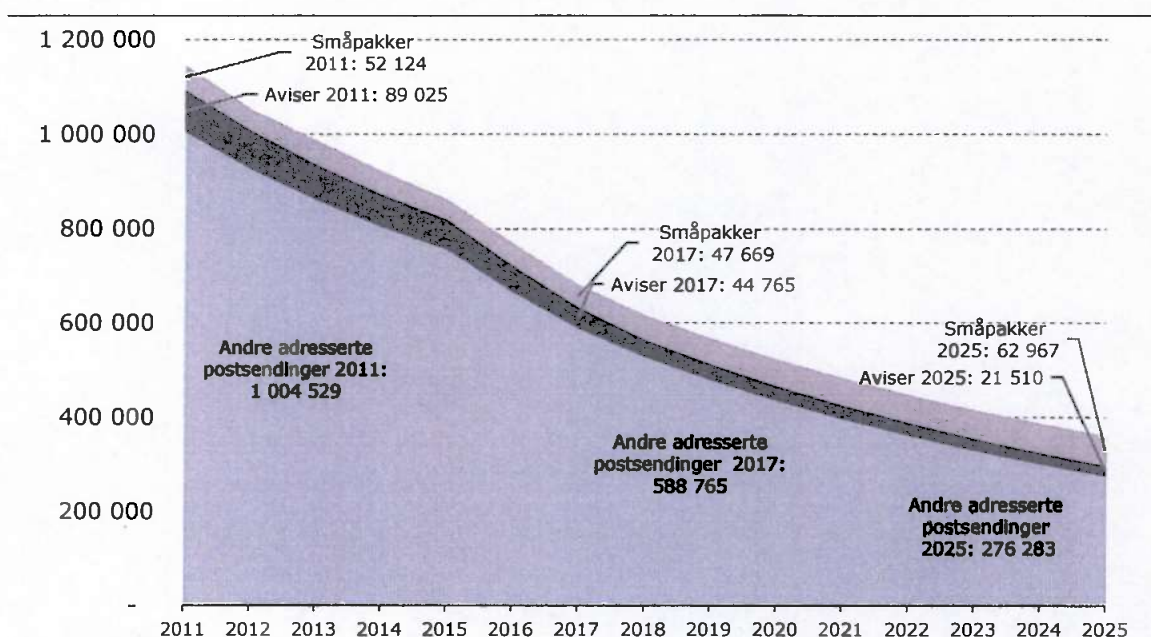
- Målrettede tiltak til enkeltgrupper tilsvarende dagens ordning for gratis fremsending av blindeskriftsendinger, altså at staten fullfinansierer nye løsninger.
- Direkte kompensasjon til sårbare brukere/brukergrupper i form av kompensasjon for bruk av eksisterende ekspresstjenester eller gratis transport til ekspedisjonssted.
- Bruk av alternative og allerede eksisterende nettverk for distribusjon, for eksempel hjemmehjelpen, skolebussen eller avisbudnettet.
- Promotering av alternative teknologier, for eksempel gjennom tilbud om opplæring i bruk av digitale verktøy eller gjennom kjøp av mobilt utstyr eller mobil bredbånd.

CE understreker at klare utvelgelseskriterier, for eksempel knyttet til alder, mobilitet og/eller lokasjon, er helt avgjørende for en velfungerende ordning dersom en innfører slike målrettede tiltak. Kriteriene må sikre at bare de som har et kritisk behov får tilbud om tiltaket.

3 Samferdselsdepartementets vurdering

Vi kommuniserer i dag tryggere, raskere og mer effektivt enn noen gang tidligere ved hjelp av digitale løsninger. Derfor er behovet for å sende fysisk post drastisk redusert. Brevmengden har falt dramatisk og vil fortsette å falle i årene som kommer. Samtidig som etterspørselen i befolkningen reduseres, vil statens utgifter knyttet til statlig kjøp av ulønnsomme posttjenester fortsette å øke dersom kravene til leveringspliktige posttjenester ikke endres. På et tidspunkt vil samfunnets betalingsvilje for dagens servicenivå ikke lenger være til stede.

Figur 4 Faktisk og estimert utvikling i adresserte postkasseleverte sendinger per kategori 2011-2025 (tusen sendinger)

Kategorien andre adresserte postsendinger består av magasiner, adressert direkteteklame, administrative post, fakturaer og regninger, privatbrev, innkommende internasjonale brev og en liten andel uklassifiserte postsendinger. Kategorien småpakker omfatter innenlandske pakker og innkommende internasjonale pakker sendt som brevpost og utlevert i postkassene.

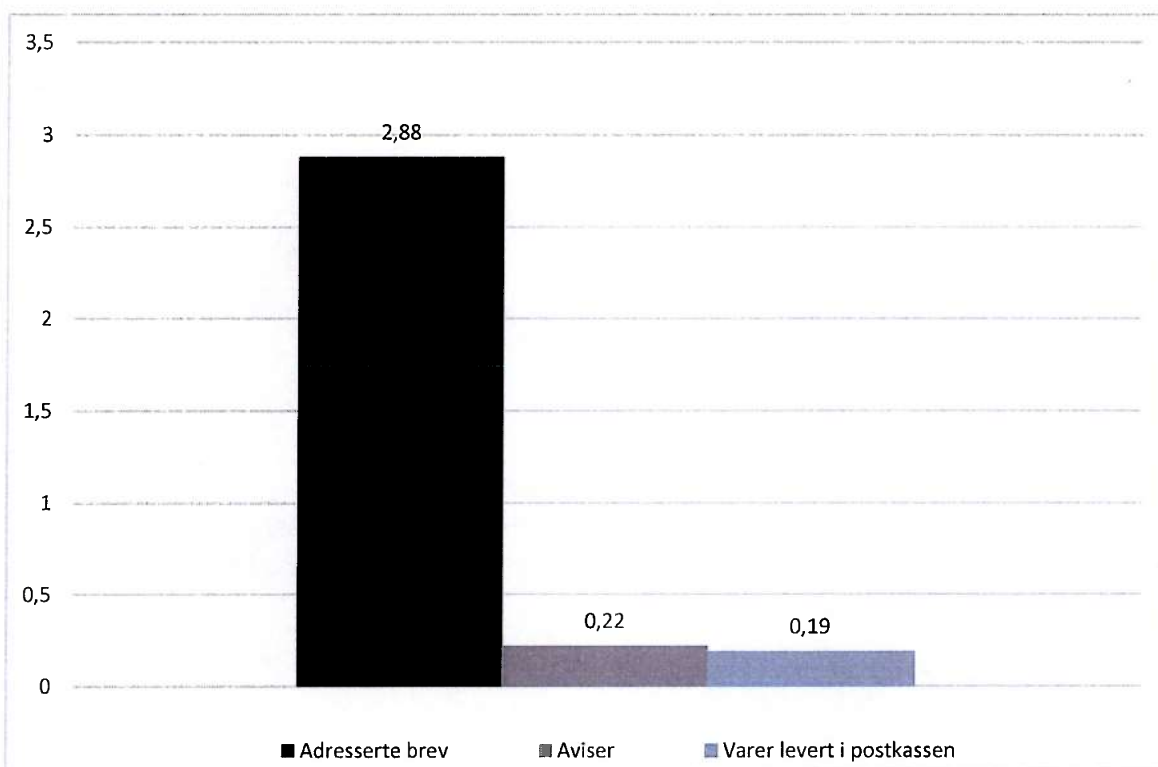
Kilde: Copenhagen Economics (2017)

Det er i løpet av de siste årene foretatt flere endringer i omfanget av de leveringspliktige posttjenestene for å begrense veksten i kjøp av ulønnsomme tjenester. Blant annet har det siden 90-tallet vært en utvikling der egendrevne postkontorer har blitt erstattet av Post i Butikk og kravet om ordinær postomdeling på lørdager er avvirket fra 2016. Fra 2018 vil A- og B-post bli slått sammen til én felles brevstrøm. Disse omstillingene har medført at Posten har kunnet effektivisere sin drift og redusert Postens kostnader med betydelige beløp. De omfattende omstillingene har medført en gjennomsnittlig årlig nedbemanning på over 500 årsverk i perioden fra 2011 til og med 2017. En positiv bieffekt av overgangen til én poststrøm fra 2018 er også at CO₂-utslippet fra postvirksomheten kuttes betraktelig ettersom en større del av hovedpostgangen vil skje med bil og jernbane, i stedet for med fly som i dag.

Boks 2 Vekst i pakkemarkedet

Selv om brevvolumet faller, vokser markedet for småpakker levert i postkassene. Nordmenns e-handel øker, jf. veksten i "småpakker" i figur 4 over. Selv om dette avhjelper situasjonen noe, er det langt fra nok til å oppveie for tap knytta til fallet i brevvolumet. Postens tall viser at antall varesendinger i dag utgjør om lag 7 sendinger per husstand per år. Selv med en tredobling til 21 pakker per år per husstand, vil det ikke være i nærheten av å kompensere for fallende brevvolum. Figur 5 illustrerer hvor liten andel småpakker utgjøre av det totale antall sendinger postbudene leverer ut i postkassene.

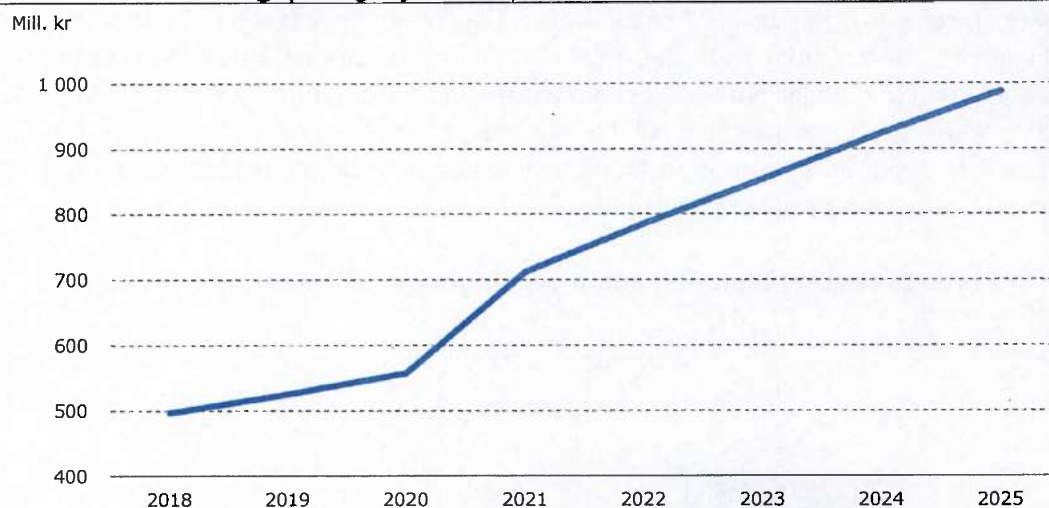
Figur 5 Forventet gjennomsnittlig antall sendinger per husstand per uke i 2019

Kilde: Posten Norge AS

Til tross for endringene i leveringsplikten og et solid effektiviseringsarbeid fra Postens side, vil kostnadene for å opprettholde nivået på leveringsplikten fortsette å øke fra 2019. Ettersom fallet i brevmengden fortsetter, vil statens kostnad per leveringspliktige brevsending bli mer enn tre ganger så stor fra 2018 til 2025. Ettersom omstilling i postsektoren tar tid, mener Samferdselsdepartementet at man allerede nå må legge planer for hvordan kravene til leveringspliktige posttjenester skal endres i takt med samfunnets behov for posttjenester.

Figur 6 **Nettokostnader for leveringspliktige tjenester 2018-2025 (dagens nivå på leveringspliktige tjenester)**

Note: Nettokostnadene inkluderer ulønnsomhet knyttet til omdelingsfrekvens, internasjonal post, levering til blinde og svaksynte, samt grunnleggende banktjenester i landpostnettet. Ulønnsomhet knyttet til å opprettholde to brevstrømmer er ikke tatt med, da denne plikten er fjernet fra 2018. Kommersielt lønnsom tilpasning endres i 2021 fra omdeling annen hver dag til omdeling én gang per uke.

Kilde: Copenhagen Economics (2017)

Som en følge av de dramatiske endringene i postmarkedet mener Samferdselsdepartementet at det er nødvendig å vurdere alternative løsninger for leveringspliktige posttjenester i fremtiden. Departementet vurderer derfor de fire alternativene CE har gjort en vurdering av i sin utredning:

1. Fortsette med dagens omfang av leveringspliktige tjenester
2. Redusere kravet til annen hver dag i byene og opprettholde krav om fem dager i uken på steder uten egen avisdistribusjon
3. Redusere kravet til omdelingsfrekvens til annen hver dag
4. Redusere kravet til omdelingsfrekvens til én gang i uken

Alternativ 1 vil ikke være bærekraftig på sikt og Samferdselsdepartementet anser det som hensiktsmessig å avvike det lovfestede kravet til fem omdelingsdager. Ettersom endringer i omdelingsfrekvens må vedtas i Stortinget, samt at det må sikres tilstrekkelig tid til omstilling for Posten, mener departementet at en slik endring vil kunne skje tidligst fra 2020.

Når det gjelder hva som ville være bedriftsøkonomisk lønnsomt for Posten, fremkommer det i utredningen fra Copenhagen Economics at det allerede i dag er ulønnsomt for Posten å omdele postsendinger fem dager i uken. Om selskapet ikke var pålagt en leveringsplikt, ville de ut fra kommersielle hensyn ønsket å distribuere annen hver dag fra 2018. Fra 2021 ville Posten ønsket å omdele postsendinger bare én dag i uken, om de sto fritt.

De beregnede nettokostnadene knyttet til de ulike alternativene fremkommer i Tabell 1. Kostnader knyttet til å tilby grunnleggende banktjenester i landpostnettet og gratis blindeskriftsendinger foreslås opprettholdt og fremstår således som minstenivået for statlig

kjøp av ulønnsomme posttjenester. Ettersom omdeling minst én gang per uke (alternativ 4) vil være lønnsomt i hele perioden, vil nettokostnadene for et pålegg om omdeling en gang i uken også følge dette minstenivået.

Tabell 1 Beregnede kostnader for alternative nivå på leveringsplikten

Alternativ	Omdelingsfrekvens	Nettokostnader (mill. kr)							
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	5 dager i uka	497	526	558	712	786	854	924	988
2	2,5 og 5 dager i uka	391	399	409	542	594	642	691	736
3	2,5 dager i uka	58	59	60	184	226	264	303	338
4	1 dag i uka	58	59	60	61	62	62	63	63

Kilde: Copenhagen Economics (2017)

Å redusere dagens leveringsplikt til annen hver dag bare i tettbygde strøk (alternativ 2), fremstår lite attraktivt av to grunner. Det gir for det første utfordringer når det gjelder avgrensning både på et gitt tidspunkt og fremover i tid av hvilke områder som skal kvalifisere for postomdeling fem dager i uken og hvilke som bare skal få annen hver dag. Det gir for det andre en begrenset reduksjon i statlig kjøp, fordi kostnaden ved å distribuere i spredtbygde strøk er betraktelig høyere enn i tettbygde strøk.

Ved å redusere leveringsplikten til annen hver dag i hele landet (alternativ 3) vil nettokostnadene i første omgang bli lave, før de vil øke fra 2021 når det vil være kommersielt lønnsomt for Posten å redusere antall omdelingsdager til én dag per uke.

3.1 Forslag som sendes på høring

Etter departementets vurdering er vi nå kommet til et punkt der kostnadene knyttet til dagens servicenivå blir så høye at vi må redusere kravene til de leveringspliktige posttjenestene. Departementet foreslår å redusere kravet til omdeling av postsendinger fra 5 dager i uken til omdeling annen hver dag i hele landet, men ønsker likevel høringsinstansenes innspill på alle de alternativene som fremgår i pkt. 2.2.1 og som er utredet i Copenhagen Economics rapport.

En reduksjon av antall omdelingsdager til annen hver dag, er beregnet til å redusere statens kostnader til statlig kjøp av ulønnsomme posttjenester med rundt 500 mill. kr årlig fra 2020, mens besparelsen fra 2025 vil ha økt til ca. 650 mill. kr årlig.

Departementet har ikke lagt opp til at det innføres særskilte kompensierende tiltak gjennom postlovgivningen i forslaget som sendes på høring. Dette skyldes blant annet at det finnes kommersielle tilbud i markedet som vil kunne sikre et høyere servicenivå ved behov, og at det kan vurderes mer målrettede kompensierende tiltak innenfor det enkelte sektorområde. I kapitlene 3.2 til 3.6 redegjøres det nærmere for utsatte brukergrupper og områder og departementets vurdering av disse. Departementet ber særskilt om tilbakemelding fra høringsinstansene på dette.

Departementet legger imidlertid opp til en forskriftshjemmel som åpner for å pålegge Posten å tilby postbokser ved alle faste ekspedisjonssteder. Tilbudet skal være kommersielt, det vil si at Posten skal ta den prisen for postboksene som er nødvendig for å dekke kostnadene selskapet har med ordningen, slik at ordningen ikke fører til økt behov for statlig kjøp. Ettersom brev- og pakkestrømmen fremdeles vil gå daglig til alle faste ekspedisjonssteder, vil et slikt pålegg sikre fortsatt daglig utlevering av postsendinger.

3.2 Aviser

Det omdeles om lag 1 million aviser i abonnement daglig i Norge. Basert på de seneste offentliggjorte tallene fra avisbransjen (februar 2017) omdeler Posten ca. 15 pst. av aviseksemplarene. Om lag halvparten av disse 15 prosentene vil ikke bli utlevert til abonnentene på utgivelsesdagen når utlevering skjer annen hver dag.

Som nevnt i kapittel 3.1 legger departementet imidlertid opp til en forskriftshjemmel som åpner for å pålegge Posten å tilby postbokser ved alle faste ekspedisjonssteder. Utlevering til faste ekspedisjonssteder vil skje som tidligere, og derfor vil postmottakere kunne motta lokal og regionalt innleverte aviser daglig så fremt de leier en postboks.

Da ordinær postdistribusjon på lørdager ble avvirket, utlyste Samferdselsdepartementet en kontrakt om distribusjon av aviser i abonnement på lørdager i områder uten egen avisdistribusjon. Kontrakten var ment å dekke opp de uheldige virkningene avviking av lørdagsdistribusjon ville få for avisabonnenter i distriktene.

Når Samferdselsdepartementet nå ikke foreslår en tilsvarende kontrakt for avisdistribusjon på dager uten ordinær postdistribusjon, skyldes dette flere forhold. For det første er det stadig færre avisabonnenter som utelukkende leser avisen på papir. Økt bredbåndsdekning³, stadig flere bredbåndsabonnement⁴ og stadig økende digital kompetanse i hele befolkningen⁵, gjør at papiravisen som et middel for informasjon til befolkningen om aktuelle nyheter er blitt et supplement til nettaviser- og etermedier. For det andre er en eventuell kontrakt på avisdistribusjon annen hver dag i områder uten egne avisbudnett en kompleks kontrakt som vanskelig lar seg operasjonalisere både på et gitt tidspunkt og – i et skiftende og nedadgående marked – spesielt fremover i tid. For det tredje ville kontrakten trolig blitt så kostbar at en betydelig del av reduksjonen i statlig kjøp av posttjenester ville måtte brukes til statlig kjøp av avisomdeling. Når Samferdselsdepartementet nå vurderer å kutte i omdelingsfrekvensen av ordinær post til hele befolkningen fordi den teknologiske og markedsmessige utviklingen gjør det nødvendig, og fordi det vanskelig kan forsvares å bruke opp mot 1 mrd. kr årlig på kjøp av posttjenester når behovet er så synkende, er det vanskelig å forsvare å benytte de innsparte midlene – som kunne gått til andre viktige tiltak i samfunnet – til omdeling av papiraviser til en svært begrenset gruppe av befolkningen.

³ [Analysys Mason: Dekningsanalysen 2017](#). Rapport utarbeidet for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.

⁴ SSBs [internettmåling](#).

⁵ SSBs [bruk av IKT i husholdningene](#) og [Undersøkelse gjort av Kantar Telenors og Finans Norge](#) om forbruker- og finanstrender.

Dette rasjonale gjelder også for ordningen med kjøp av lørdagsdistribusjon av aviser. I en fremtid der omdeling av postsendinger til utleveringspostkassene bare skjer annen hver dag, og på sikt kanskje enda sjeldnere, er det vanskelig å forsvare at man bruker i størrelsesorden 100 mill. kr årlig på omdeling av aviser på lørdag til en svært begrenset del av befolkningen. Det må derfor vurderes om også denne ordningen må endres eller avvikles fra 2020 eller 2021. Stortinget vil i så tilfelle få dette spørsmålet til behandling.

Samferdselsdepartementet ber spesielt om høringsinstansenes syn på dette.

3.3 Biologiske preparater

Frakt av prøvemateriale fra legekontorer og inn til laboratoriene for analyse vil berøres av omstillinger i postmarkedet.

Medisinske laboratorier tilbyr ofte hentetjenester fra legekontorer i sine nærområder. Laboratoriefirmaet Fürst tilbyr for eksempel en hentetjeneste på Østlandet der de også tar med prøver til andre laboratorier, både på Øst- og Vestlandet og i Midt-Norge. Tilsvarende ser man at det som en respons på bortfallet av lørdagsdistribusjon er etablert budbilruter for innsamling av prøver til analyse i deler av landet der dette ikke har vært tilbudt tidligere.

I forbindelse med at antall brevstrømmer reduseres fra to til én fra 2018, har Sykehusinnkjøp HF inngått avtale med Posten Norge AS om frakt av laboratorieprøver fra legekontorer til sykehusene. Avtalen er ment å sikre rask levering av prøver, uavhengig av hvor i landet de er tatt. Avtalen omfatter også levering til laboratoriene på lørdager, slik at blodprøver som sendes fredag vil ankomme laboratoriene neste dag. Avtalen innebærer at helseforetakene kjøper Bedriftspakke ekspress over natt fra Posten, det vil si at de tar i bruk en eksisterende tjeneste i markedet.

Når det gjelder en reduksjon i antall omdelingsdager, vil dette etter vår vurdering bare påvirke utdeling til laboratorier i den grad disse opererer med gateadresser og ikke postboksadresser. Forsendelser som haster vil således måtte sendes til en postboksadresse, eller tjenesten Bedriftspakke ekspress over natt vil måtte benyttes.

Samferdselsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på dette.

3.4 Medisiner

Frakt av medisiner fra lokale apotek og nettapotek og ut til forbrukerne kan deles i to: Sendinger som kvalifiserer for fraktrefusjon og vanlige sendinger som inneholder medisiner og medisinsk forbruksmateriell.

For at en medisinsending skal ha rett til fraktrefusjon, må den inneholde legemidler for noen få, alvorlige sykdommer, eller være spesialproduserte legemidler med kort holdbarhet. Ut fra alvorlighetsgraden antas det at disse allerede i stor grad sendes ekspress over natt, og at endringen i postloven som foreslås nå ikke vil påvirke forsendelsesmåten og dermed kostandene knyttet til fraktrefusjonsordningen.

Når det gjelder vanlige medisiner og medisinsk forbruksmateriell fra apotek, opererer apotekene allerede i dag med en leveringstid fra én til tre dager. Fra 2018 vil dette med forsendelse med Posten normalt bli to til fire dager når én felles poststrøm blir innført.

Ved innføring av postdistribusjon annen hver dag, vil leveringstiden øke med én dag for 50 pst. av sendingene. Normalt sett vil dette være tilstrekkelig for de fleste apotek kunder som mottar disse sendingene, med mindre det er inntruffet forhold som tilsier at distribusjonen haster mer.

Det er svært mange forutsetninger som må være til stede for at sending av vanlige medisiner og forbruksmateriell skal ha behov for ekspress over natt, for ikke å snakke om at en økt leveringstid på én dag for 50 pst. av sendingene skal gi negative konsekvenser.

1. Behovet må være akutt, enten på grunn av manglende planlegging eller på grunn av at en akutt situasjon har oppstått.
2. Den akutte situasjonen må være mindre alvorlig enn noe som fordrer innleggelse på institusjon, og mindre alvorlig enn det som utløser rett på fraktfusjon.
3. Videre må personen både bo hjemme, være immobil og ikke ha borgerstyrt personlig assistent, hjemmehjelp eller hjemmesykepleie.
4. Til slutt må det ikke eksistere aktører med ekspresstilbud som leverer til området.

Samferdselsdepartementet viser ellers til Prop. 131 S (2016-2017) der Stortinget sluttet seg til at det på grunn av svært lavt behov for fremsending av medisiner over natt ikke skal opprettes spesialløsninger for fremsending av medisiner ved overgangen til én brevstrøm. På denne bakgrunn er overgangen til postomdeling annen hver dag, som vil gi økt leveringstid på én dag for 50 pst. av sendingene, en mindre endring enn overgangen til én brevstrøm.

Samferdselsdepartementet ser på denne bakgrunn ikke behov for å opprette nye statlige, kostbare spesialløsninger for fremsending av medisiner.

Når det gjelder det mulige kompenserende tiltaket at staten kan betale for ekspress-sendinger/enkelt-sendinger, som CE drøfter som et mulig tiltak, anser Samferdselsdepartementet at en eventuell utvidelse av fraktfusjonsordningen ville vært den naturlige løsningen og ikke en spesialløsning i postregelverket for statlig finansiert postomdeling til en svært begrenset gruppe.

Samferdselsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på dette.

3.5 Særlig om sårbare grupper

CE har i utredningen pekt på en gruppe bestående av maksimalt 30 - 35 000 eldre og bevegelsehemmede i spredtbygde strøk som trolig ikke har tilgang på alternativ til Posten til en overkommelig pris og som heller ikke har digital kompetanse. Denne gruppen vil dermed kunne oppleve negative effekter av endret omdelingsfrekvens når det gjelder fremsendingstid for papiraviser og medisiner. CE har kort drøftet mulige kompenserende tiltak for slike grupper.

Som det fremkommer av gjennomgangen i kapitlene 3.2 og 3.4 foreslår Samferdselsdepartementet ikke å opprette egne kostbare statlige løsninger for å dekke disse behovene, og det foreslås heller ikke en ordning med statlig kjøp av ekspressendinger. Departementet vil i det videre gjennomgå grunnlaget for dette valget.

Det er for det første viktig å påpeke at alle fremdeles vil kunne få tilsendt aviser og medisiner gjennom bruk av det ordinære tjenestetilbudet. En omlegging til postomdeling annen hver dag betyr at fremsendingstiden forlenges med én dag for 50 pst. av sendingene, ikke at sendingene ikke kommer frem til mottakeren. Videre vil som nevnt leie av postboks kunne sikre mottak av lokalt og regionalt innleverte aviser på utgivelsesdagen.

For det andre er papiravisenes innhold og rolle i ferd med å endre seg fra ren nyhetsformidling til reportasjer, dypere innsiktsartikler og reaksjoner på og oppfølging av hendelsesnyheter. Umiddelbare hendelsesnyheter blir nå formidlet på nettaviser og andre nettsider. Alle, også den nevnte gruppen på 30 - 35 000 postmottakere, har tilgang til TV og radio der hendelsesnyheter og andre nyheter formidles mange ganger daglig. Utbredelsen av bredbåndsdekning og papiravisenes nettilbud gjør også at få er avhengige av papiravisen for å få sitt umiddelbare informasjonsbehov dekket. Under 1 000 husstander mangler i dag tilbud om nedlastingshastigheter på 4 Mbit/s⁶, som er nok til å lese nettaviser og andre nettsider der nyheter formidles. For distribusjon av papiraviser er det derfor en viktig distinksjon mellom *behov* og *ønsker*, noe CE også understreker i sin utredning.

For det tredje vil denne gruppen mennesker i stor grad bo slik til at de har tilgang på landposttjeneste, det vil si at postbudet kan tilkalles for å utføre grunnleggende post- og banktjenester der de bor. I tillegg tilbyr landpostbudene hjemkjøring av pakker etter avtale. For den sårbare gruppen mennesker vil derfor en omlegging av utdelingen fortrinnsvis bety noe dersom det er snakk om sendinger med svært stor grad av hast, for eksempel livsviktige medisiner.⁷ Det har imidlertid formodningen mot seg at eldre, immobile personer i en slik situasjon ikke har kontakt med hjemmesykepleien eller en helseinstitusjon slik at sendingene kan hentes i Post i Butikk eller formidles til mottakerne på andre måter.

For det fjerde finnes det kommersielle ekspresstilbud som dekker hele landet, til alle deler av landet med levering over natt, til mange deler av landet levering samme dag. Enkelte typer leveringer til enkelte steder vil være veldig dyre. Men de er tilgjengelige og dersom en forsendelse haster nok vil også betalingsviljen være til stede.

Det er også slik at postlovens formål er å "legge til rette for at brukere over hele landet skal få tilgang til gode og fremtidsrettede posttjenester, og et likeverdig tilbud av leveringspliktige tjenester til overkommelig pris, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser." Når det digitale skiftet fører til sterkt fall i etterspørselen etter tradisjonelle posttjenester, vil det ikke være fremtidsrettet å opprettholde et tjenestenivå som er tilpasset en annen tid. Det er derfor viktig å skille mellom leveringspliktige posttjenester som er grunnleggende og spesielle

⁶ [Analysys Mason: Dekningsanalysen 2017](#). Rapport utarbeidet for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.

⁷ Merk også, som nevnt i kapittel 3.4, at behovet for fremsending av medisiner over natt anses som svært lavt.

tjenester som bør tilbys på kommersielle vilkår. Det vil ikke være effektiv bruk av samfunnets ressurser å opprette egne kostbare løsninger som likevel i de aller fleste tilfeller vil kunne løses gjennom eksisterende ordinære tilbud og som i de resterende tilfeller vil kunne løses ved å bruke eksisterende ekspresstjenester.

Samferdselsdepartementet ber særlig om høringsinstansenes syn på dette.

3.6 Forhåndsstemmer

Endringen i antall omdelingsdager kommer i liten grad til å påvirke fremsending av forhåndsstemmer. Det vil fortsatt være daglig innsamling av postsendinger fra PiB og terminaler og daglig bokslegging av sendinger i postboksanleggene. Dette innebærer at det bare er forhåndsstemmer som enten sendes som frimerkefrankert brev lagt i en rød postkasse som befinner seg i en distribusjonsrute eller som utleveres andre steder enn i et postboksanlegg som vil bli påvirket av den foreslåtte endringen.

For kommunene vil det da være viktig å sikre at innlevering av postsendinger som inneholder forhåndsstemmer skjer til PiB eller på en måte som sikrer daglig innsamling av sendingene. Videre er det en fordel om adressen til valgstyret er knyttet til en postboksadresse, slik at det sikres daglig omdeling. Et flertall av de kommunale valgstyrene har i dag bare postadresser som er gateadresser, jf. [Valgdirektoratets nettside](#). Ettersom en omlegging til postomdeling annen hver dag vil gjøre det fordelaktig for kommuner som ønsker daglig postmottak å gå over til postboksadresse, antas det at valgstyrene etter hvert også vil få postboksadresser.

Dersom adressering av forhåndsstemmer til postboksadresser anses som umulig å gjennomføre, vil et alternativ være å sikre innsamling og utlevering av forhåndsstemmer siste helg før valgdagen med hjemmel i postloven § 12. Dette kan gjøres ved statlig kjøp av ekspresstjenester eller ved et pålegg i samsvar med postloven § 12.

Samferdselsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på dette.

3.7 Innsamling av prøver til Veterinærinstituttet

Endringer i inn- og utlevering av postsendinger vil også kunne påvirke innsamling av prøvemateriale til Veterinærinstituttet, innenfor både dyrehelse og mattrygghet. Ettersom det fortsatt vil være utlevering til postboksanlegg fem dager i uken, vil mottak av prøvemateriale i postbokser fortsatt kunne skje som før. En tilpasning vil derfor kunne være at også de resterende av Veterinærinstituttets laboratorier oppretter postboksadresser. I den grad innlevering av prøvemateriale skjer til innsamlingspostkasser i distribusjonsnettet, vil slik innlevering måtte flyttes til innsamlingssteder med daglig hentefrekvens som for eksempel Post i Butikk eller postkontor.

Ettersom Veterinærinstituttet allerede har gode rutiner for innsamling av prøvemateriale, både gjennom postnettet og på andre måter, synes det som om det kun er behov for mindre justeringer av dagens praksis.

Samferdselsdepartementet ber likevel spesielt om høringsinstansenes syn på dette.

4 Forholdet til postdirektivet

EUs postdirektiv artikkel 3 setter rammene for de leveringspliktige tjenestene. For antall omdelingsdager følger dette av artikkel 3 nummer 3:

Member States shall take steps to ensure that the universal service is guaranteed not less than five working days a week, save in circumstances or geographical conditions deemed exceptional, and that it includes as a minimum:

- *one clearance,*
- *one delivery to the home or premises of every natural or legal person or, by way of derogation, under conditions at the discretion of the national regulatory authority, one delivery to appropriate installations.*

Any exception or derogation granted by a national regulatory authority in accordance with this paragraph must be communicated to the Commission and to all national regulatory authorities.

Inntil nylig ble denne bestemmelsen tolket slik at leveringspliktig tilbyder som hovedregel skal samle inn og levere ut post minst fem dager i uken, jf. postloven § 7 nummer 2 og 3. Kravet ble innført i 1997 når direktivet ble fastsatt, og det gjenspeilet betydningen av postomdeling i datidens samfunn. Nedgangen i brevmengden siden direktivet ble fastsatt har også i EUs medlemsland vært betydelig. EUs medlemsland har imidlertid merket nedgangen i ulik grad. Det er de mest digitaliserte landene som naturlig nok har hatt den største nedgangen, (jf. figur 2). Det har på denne bakgrunn blitt innført ulike nasjonale ordninger i Europa slik at samfunnets kostnader for postomdeling tilpasses nye nasjonale behov. De mest digitaliserte landene har innført nye måter å tolke leveringsplikten i artikkel 3 på i sin gjennomføring av direktivet som ikke har ført til sanksjoner fra tilsynsmyndighetene i Brussel.

Med de ordningene for omdeling som nå er innført i sammenlignbare land ellers i Europa, ligger det an til at det er tilstrekkelig at det finnes et tilbud om en kommersiell tjeneste som kan benyttes for å oppnå daglig utdeling av sendinger.

I de alternativene som vurderes i Norge, vil det fortsatt være mulig for alle norske borgere å sende post på daglig basis og å motta postsendinger i postboks på daglig basis, ettersom post- og pakkestrømmen til og fra postkontor og post i butikk vil gå daglig. Basert på ordningene som er innført i sammenlignbare land ellers i Europa, er det departementets foreløpige vurdering at dette bør være tilstrekkelig til at direktivets krav også her hos oss anses oppfylt. Departementet vil utrede dette nærmere.

5 Forslag til lovendring

På bakgrunn av gjennomgangen over, vil Samferdselsdepartementet foreslå å endre kravene til utleveringsdager i postloven § 7 første ledd nummer 3 fra fem dager i uken til annenhver dag, det vil si tre dager den ene uken og to dager den andre uken. Slik kan ett postbud betjene to postruter.

Det foreslås også å presisere bestemmelsen i postloven § 7 annet ledd om avisdistribusjon seks dager i uken på steder uten tilbud fra kommersielle avisbudnett, slik at det klart fremgår at denne ordningen bare omfatter avisutlevering på lørdager.

Videre foreslås det å endre postloven § 7 annet ledd andre punktum for å gi departementet hjemmel til å pålegge at det skal tilbys postbokser ved alle faste ekspedisjonssteder.

Departementet ser også at det er behov for å endre kravet til innsamling av postsendinger, i den grad innsamlingen skjer ute i den enkelte postrute. Ettersom det bare er fem prosent av den totale postmengden som samles inn i postrutene/fra røde postkasser, ser ikke departementet behov for å endre § 7 første ledd nummer 2, men heller gi et unntak i postloven § 8 for plikten til daglig innsamling av postsendinger for de innleveringspostkassene som blir berørt.

Ettersom departementet ønsker innspill til alle alternativer som fremgår i 2.2.1 og som er utredet av Copenhagen Economics, vil vi også synliggjøre hvilke lovendringer som vil være nødvendig dersom andre alternativer enn Samferdselsdepartementets anbefaling velges.

5.1 Endringer i § 7 om leveringsplikt

5.1.1 Nytt § 7 første ledd nummer 3:

Alternativ 1

3. én utlevering av postsendinger *annen hver dag, mandag til fredag*, til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted,

Alternativ 2

3. utlevering av postsendinger *minst én gang i uken* til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted.

Alternativ 3

3. utlevering av postsendinger til enhver juridisk eller fysisk persons forretningssted eller faste helårige bosted *minst fem dager i uken i spredtbygde strøk og annen hver dag, mandag til fredag, i øvrige områder.*

5.1.2 Endret fjerde ledd:

Myndigheten kan gi forskrift om utlevering av aviser i abonnement *på lørdag* til mottakere som ikke har annen avisdistribusjon. Myndigheten kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak om omfanget av og krav til de leveringspliktige tjenestene, *herunder om tilbud ved alle faste ekspedisjonssteder om leie av postboks*. Myndigheten kan også gi forskrift og fatte enkeltvedtak om geografisk dekningsområde, service og kvalitet, innsamlingsordning og antall og plassering av ekspedisjonssteder.

5.2 Endringer i § 8 om unntak fra leveringsplikt

§ 8 nytt tredje ledd:

Kravet til fem dagers innsamling av postsendinger etter § 7 første ledd nummer 2 gjelder ikke i forbindelse med utlevering annen hver dag etter § 7 første ledd nummer 3.

6 Merknader til lovforslaget

6.1 Merknader til endringene i § 7

6.1.1 Til § 7 første ledd nummer 3:

Alternativ 1

Med formuleringen *annen hver dag, mandag til fredag* menes at omdeling av post skal skje annenhver dag i en to-ukers syklus, det vil si mandag, onsdag og fredag den første uken, og tirsdag og torsdag den andre uken. På denne måten kan samme postbud dekke to ruter ved å alternere mellom rutene. Bestemmelsen åpner for at det er leveringspliktig tilbyder som ut fra operasjonelle hensyn deler inn rutene og avgjør hvilke ruter som skal gås på hvilke dager.

Alternativ 2

Med formuleringen *minst én gang i uken* menes at omdeling av post skal skje ukentlig, det vil si minst én gang fra og med mandag til og med fredag. På denne måten kan samme postbud dekke fem postruter i løpet av en arbeidsuke. Bestemmelsen åpner for at det er leveringspliktig tilbyder som ut fra operasjonelle hensyn deler inn rutene og avgjør hvilke ruter som skal gås på hvilke dager.

Alternativ 3

Denne bestemmelsen innebærer en mer tyngende leveringsplikt for spredtbygde områder, for eksempel de områdene som ikke mottar aviser gjennom et kommersielt avisbudnett (omfatter ikke avisbudnett som finansieres ved statlig kjøp). Ettersom avisbudnettene kan ha en dynamisk utbredelse, vil det kunne være vanskelig å avgjøre hvor det er krav til femdagers omdeling og regler for dette vil kunne fastsettes etter eksisterende forskriftshjemmel.

6.1.2 Til § 7 fjerde ledd første punktum

Endringen i fjerde ledd første punktum innebærer at hjemmelen til å fastsette forskrift om avisdistribusjon på steder uten avisbudnett begrenses til lørdagsdistribusjon. Dette innebærer en videreføring av dagens hjemmel, men ikke en utvidelse med mulighet for kompenserende tiltak ved overgangen til postomdeling annen hver dag.

6.1.3 Til § 7 fjerde ledd annet punktum

Endringen i fjerde ledd annet punktum innebærer at Samferdselsdepartementet får hjemmel til å pålegge Posten å tilby leie av postbokser til alle postmottakere som måtte ønske å leie én postboks. Tilbudet skal være kommersielt, dvs. at Posten skal ta minimum den prisen som er nødvendig for å dekke selskapets utgifter ved ordningen slik at kostnadene ikke skal kunne bli del av statlig kjøp-krav i fremtiden. Tilbudet vil blant annet sikre at regionalt og lokalt innleverte aviser vil kunne hentes av postmottakere på utgivelsesdagen og at brev fremdeles kan ha to dagers normal fremsendingstid.

6.2 Merknader til § 8

Til Nytt siste punktum i § 8 annet ledd:

§ 8 annet ledd får et nytt siste punktum som avgrenser plikten til daglig innsamling av postsendinger etter § 7 nummer 2, til bare å gjelde innsamlingspunkter som betjenes på daglig basis, det vil si innleveringssteder som ikke bare oppsøkes i forbindelse med at postbudet utleverer postsendinger.

Det er bare om lag 5 prosent av postsendingene som samles inn i røde postkasser, resten innleveres på faste ekspedisjonssteder eller på terminal. De fleste av de røde innleveringskassene er plassert i tilknytning til et ekspedisjonssted og vil således tømmes daglig også etter en omlegging. For de innleveringskassene som er plassert ut i postbudrutene, vil tømning bare skje i forbindelse med at postbudet utleverer postsendinger.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske konsekvensene på statsbudsjettet, isolert sett, av å redusere omdelingsfrekvensen fremgår av figur 3 i kapittel 2 og tabell 2 nedenfor. I 2025 vil nedgangen i statlig kjøp være estimert til mellom 925 og 252 mill. kr i året, avhengig av hvilken løsning som velges.

Tabell 2 Besparelse knytta til å endre leveringsplikten (mill. kr)

Alternativ	Statlig kjøp 2025	Besparelse
Opprettholde dagens løsning	988	0
Omdeling hver dag eller annenhver dag avhengig av avisbudnett	736	252
Omdeling annen hver dag i hele landet	338	650
Omdeling én dag i uka	63	925

Når det gjelder eventuelt økte utgifter knyttet til endringer på andre poster, er dette gjennomgått i kapittel 3. I stor grad vil mulige økte utgifter være knyttet til utvidet bruk av ekspressløsninger slik som bedriftspakke ekspress over natt. Som det redegjøres for mener Samferdselsdepartementet at dette ikke vil få et stort omfang.

For forhåndsstemmer, er det allerede i dag tilfeller der fremsendingstiden mellom innleveringssted og mottakende valgstyre tilsier bruk av bedriftspakke ekspress over natt for de stemmene som avgis fredag før valgdagen. For innsending av forhåndsstemmer til valgstyret uten postboksadresse, vil man ved utlevering annen hver dag måtte bruke eksepresstjenester uansett fremsendingstid, for å sikre daglig utlevering. Dersom alle valgstyret i norske kommuner leier en postboks, vil dette begrense ekstrakostnaden til 1 100 kr for hver postboks, til sammen 282 700 kr for de 257 kommunene hvis valgstyret ikke oppga en postboksadresse ved forrige stortingsvalg. Noen av disse kommunene vil trolig opprette postboksadresser av helt andre årsaker enn kun mottak av forhåndsstemmer på valgdagen og dagen etter annen hvert år.

Miljøeffekter av forslaget

Når det gjelder effekten på miljøet av en omlegging til omdeling annenhver dag i hele landet, vil dette gi opp mot en halvering av total kjøreavstand for Postens bud og medføre ca. 20 mill. km mindre kjøring i året. Posten har over flere år hatt en aktiv strategi for overgang til bruk av elektriske kjøretøy og disponerer i dag mer enn 1 000 el-mopeder og el-biler som benyttes til postdistribusjon, primært i sentrale områder hvor avstandene i budrutene gjør det mulig å benytte elektriske kjøretøy. Resultatet av kjøretøystrategien samt avviklingen av lørdagsomdeling i 2016 er at det allerede er tatt ut store effekter i form av reduserte klimagassutslipp fra postomdelingen, fra om lag 20 000 tonn CO₂ i 2013 til 12 600 tonn estimert for 2017. Overgangen til 2,5 omdelingsdager anslås å redusere de årlige utslippene med ytterligere 5 000 tonn CO₂. For omdelingen betyr det en reduksjon i utslipp på ca. 40 pst. sammenlignet med 2017. Tiltaket vil således medføre vesentlig mindre belastning på miljøet.

Grane kommune

ArkivKode: FE - 037
Arkivsak: 13/329
JournalpostID: 18/626
Saksbehandler: Inger Lise Fløtnes
Dato: 20.02.2018

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
015/18	Formannskapet	14.03.2018
016/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Eierskapsmelding - Grane kommune

Trykte vedlegg:

20.02.2018	59276	Eierskapsmelding - Arbeidsgruppens møter
20.02.2018	59277	KS anbefalinger - eierstyring
02.03.2018	59535	Eierskapsmelding - Grane kommune

Sammendrag:

Kommunelovens kapittel 12 med forskrifter pålegger kommunene å føre kontroll med forvaltningen av kommunenes eierinteresser i selskaper. KS har i forlengelsen av dette utarbeidet et eget hefte med «Anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak». Her anbefales kommunene å foreta en gjennomgang av virksomhet som er organisert som selvstendige rettssubjekter eller interkommunale organer, ved å lage en eiermelding.

En eierskapsmelding er et overordnet politisk styringsinstrument for virksomhet som er lagt til et eget rettssubjekt, eller et eget styre etter kommuneloven § 27. En eierskapsmelding bør som minimum ha tre hovedpunkter:

- Politiske og juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene
- Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid med selskapene
- Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene

Kommunestyret gjorde følgende vedtak i møte 29. sept. 2017, sak 044/17:

Grane kommunes arbeid med utarbeidelse av eierskapsmelding utformes som et prosjekt.

Grane kommunestyre nedsetter prosjektgruppen som består av:

1. Gruppeleder Arbeiderpartiet
2. Gruppeleder Senterpartiet
3. Gruppeleder Fremskrittspartiet

Rådmannens stab innehar sekretariatsfunksjon.

Arbeidsgruppen har hatt 5 møter der arbeidsmetode som skissert i pkt 1-7 i KS-sak er brukt som mal for arbeidet:

Oppgave 1:

Gjennomgang av liste over eierskap, regler (lovverk, vedtekter, vilkår og lignende)

Oppgave 2:

Systematisere/dele inn eierskap i logiske enheter og gjeldende regler, vurdere utkastet til eierskapsmeldingen fra 2014.

Oppgave 3:

Formulere mål med eierskapet

Oppgave 4:

Formulere mandat til kommunens representant i styre/verv og lignende

Oppgave 5:

Formulere informasjonsrutiner mellom bedrift-representant-kommunestyre evt andre organ

Oppgave 6:

Utarbeide eierskapsmelding

Oppgave 7:

Vedtak om godkjenning, evt etterarbeid.

På bakgrunn av dette og skjerpet fokus på kommunalt eierskap, er det utarbeidet en eierskapsmelding for Grane kommune. Meldingen omfatter en oversikt over kommunens eierinteresser i selskaper.

Arbeidsgruppen mener at oppgave 1-7 er dekt innenfor eierskapsmeldingen.

Eierskapsmeldingens to første kapitler beskriver bakgrunnen for utarbeidelsen av meldingen, kommunens overordnede eierskapspolitikk, prinsipper for godt eierskap og styreprinsipper. I kapittel 3 gjennomgås selskapsformer og styringsmuligheter, mens kapittel 4 og 5 gir en oversikt over Grane kommunes eierinteresser og representasjon.

Vurdering:

En eierskapsmelding vil bidra til å gi oversikt over kommunens samlede eierskap og interesser. Det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene. Det vil også bidra til økt åpenhet overfor omverden i forhold til den samlede kommunale virksomhet. Gjennom eierskapsmeldingen kan kommunen dessuten gi mer overordnede styringssignaler til selskapsstyrene, eksempelvis politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, etikk osv.

Et aktivt eierskap og eierstyring er noe kommunen må utvikle over tid gjennom prosesser som involverer politikerne og hvor erfaringene brukes til stadig å forbedre eierstyringen. Dette tilsier at kommunestyret jevnlig bør gjennomgå og eventuelt revidere eierskapsmeldingen:

- Det skal foretas årlig oppdatering av faktaopplysninger.
- Kommunens eierskapsmelding skal revideres hver kommunestyreperiode (hvert 4. år)

Fram mot neste versjon av eierskapsmeldingen mener rådmann det er viktig at hver representant i de nevnte selskap og styrer, tenker over sin praksis hva gjelder informasjon og behov for å tydeliggjøre sitt mandat før evt etter vedkomnes representasjon i møter. Det vil være en viktig informasjonskilde som kan korrigere praksis opp mot ønsket metode for informasjonsflyt.

Kommunestyret bes spesielt om å gjennomgå kap. 4 for kvalitetssikring av opplysningene.

Rådmannens innstilling:

Eierskapsmeldingen for Grane kommune vedtas.

Det skal foretas årlig oppdatering av faktaopplysninger.

Kommunens eierskapsmelding skal revideres hver kommunestyreperiode (hvert 4. år)

Formannskapet 14.03.2018:

Møtebehandling:

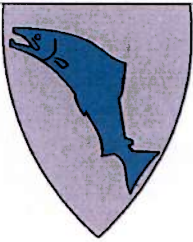
Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 015/18 Innstilling:

Eierskapsmeldingen for Grane kommune vedtas.

Det skal foretas årlig oppdatering av faktaopplysninger.

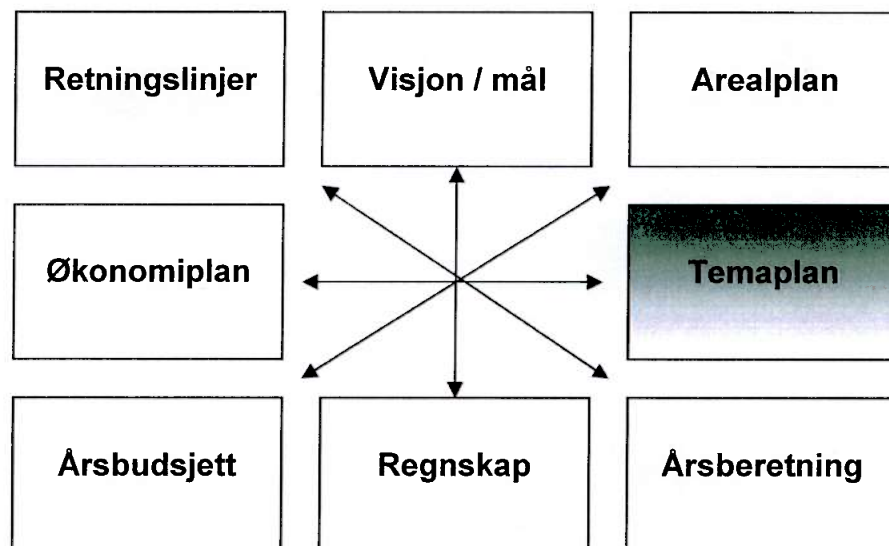
Kommunens eierskapsmelding skal revideres hver kommunestyreperiode (hvert 4. år)

Kommuneplan for Grane Kommune

Eierskaps- melding

INNHALDSFORTEGNELSE

Kap.		Side
1	Innledning	3
2	Prinsipper og strategier for Grane kommunes eierskap (eierskapspolitikken)	4
3	Valg av selskapsform – styringsmuligheter	8
3.1	Aksjeselskaper (AS)	9
3.2	Samvirkeselskap/andelslag (BA)	9
3.3	Interkommunalt selskap (IKS)	10
3.4	Kommunalt foretak (KF)	10
3.5	Stiftelse	10
3.6	Interkommunalt samarbeid	10
3.7	Organisasjoner/foreninger	11
4	Oversikt over kommunalt eierskap og interesser i selskaper	12
5	Detaljer om selskaper som Grane kommune har eierinteresser i og som er registrert styreregisteret i Brønnøysundregistrene	15

AKTUELLE LINKER:

www.ks.no/eierforum

[KS veileder](#)

www.nues.no

www.brreg.no

<http://www.purehelp.no>

<http://www.klp.no>

KS Eierforum

Veileder om eierstyring

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse

Brønnøysundregistrene

Gratis bedriftssøk

Kommunenes Landspensjons Kasse

AKTUELLE LOVER:

[Lov om aksjeselskaper \(aksieloven\)](#)

[Lov om interkommunale selskaper](#)

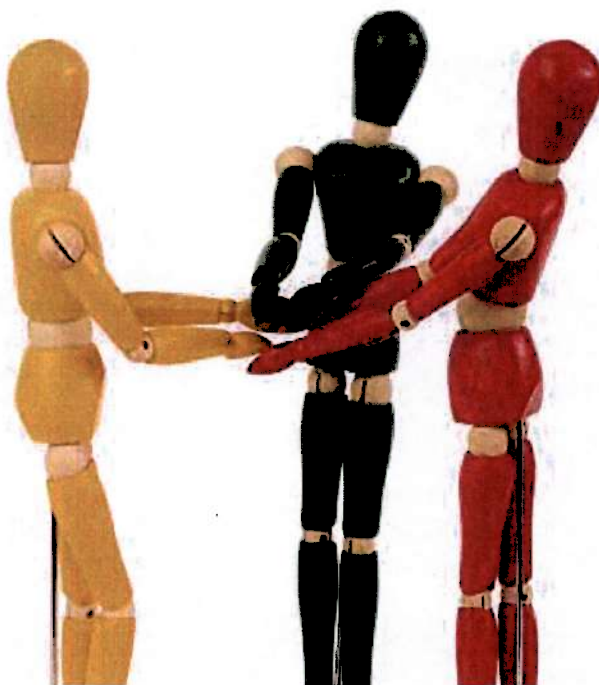
[Lov om stiftelser \(stiftelsesloven\)](#)

[Lov om burettslag \(burettslagslova\)](#)

[Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\). Kapittel 5. Interkommunalt samarbeid.](#)

[Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\). Kapittel 11. Kommunalt og fylkeskommunalt foretak.](#)

[Forvaltningsloven](#)

Det er viktige verdier, interesser og samfunnsfunksjoner som blir forvaltet i kommunale selskap og foretak.

Målsetting med eierskapsmeldingen er å drøfte kommunen sine ulike motiv for å opprette eller delta i selskap.

Videre å få på plass prinsipp og retningslinjer for kommunen sin eierstyring, rammer for utøvelse av eierskap i forskjellige selskapsformer, samt regler og prosedyrer for politisk og administrativ oppfølging av selskapene.

1. Innledning

Kommunelovens kap. 12 med forskrifter pålegger kommunene å føre kontroll med forvaltningen av kommunenes eierinteresser i selskaper.

En eierskapsmelding er et overordnet politisk styringsinstrument for virksomhet som er lagt til et eget rettssubjekt, eller et eget styre etter kommuneloven § 27.

En eierskapsmelding vil bidra til å gi oversikt over kommunens samlede virksomhet. Det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene. Det vil også bidra til økt åpenhet overfor omverden i forhold til den samlede kommunale virksomhet. Gjennom en eierskapsmelding kan kommunen dessuten gi mer overordnede styringssignaler til selskapsstyrene, f.eks politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, etikk osv.

Eierskapsmeldingens tre hovedpunkter:

- Politiske og juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene
- Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid med selskapene
- Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene

For å forvalte kommunens verdier på en best mulig måte, må kommunen ha en overordnet strategi. Eier bør avklare sitt ståsted overfor de ulike selskaper og definere sine forventninger. Utøvelsen av eierskapet har direkte konsekvenser for selskapenes disposisjoner og forventninger. Hvis eier ikke stiller krav og ikke har definert målsettinger for sitt eierskap, vil virksomhetene ha tilsvarende diffuse målsettinger.

Selskapets styre og administrasjon skal legge opp virksomhets- og forretningsstrategien innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eier. Det er denne ytre rammen som er eierstrategien. Innenfor denne skal selskapet ha betydelig grad av spillerom. Det mest fundamentale eierspørsmål er hvorvidt kommunen (fortsatt) skal være eier. Dersom kommunen bestemmer seg for å være eier, må strategien for eierskapet konkretiseres. Dette gjøres i form av eierstrategier for det enkelte selskap.

Det har over en del år vært en jevn økning i antall selskaper i kommune-Norge. Når kommuner i økende grad benytter utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter og foretak innebærer det at den politiske styringslinjen endrer karakter. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring. Et aktivt eierskap er grunnleggende for en best mulig lokalpolitisk forvaltning av de samlede verdier og har direkte konsekvenser for selskapene, deres disponeringer og deres markedsposisjon. Samtidig vil et aktivt eierskap gi viktige signaleffekter overfor omverden og styrke kommunens omdømme.

- ❖ *Grane kommune skal være en engasjert og interessert eier / deltaker i selskaper og organisasjoner. Målet for selskapsorganisering og deltakelse må være å oppnå kostnadseffektiv tjenesteproduksjon, bedre kvalitet på tjenester og bedre ansvars- og oppgavefordeling i kommunen.*
- ❖ *Evt. avkastningskrav bør være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning på innskutt kapital.*
- ❖ *Grane kommune forventer at de ulike styrene på uavhengig grunnlag har en aktiv rolle med hensyn til service, kontroll, strategi og ressursituasjon.*
- ❖ *Grane kommune fremmer sine interesser overfor selskapene gjennom generalforsamling og representantskap.*
- ❖ *Kommunestyret forutsetter at eierrepresentantene gjennomfører forhåndsdrøftinger i viktige saker og rask tilbakemelding til eierkommunene.*

2. Prinsipper og strategier for Grane kommunes eierskap (eierskapspolitikk)

Prinsipper for godt eierskap:

Et godt eierskap forutsetter at kommunen:

- Har en overordnet eierskapspolitikk og etablerer eierstrategier for ulike typer selskaper
 - *Viktig å skille mellom eierskapspolitikk og eierstrategier*
- Stille krav til seg selv som eier
 - *Åpenhet, forutsigbarhet, langsiktighet, klare mål*
- Stille krav til selskapene
 - *Generelle og selskapspesifikke krav*
- Etablere gode kjøreregler
 - *Rutiner for god og tillitsfylt kontakt mellom selskapene og eiere*

Åpenhet:

Åpenhet er viktig for kommunens omdømme. Kommunen har alt å vinne på å framstå som åpen, ryddig og forutsigbar. Kravene til åpenhet følger i stor grad også av offentlighetsloven. Det er grunn til å tro at åpenhet vil bidra til både større interesse for den kommunale virksomheten, mer informert debatt og til disiplinering av aktørene, slik at prosesser blir ryddige og oversiktlige.

Forutsigbarhet:

Åpenhet medfører større krav til forutsigbarhet fra eier. Dette vil i sin tur medføre økt profesjonalitet i dialogen mellom eier og selskap. Dette bedrer muligheten for etablering av langsiktige strategier for selskapene, og dermed mer effektiv drift. Dette vil også være i innbyggernes interesse.

KS har utarbeidet 19 anbefalinger innenfor følgende emner om eierstyring, selskapsledelse og kontroll :

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte
2. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
3. Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter
4. Vurderinger og valg av selskapsform
5. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosmhet
6. Tilsyn og kontroll med kommunale foretak og med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper
7. Sammensetning og funksjon til eierorgan
8. Gjennomføring av eiermøter
9. Eiers krav til profesjonelle styre i kommunal sektor
10. Valgkomite for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskaper
11. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene
12. Styresammensetning i konsernmodell
13. Oppnevning av vararepresentanter
14. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene
15. Kjønnrepresentasjon i styrene
16. Godtgjøring og registrering av styreverv
17. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter
18. Utarbeidelse av etiske retningslinjer
19. Åpenhet og klarhet om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak

Strategier og retningslinjer for eierskap

1) Oppdatert og revidert eierskapsmelding

- Et aktivt eierskap og eierstyring er noe kommunen må utvikle over tid gjennom prosesser som involverer politikerne og hvor erfaringene brukes til stadig å forbedre eierstyringen. Dette tilsier at kommunestyret jevnlig bør gjennomgå og eventuelt revidere eierskapsmeldingen:
- Det skal foretas årlig oppdatering av faktaopplysninger.
- Kommunens eierskapsmelding skal revideres hver kommunestyreperiode (hvert 4. år)

2) Det skal være åpenhet om kommunens eierskap

- Meroffentlighet og tilrettelegging for innsyn skal være et prinsipp.
- Det skal være åpenhet om kommunens valg av styremedlemmer.
- Det skal være åpenhet om godtgjørelse til styret.
- Alle folkevalgte og ledere som påtar seg styreverv skal registrere vervene på www.styrevervregisteret.no

3) I selskaper hvor kommunen har et eierskap, skal selskapet være bevisst sitt samfunnsansvar, herunder bl.a. ta miljøhensyn, sosiale hensyn og utvise høy etisk standard i alle sammenhenger

- Kommunen som eier skal medvirke til at selskapene utarbeider og jevnlig reviderer systemer for miljøstyring og etiske retningslinjer for selskapsdriften og rapporterer i forhold til disse.

4) Selskapets virksomhet skal tydeliggjøres i vedtektene/selskapsavtalen

- Innenfor rammen av vedtektene/selskapsavtalen skal selskapet ha klare mål og strategier for sin virksomhet.
- Formålsangivelsen i vedtekter/selskapsavtale bør revideres med jevne mellomrom for å se om det er behov for endringer.

5) Kommunen bør fremme sine eierinteresser gjennom virksomhetens overordnede organer som generalforsamling, representantskap, årsmøte osv.

- Normalt oppnevnes politisk ledelse som selskapets eierrepresentanter i selskapets overordnede eierorgan.
- Politisk vedtatte eierstrategier binder kommunens representanter i disse overordnede organene.

6) Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser

- Kontrollutvalget skal minst en gang pr. valgperiode utarbeide en plan for selskapskontroll som kommunestyret vedtar.
- Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret når planlagte selskapskontroller er gjennomført.

7) Eierne skal likebehandles og gis tilfredsstillende informasjon fra selskapet

- Selskapet skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, saksdokumentene bør være utførlig nok til at eierne kan ta stilling til alle saker som behandles.
- I aksjeselskaper bør det vedtektsføres at innkalling og saksdokumenter til generalforsamlingen sendes minst fire uker før generalforsamlingen. Ellers følges aksjelovens bestemmelser om innkalling senest en uke før møtet skal holdes.
- For interkommunale selskaper skal innkalling og saksdokumenter til representantskapsmøte sendes minst fire uker før møtet skal holdes, i tråd med IKS-loven.
- Forankring: Mottatte sakspapirer til generalforsamlinger og representantskapsmøter refereres i møter i formannskap og eventuelt kommunestyre. Slik gis kommunens politiske organer mulighet til eventuelt å vedta føringer/instrukser for kommunens eierrepresentanter(er).
- Rapportering: Når generalforsamling og representantskap er avholdt, framlegges protokoll fra møtet som referatsak i kommunestyret. Slik gis kommunestyret en fortløpende informasjon om selskapets utvikling.

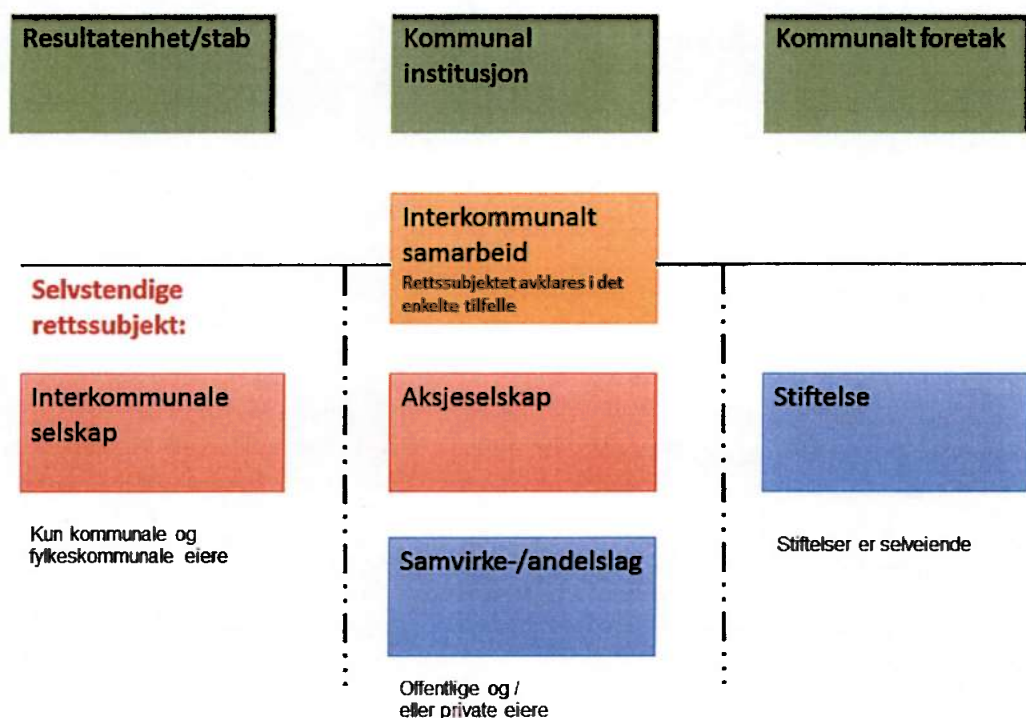
8) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av komplementær kompetanse, egenskaper og kapasitet ut fra selskapets egenart

- Styreverv i et aksjeselskap eller interkommunale selskap er et personlig verv og ansvar hvor man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar selskapets interesser på best mulig måte sammen med resten av styret ut fra selskapets formål og i tråd med styring fra eierorganet.
- Ved valg av styre til aksjeselskaper og interkommunale selskaper bør det så langt som mulig vedtektsføres bruk av valgkomite med mandat å sikre sammensetning av styre med komplementær kompetanse og i tråd med eiers formål med selskapet. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes for å speile eierandel. Valgperioden kan vedtektsfestes, men bør likevel være fleksibel i forhold til eiers behov for kompetanse. Valgkomiteens innstilling til eierorganet bør begrunnes.
- Eier står fritt til å endre styresammensetningen uavhengig av valgperioden.
- Styret skal fastsette instrukser for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling, samt jevnlig vurdere egen kompetanse og eventuelt gjennomføre kompetansehevede tiltak for styrets medlemmer etter behov.
- Der det utpekes vara til styret, bør ordningen med numerisk vara benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret. Første vara til styret kan inviteres som observatør til styremøtene for best mulig sikre kompetanse og kontinuitet.

- I tråd med forvaltningslovens § 6 skal ingen folkevalgte eller kommunalt ansatte håndtere saker i kommunen som gjelder selskap der de selv er styremedlem (inhabilitet). Dette gjelder så langt som mulig også der selskapene er fullt ut offentlig eide. Rådmannen bør ikke være styremedlem i selskaper der kommunen er eier, ettersom dette påvirker habiliteten for administrasjonens behandling av saker over samme selskap.
- Konsekvensene av mulig inhabilitet, blant annet ved behandling av budsjett, må vurderes særskilt før eventuelt andre ansatte eller folkevalgte velges til styremedlemmer. Selv om en folkevalgt ikke er inhabil etter bestemmelsene i § 6 første ledd bokstav e) til å delta ved behandlingen av budsjettet, kan det likevel være snakk om inhabilitet etter bestemmelsen i § 6 annet ledd, dersom det foreligger såkalte "særegne forhold". Inhabilitetsspørsmålet må derfor vurderes konkret i det enkelte tilfelle.

3. Valg av selskapsform - Styringsmuligheter

Selskapsformene som kan benyttes kan illustreres slik :

Finansielt motivert:

Selskaper hvor motivet og hovedbegrunnelsen for eierskapet er store muligheter for solid økonomisk avkastning og økonomisk utbytte av innskutt kapital. Det er samtidig selskaper med sterk begrensning av kommunens direkte økonomisk risiko.

Politisk / samfunnsmessig motivert

Selskapsdannelser der motivet og hovedbegrunnelsen for eierskapet er strategiske valg om å posisjonere kommunen/regionen. Verken økonomi, hensynet til tjenesteyting el. ligger som begrunnelser for denne kategorien.

Grad av politisk styring ved ulike selskapsformer:

Etat, KF, Verts-/samarbeidskommune Samarbeid§27/samkommune IKS, AS, Samvirkeforetak, Stiftelser

Sterk politisk styring og kontroll

Liten politisk innflytelse og kontroll
(Uavhengig organisasjon)

Grane kommune har i all hovedsak lagt til grunn politisk/samfunnsmessig eierskap i de selskapene vi er involvert i. Selskapene generer med noen få unntak i liten grad økonomisk utbytte til kommunen. En utfordring kan være at det ved etableringen av selskaper kan synes å være hensiktsmessig med et politisk/samfunnsmessig eierskap og engasjement fra kommunens side, mens det over tid og etter den første etableringsfasen gjerne blir mindre tydelig at kommunalt eierskap er hensiktsmessig og hvor eierskapet dermed etter hvert i liten grad kan utøves aktivt eller med klart politisk formål. Dette bør en ta med i vurderingen når en skal ta stilling til potensielle nye eierskap.

Valg av eierskapsform har ofte sammenheng med hvilken type eierskap en definerer det konkrete selskap under. I det følgende er kort skissert ulike eierskapsformer.

3.1. Aksjeselskaper (AS)

Begrenset ansvar for deltakerne

Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og kan ha en eller flere eiere. Denne selskapsformen kan derfor være tjenlig dersom en ønsker å ha ulike grupper av eiere eller legge til rette for at flere, både fysiske og juridiske personer, skal være eiere. Et aksjeselskap skal ha en minste aksjekapital på kr. 30.000,-, og må til enhver tid ha forsvarlig egenkapital. Et særtrekk ved aksjeselskaps-formen er at deltakerne ikke er ansvarlig for selskapets forpliktelser, med mindre dette er særskilt avtalt. På den annen side rår ikke eierne fritt over selskapets inntekter og formue. Ønsker aksjeeierne å trekke midler ut av selskapet, må dette skje etter nærmere regler i aksjeloven for utdeling av utbytte, nedsetting av aksjekapitalen eller oppløsning av selskapet. Eierforholdene i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer, eller ved forhøyelse av aksjekapitalen.

Eierskapet utøves gjennom generalforsamlingen

Gjennom generalforsamlingen kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leders ledelse av selskapet. Det er generalforsamlingen som velger styret.

Styret samlet er øverste forvaltningsorgan, og daglig drift ivaretas av daglig leder

Selskapet ledes av et styre og en daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet og for at det drives i samsvar med selskapets formål og innenfor rammen av lovgivningen og selskapets vedtekter og instruksjoner fastsatt av aksjonærene gjennom generalforsamlingen. Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og skal i denne forbindelsen følge retningslinjer og pålegg styret har gitt.

3.2. Samvirkeselskap/andelslag (BA)

Deltakernes ansvar for selskapet er begrenset til innskuddet i selskapet akkurat som i et aksjeselskap. Selskapsformen er ikke detaljregulert i noen spesiallov. Stifterne har en viss frihet i utformingen av vedtektene. Det er ingen krav til minimumskapital ved etableringen. Stifterne kan bestemme hvilken kapital som er nødvendig. Full regnskaps- og revisjonsplikt inntreder først ved omsetning over 5 mill. kr. Utbytte skal fordeles i forhold til deltakernes bruk av selskapet (ikke i forhold til kapitalinnskuddet som i et aksjeselskap). Ved avstemninger har hver deltaker en stemme (mens hver aksje her en stemme i et aksjeselskap).

3.3. Interkommunalt selskap (IKS)

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunalt selskap (IKS). Deltakere i IKS kan være kommuner, fylkeskommuner og andre IKS. Interkommunale selskaper er egne rettssubjekter som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for sin andel av selskapets samlede forpliktelser. Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet. Deltakerkommunene kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret, og kan omgjøre vedtak som styret har truffet. Lovens bestemmelser medfører at deltakerkommunene har en større innflytelse over styringen av selskapet enn det aksjeloven gir deltakerne i et aksjeselskap.

3.4. Kommunalt foretak (KF)

Foretaket er en del av kommunen som rettssubjekt, og har ingen økonomisk selvstendighet. Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organiseringen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Organiseringen er i hovedsak tatt i bruk i større kommuner. Eksempler kan være drift av vannverk, drift av kommunal bygningsmasse, vaktmestertjenester eller lignende. De enkelte tjenesteenheter i kommunen bestiller da tjenester av det kommunale foretaket etter behov.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Lederen har ikke rapporteringsplikt til rådmannen, og er ikke underlagt han/henne, men rådmannen har uttalelsesrett før saker behandles i styret eller eventuelt i kommunestyret.

Det kommunale budsjettet setter rammene for foretakets virksomhet, og styret er bundet av budsjettet.

3.5. Stiftelse

Etablering av stiftelser skal skje i medhold av Lov om stiftelser av 15.06.2001 nr. 59. En stiftelse kan være en alminnelig stiftelse eller en næringsstiftelse. En stiftelse er en formuesverdi som stifterne har avsatt for å fremme et nærmere fastsatt formål. Stiftelser anvendes ofte ved virksomhet av ikke-økonomisk karakter, spesielt med et sosialt eller kulturelt formål.

Kommuner kan alene eller sammen med andre opprette stiftelser. Stiftelser er egne rettsssubjekter, men har ingen eiere ("stiftelsen eier seg selv"). Kommunen har derfor ingen styringsrett over stiftelser, og kan ikke hente ut midler fra stiftelser. Eierne står ikke fritt til å løse opp stiftelsen, og det er ingen egnet organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten.

Stiftelsen ledes av et styre.

3.6. Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27

Kommunelovens § 27 har regler om samarbeidsavtaler mellom kommuner og /eller fylkeskommuner når samarbeidet er organisert med eget styre. Et samarbeid etter kommunelovens § 27 er lite regulert i loven, og det er i stor grad opp til kommunene hvordan de vil organisere det. Hovedkjennetegnet på et slikt interkommunalt samarbeid, er at det opprettes et felles styre for å forvalte felles oppgaver.

Etableringen av et interkommunalt styre etter kommunelovens § 27 innebærer en atskillig løsere form for organisering enn det interkommunale selskapet, som reguleres av bestemmelsen i IKS-loven.

Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28 b og § 28 c

Det er innført en generalbestemmelse i kommunelovens § 28 a som gir en generell hjemmel for å legge lovpålagte oppgaver som kommunen har ansvaret for til et vertskommunesamarbeid. Dette vertskommunesamarbeidet har to varianter:

- administrativt vertskommunesamarbeid (§ 28 b)
- vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd (§ 28 c)

Loven legger til grunn to varianter, avhengig om kommunen vurderer om samarbeidsområdet er av prinsipiell betydning eller ei. Der kommunen vurderer at et samarbeidsområde er av prinsipiell betydning, skal modellen med en felles folkevalgt nemnd benyttes (§ 28 c). Denne nemnda har da ansvar for at oppgavene blir løst innenfor rammene av delegeringen fra deltakerkommunene, regulert gjennom en avtale.

Et vertskommunesamarbeid vil ikke være et selvstendig rettssubjekt, men være forankret i en avtale som må vedtas av kommunestyret selv.

Annet interkommunalt samarbeid

Kommunen inngår i en rekke sammenhenger i ulike former for samarbeid med andre kommuner, uten at slikt samarbeid nødvendigvis er tydelig hjemlet i lovverket. Det kan eksempelvis være et politisk rettet samarbeid (regionalt eller på annet vis) eller det kan være rene samarbeidsavtaler med andre kommuner og eventuelt andre offentlige virksomheter hvor en har intensjoner om forbedret samarbeid/kompetanseutvikling eller lignende. Slikt samarbeid kan også være rettet mot å løse konkrete oppgaver i fellesskap, med en kostnadsdeling mellom de berørte kommunene.

Slike mindre definerte samarbeid kan også innebære et medeierskap til konkrete verdier.

Eierskapsmeldingen bør derfor gi oversikt over slikt samarbeid. En slik oversikt over samarbeidet vil gi økt åpenhet og muligheter for innsyn, samt at det vil kunne styrke kommunens styring i slikt samarbeid.

I tillegg til de interkommunale samarbeidsformene som er nevnt ovenfor, er det i dag på forsøksbasis også mulig for flere kommuner om å etablere samarbeid i form av en samkommune.

3.7. Organisasjoner/foreninger

Grane kommune er også medlem i foreninger/organisasjoner gjennom å betale medlemskap. Slike medlemskap er typisk ment å bidra til at kommunens interesser innenfor en rekke områder ivaretas best mulig.

4. Oversikt over kommunalt eierskap og interesser

Navn	Eier %	Ant. aksjer	Aksjekapital	Årlig tilskudd	Repr.	Regler Merknader
Aksjeselskap - Interkommunalt deleid						
HAG Vekst AS	25,93 %	35	35.000,00	233.000,00	1 repr.	Aksjeloven
Helgeland Industrier AS	3,47 %	28	28.000,00	-	-	Aksjeloven
Helgeland Kraft AS	2,46 %	7392	7.392.000,00	-	1 repr. 1 vara.	Aksjeloven
Helgeland Reiseliv AS	2,79 %	250	50.000,00	108.000,00	-	Aksjeloven
Kommunekraft AS			1.000,00	-	-	Aksjeloven
Vefsnlaks AS	12,00 %	24	12.000,00	15.000,00	1 vara.	Aksjeloven
Aksjeselskap med offentlige og private eiere						
Grane Næringsutvikling AS	50,43 %	58	304.500,00	-	3 repr. 3 vara.	Aksjeloven
Helgeland Veiutvikling AS	4,99 %	50	50.000,00	-	1 repr.	Aksjeloven
Nordnorsk Reiseliv AS			6.000,00	-	-	Aksjeloven
Sågat Samisk avis AS		10	500,00	-	-	Aksjeloven
Sentrum Næringshage AS	0,58 %	36	49.248,00	-	-	Aksjeloven
Norgesvinduet Svenningdal AS	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	Aksjeloven
Interkommunale selskap IKS						
KomRev Trøndelag IKS	-	-	12.000,00	447.000,00	1 repr. 1 vara.	KL. §27-selskap
SHMIL	3,96 %		60.000,00	-	1 repr. 1 vara.	
Vefсна Regionalpark	-	-	-	300.000,00	-	KL. §27-selskap
Selskap med begrenset ansvar						
Grane Samfunnshus AL	-	-	5.500,00	25.000,00	6 repr. 6 vara.	Samv.loven
Trofors Borettslag I	-	3 and	360.400,00	-	-	Samv.loven
Trofors Borettslag II	-	-	400.541,00	-	-	Samv.loven (+Borettslagslov)
Stiftelser						
Falstadsenteret	-	-	-	-	2 repr.	
Nordland Nasjonalparksenter	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	
Helgeland Museum	-	-	-	-	1 repr.	

Navn	Eier %	Ant. aksjer	Aksjekapital	Årlig tilskudd	Repr.	Regler Merknader
Interesseorganisasjoner						
Jernbaneforum Nord	-	-	-	-	-	
KLP	-	-	-	-	-	
Kommunalbanken	-	-	-	-	-	
Statkraft AS	-	-	-	-	-	
Medlemsorganisasjoner som ikke er stiftinger, as, iks o.l.						
KS	-	-	-	143.000,00	-	
LVK	-	-	-	24.000,00	-	
RKK	-	-	-	159.000,00	-	
USS	-	-	-	34.000,00	-	
Interkommunale styre med forvaltningsoppgaver						
Børgefjell Nasjonalpark	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	
Helgeland Friluftsråd	-	-	-	34.000,00	1 repr. 1 vara.	
Indre Helgeland Kontroll-utvalgssekretariat	-	-	-	55.800,00	1 repr. 1 vara.	
Lomsdal/Visten Nasjonalpark	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	
PPT Vefsn	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	
Vefsn Bygdeboknemnd	-	-	-	305.000,00	1 repr. 1 vara.	
Interkommunale - Andre ordninger av idealistisk / politisk karakter - Annet						
Kirkelig Fellesråd	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	Med H.dal og Hemnes
Midt-Scandia	-	-	-	8.200,00	1 repr. 1 vara.	
Sagavegen	-	-	-	5.000,00	1 repr. 1 vara.	
Tosenveggenemnda	-	-	-	-	1 repr. 1 vara.	

Representanter / Vararepresentanter

	Repr.	Vara
Børgefjell Nasjonalpark	Bjørn Ivar Lamo	Beate-Aimee Kroken
Falstadsenteret	Raymond Fagerli Are Halse	- -
Grane Næringsutvikling AS	John Kvandal Siri Stabbforsmo Björg Thuseth	Anbjørn Brennhaug Britt Aune Olsen Raymond Fagerli
Grane Samfunnshus AL	Oskar Nilssen Svein Tverå Torbjørn Bogfjelldal Kjell Arne Bekkevold Mailyn Elvetun Heidi Skar	Hans Bordevich Annløv Tuven Wenche Halland Laila Tuven Ellen Schjøberg Anbjørn Brennhaug
HAG Vekst AS	Lyder Sund	-
Helgeland Friluftsråd	Bjørn Ivar Lamo	Ingrid Fagerli
Helgeland Industrier AS - HIAS	-	-
Helgeland Kraft AS	Ordfører (bedr.saml.)	Britt Aune Olsen (styret)
Helgeland Museum	Ordfører (Årsmøte)	-
Helgeland Reiseliv AS	-	-
Helgeland Veiutvikling AS	Bjørn Ivar Lamo	-
Indre Helgeland Kontroll- utvalgssekretariat	Kolbjørn Eriksen	Monica Hoff
Indre Helgeland Regionråd	Bjørn Ivar Lamo Tor Stabbforsmo	Britt Aune Olsen Raymond Fagerli
Kirkelig Fellesråd	Britt Aune Olsen	Janne Haustreis
Kommunekraft AS	-	-
KomRev Trøndelag IKS	Ordfører	Varaordfører
KS Nordland	Ordfører	Varaordfører
Lomsdal/Visten Nasjonalpark	Britt Aune Olsen	Tor Stabbforsmo
LVK	-	-
Nordland Nasjonalparksenter	Torhild Lamo	Bjørn Ivar Lamo
Nordnorsk Reiseliv AS	-	-
Norgesvinduet Svenningdal AS	Lyder Sund	-
Midt-Scandia - Årsmøte	Jan Otto Fiplingdal	Raymond Fagerli
PPT Vefsn - Styret	Bjørn Ivar Lamo	Beate-Aimee Kroken
RKK	-	-
Sárgat Samisk avis AS	-	-
Sagavegen - Årsmøte	Britt Aune Olsen	Tor Stabbforsmo
Sentrum Næringshage AS	-	-
SHMIL IKS (repr.skap)	Ordfører	Varaordfører
Tosenvegneemnda	Bjørn Ivar Lamo	Anbjørn Brennhaug
Trofors Borettslag	-	-
Trofors Borettslag II	-	-
USS	-	-
Vefsn Bygdeboknemnd	Kolbjørn Eriksen	Einar Jakobsen
Vefsnlaks AS	Bjørn Ivar Lamo (generalf.)	Anita Mellingen (styret)

5. Detaljer om selskaper som Grane kommune har eierinteresser i og som er registrert i styreregisteret i Brønnøysundregistrene:

Navn/foretaksnavn:	HAG VEKST AS
---------------------------	---------------------

Hag Vekst tilrettelegger individuelle arbeidsrettede tiltak som gir grunnlag for personlig og faglig vekst for mennesker som trenger bistand for å komme i arbeid.

Organisasjonsnummer:	986 471 650
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Industriveien 1 8680 TROFORS
Postadresse:	Industriveien 1 8680 TROFORS
Kommune:	GRANE
Internettadresse:	www.hagvekst.no
Stiftelsesdato:	05.01.2004
Daglig leder:	Åge Bernt Stabbforsmo
Vedtektsfestet formål:	Salg av tjenester innen utprøvingsarbeid av yrkeshemmede, produksjon og salg av brensel og trevareprodukter, samt annen virksomhet som naturlig faller inn under disse felt.
Styrets leder:	Lyder Sund

Navn/foretaksnavn:**HELGELAND INDUSTRIER AS**

Helgeland Industrier AS er en moderne kompetanse- og industribedrift. Om lag 400 personer har sitt daglige virke i HIAS konsernet. HIAS er en stor leverandør av tjenester til offentlig og privat næringsliv. Blant annet institusjonsvaskeri, mekanisk verksted, catering, egne kurs- og selskapslokaler, snekkerverksted, reklameavdeling og vedsentraler. Bedriften leverer også tjenester til oljevirksomheten utenfor Helgelandskysten.

Helgeland Industrier AS ble stiftet i 1975. Eierne til bedriften er Nordland fylkeskommune og 11 Helgelandkommuner. Privat næringsliv eier også en mindre del av aksjene.

Organisasjonsnummer:	919 892 722
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Ytterøra 9 8656 MOSJØEN
Postadresse:	Postboks 332 8651 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	www.helgeland-industrier.no
Stiftelsesdato:	02.12.1975
Daglig leder:	Sven Thure Øberg
Vedtekstfestet formål:	Gjennom forretningsmessig virksomhet med produksjon og salg av varer og tjenester å drive yrkesmessig attføring av yrkedshemmede.
Styrets leder:	Anne Hermine Severinsen
Nestleder:	Siv Helen Nilssen Sigerstad

Navn/foretaksnavn:**HELGELAND KRAFT AS**

Helgeland Kraft produserer fornybar energi og utvikler strømnnett til hele Helgeland. Det selges strøm til husholdninger og bedrifter i hele landet.

Helgeland Kraft er eid av 14 kommuner på Helgeland som i perioden 2000-2014 kunne hente ut et utbytte på 1,6 milliarder kroner.

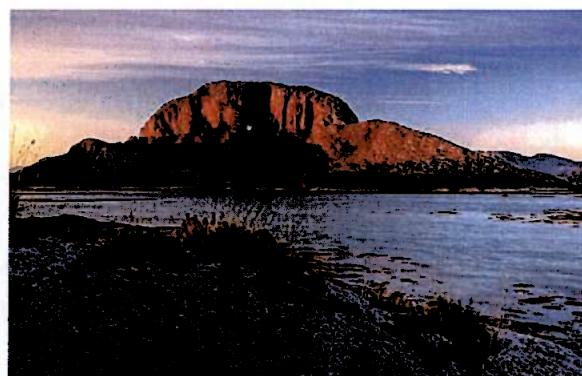

Organisasjonsnummer:	844 011 342
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Industrivegen 7 8657 MOSJØEN
Postadresse:	Postboks 702 8654 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	www.helgelandskraft.no
Stiftelsesdato:	13.08.1946
Daglig leder:	Ove Arnstein Brattbakk
Vedtektsfestet formål:	Produserere miljøvennlig energi, å omsette energi, å overføre energi og å drive annen virksomhet med naturlig tilknytning, herunder eie andeler i selskaper som driver forannevnte virksomhet.
Styrets leder:	Tom Edvard Eilertsen
Nestleder:	Inger Margrethe Robertsen

Navn/foretaksnavn:**HELGELAND REISELIV AS**

Helgeland Reiseliv er et felles destinasjonsselskap for hele Helgeland med formål om å utvikle og markedsføre Helgeland som et foretrukket reisemål.

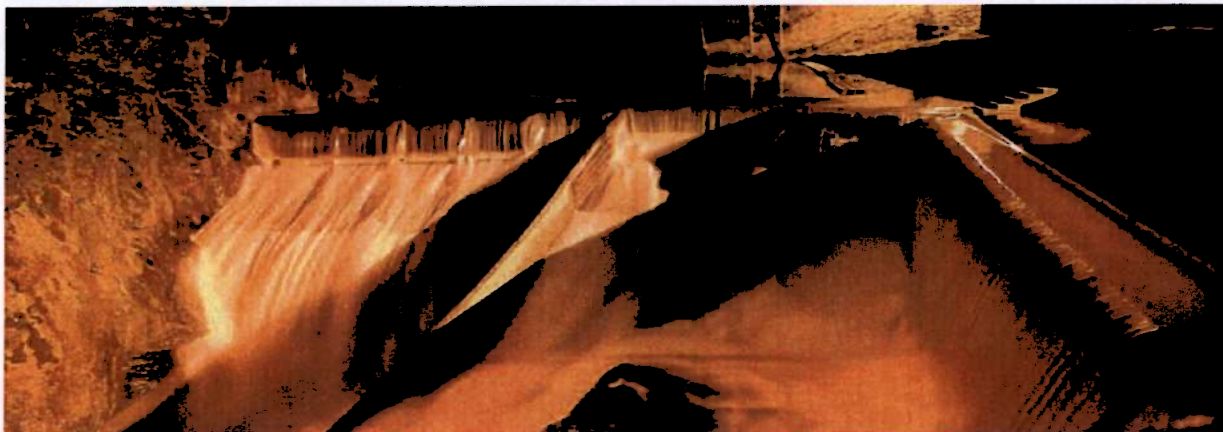
Helgeland Reiseliv skal gjennom samarbeid med andre aktører øke bevisstheten omkring «Helgeland» som merkevare. I tillegg til informasjon omkring tilbud, severdigheter og opplevelser, arbeides det med å legge til rette for produktutvikling, nyskaping og vekst hos reiselivsaktørene.

Organisasjonsnummer:	997 877 047
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	c/o Rådhuset 8770 TRÆNA
Postadresse:	Postboks 1325 8602 MO I RANA
Kommune:	TRÆNA
Internettadresse:	www.VisitHelgeland.com
Stiftelsesdato:	20.12.2011
Daglig leder:	Torbjørn Tråslett
Vedtekstfestet formål:	Utvikle og markedsføre Helgeland som et foretrukket reisemål, og derigjennom skape merverdi for næringsaktørene og lokalsamfunnene, samt hva hermed står i forbindelse.
Styrets leder:	Svein Arne Brygfjeld
Nestleder:	Sverre Haakon Løvold Strand

Navn/foretaksnavn:**KOMMUNEKRAFT AS**

Kommunekraft AS ble stiftet 28. april 1993 med formål å formidle kraft på vegne av aksjonærkommunene til best mulige kommersielle betingelser i markedet. Kommunekraft AS eies av 129 kommuner og 9 fylkeskommuner og Landssamanslutninga av vasskraftkommunar (LVK). Bakgrunnen for opprettelsen av selskapet var at kommunene og fylkeskommunene anså det nødvendig å få etablert et miljø hvor kommunene og fylkeskommunene kan innhente råd og veiledning som ikke selv har egeninteresse i de avtaler som blir inngått.

Organisasjonsnummer:	866 818 452
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Akersgata 30 0158 OSLO
Postadresse:	Postboks 1148 Sentrum 0104 OSLO
Kommune:	OSLO
Internettadresse:	www.kommunekraft.no
Stiftelsesdato:	28.04.1993
Kontaktperson:	Arvid Bjarne Lillehaug
Vedtektsfestet formål:	Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhetilknyttet slik formidling.
Styrets leder:	Arvid Bjarne Lillehaug

Navn/foretaksnavn:**VEFSNLAKS AS**

Vefsnlaks AS ble stiftet i 1992 med følgende formål: Å ta vare på laks- og sjøørettstammen i Vefsna og Fusta. Legge til rette for fiske. Drive smoltoppdrett og utsetting i elvene. Jobbe for å få behandlet og friskmeldt elvene.

Selskapet hverken eier eller forvalter fiskerettigheter.

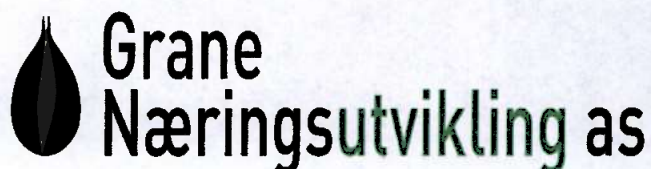
Organisasjonsnummer:	963 890 184
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Ernst Brodtkorbs veg 25 8665 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Stiftelsesdato:	11.03.1992
Daglig leder:	Jim Elnar Nerdal
Vedtektsfestet formål:	Sikre de lokale laksestammene og bidra til en bedre utnyttelse av elvenes potensiale som rekreasjonskilde gjennom: a) Å bevare lakse- og sjøørretproduksjonen i Vefsna og Fusta. b) Å medvirke til en organisert utnyttelse og omsetning av rekreasjonsverdiene knyttet til sportsfiskemulighetene i de lakseførende delene av vassdragene.
Styrets leder:	Jim Elnar Nerdal
Nestleder:	Bjørn Brodtkorb

Navn/foretaksnavn:**GRANE NÆRINGSUTVIKLING AS**

Grane Næringsutvikling as (GNU) er eid av Grane kommune og lokalt næringsliv. Selskapet er et verktøy for utvikling av næringsliv og lokalsamfunn i Grane kommune.

Kommunens næringsplan og selskapets strategidokument er retningsgivende for selskapets arbeid. Det legges vekt på å utvikle næring på basis av lokale ressurser og råvarer.

Selskapet skal bidra til styrking av eksisterende arbeidsplasser, nyskaping og etablering av nye arbeidsplasser. Selskapet skal tilrettelegge for relevant kompetanseheving gjerne i samarbeid med lokale og regionale kompetanseaktører.

Organisasjonsnummer:	994 303 333
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Industriveien 1 8680 TROFORS
Kommune:	GRANE
Internettadresse:	www.granenu.no
Stiftelsesdato:	16.04.2009
Daglig leder:	Ellen Kristine Schjøberg
Vedtekstfestet formål:	Bidra til positiv og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet gjennom styrking og utvikling av eksisterende arbeidsplasser og bidrag til etablering av nye. Selskapet skal ivareta førstelinjetjenesten og andre nærings saker for kommunen i henhold til en avtale mellom selskapet og kommunen.
Styrets leder:	Siri Helene Kroken Stabbforsmo
Nestleder:	Stian Arntsberg

Navn/foretaksnavn:

HELGELAND VEIUTVIKLING AS

Organisasjonsnummer:	981 458 958
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Torolv Kveldulvsøns gate 5-7 8800 SANDNESSJØEN
Postadresse:	Postboks 405 8801 SANDNESSJØEN
Kommune:	ALSTHAUG
Internettadresse:	www.hel.no
Stiftelsesdato:	14.10.1999
Daglig leder:	Bjørn Helge Hansen
Vedtektsfestet formål:	I samarbeid med Staten å stå for prosjektering og finansiering av vegprosjekter på Helgeland. Selskapet skal også kunne bistå i påvirkningsarbeid overfor sentrale myndighet og andre. Selskapet kan også være driftsselskap for bompengeneinnkreving. Selskapet skal drives på ikkekommersiell basis og det skal ikke utbetales utbytte.
Styrets leder:	Jann Arne Løvdahl
Nestleder:	Ann Karin Edvardsen

Navn/foretaksnavn:**NORDNORSK REISELIV AS**

NordNorsk Reiseliv AS (NNR) ble stiftet 29. april 2009 i Svolvær med drift fra 01.01.2010. Selskapet har kontorer i Alta, Tromsø og Bodø, som fordeler ansvar for selskapet og de geografiske markeder seg i mellom. NNR skal skape reelle og målbare resultater ved å øke kjennskapen til landsdelen nasjonalt og internasjonalt. Selskapet vil stimulere til økt verdiskapning og lønnsomhet gjennom tett dialog med samarbeidspartnere og oppdragsgivere.

Organisasjonsnummer:	994 153 862
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Kunnskapsparken 3. Etasje Markedsgata 3 9510 ALTA
Postadresse:	Postboks 1163 9504 ALTA
Kommune:	ALTA
Internettadresse:	http://www.nordnorge.com/bransje/no
Stiftelsesdato:	29. april 2009
Daglig leder::	Trond Øverås
Vedtektsfestet formål:	Etablere og videreutvikle Nord-Norge som et helårs reisemål gjennom utvikling, markedsføring og tilrettelegging for salg av nordnorske reiselivsprodukter til beste for sysselsetting, bosetting og allmenne interesser for øvrig i Nord-Norge. Selskapet driver ikke konkurranse med andre aktører, har ikke erverv til formål og praktiserer ingen utdeling av utbytte til aksjonærer.
Styrets leder:	Svenn Are Jenssen
Nestleder:	Knut Sigurd Pettersen

Navn/foretaksnavn:**SÁGAT-SÁMIID ÁVIISA AS - SAMISK AVIS AS**

Ságat - Sámiid áviisa AS - Samisk avis AS - er et aksjeselskap. 48 nordnorske kommuner eier tilsammen ca. 47 % av aksjekapitalen. Samiske kulturorganisasjoner eier ca. 10 %. De resterende ca. 43 % eies av tilsammen ca. 450 småaksjonærer, men ingen av disse har høyere eierandel enn 5 %.

Ságat ble etablert i Lakselv/Leavdnja i Porsanger den 1. april 1981.

Organisasjonsnummer:	930 494 747
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Laatasveien 9700 LAKSELV
Postadresse:	Postboks 53 9711 LAKSELV
Kommune:	PORSANGER
Internettadresse:	www.sagat.no
Stiftelsesdato:	15.06.1956
Daglig leder:	Geir Wulff
Vedtektsfestet formål:	Å utgi avisa Sagat og evt. andre publikasjoner for den samiske befolkning på et partipolitisk nøytralt grunnlag. Sagat er avis for samene og plikter å ta opp saker av enhver art som vedrører samiske forhold og forhold i samiske distrikter.
Styrets leder:	Einar Rudolf Johansen
Nestleder:	Helge Ovanger

Navn/foretaksnavn:**SENTRUM NÆRINGSHAGE AS**

Sentrum Næringshage AS er et regionalt eier- og forretningsnettverk med formål å koble enkeltmennesker, bedrifter og organisasjoner i faglige og forretningsmessige allianser. Næringshagen er representert med kontor og lokaliteter i Sandnessjøen, Mosjøen og Trofors. Et godt samspill med kapital- og eiermiljø lokalt og regionalt er vesentlig for å oppnå gode resultater og ca halvparten av bedriftene som idag er lokalisert næringshagen er etablert i løpet av den tiden næringshagen har vært i drift.

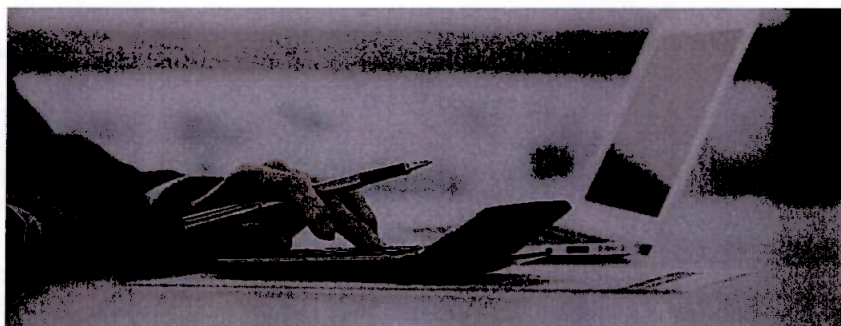
Organisasjonsnummer:	983 652 824
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Forretningsadresse:	Torolvs gate 39 Fjord Brygge 8800 SANDNESSJØEN
Kommune:	ALSTHAUG
Internettadresse:	http://snhh.no/
Stiftelsesdato:	27.07.2001
Daglig leder:	Ivar Larssen
Vedtektsfestet formål:	Være et regionalt forretningsnettverk, og har som formål å koble enkeltmennesker, bedrifter og organisasjoner i faglige og forretningsmessige allianser. Selskapet skal være representert med kontor i Sandnessjøen og Mosjøen, og skal kunne delta med eierandeler i andre selskap som fremmer selskapets formål og interesser.
Styrets leder:	Mona Vistnes
Nestleder:	Arild Inge Markussen

Navn/foretaksnavn:**KOMREV TRØNDELAG IKS**

KomRev Trøndelag er et interkommunalt revisjonsselskap med 30 medarbeidere.

Selskapet har som formål å dekke eierkommunenes behov for revisjonstjenester.

Selskapet ble etablert 25. juni 2004 av 21 kommuner og fylkeskommunen i Nord-Trøndelag. Fra 1. juli 2008 gikk 5 kommuner i Sør-Helgeland inn som deltakere og fra 1 juni 2015 tre kommuner i Indre Helgeland.

Organisasjonsnummer:	987 123 842
Organisasjonsform:	Interkommunalt selskap
Forretningsadresse:	Seilmakergata 2 7725 STEINKJER
Postadresse:	Postboks 2565 7735 STEINKJER
Kommune:	STEINKJER
Internettadresse:	www.krt.no
Stiftelsesdato:	25.06.2004
Daglig leder:	Arnt Robert Ovesen Haugan
Vedtektsformål:	KomRev Trøndelag IKS skal utføre de lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne, kan utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne, kan utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper, kommuner m.v.
Styrets leder:	Elin Rodum Agdestein
Nestleder:	Boje Reitan

Navn/foretaksnavn:**SHMIL IKS**

Søndre Helgeland Miljøverk IKS (SHMIL) er et interkommunalt avfallsselskap som ble stiftet i 14. juni 1995 for å ivareta eierkommunenes forpliktelser innen renovasjon og avfallsbehandling.

Selskapet eies av de 11 Helgelandskommunene Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Sømna, Vefsn, Vega og Vevelstad. SHMILs administrasjon og hovedkontor ligger på Åremma Avfallsanlegg i Vefsn kommune.

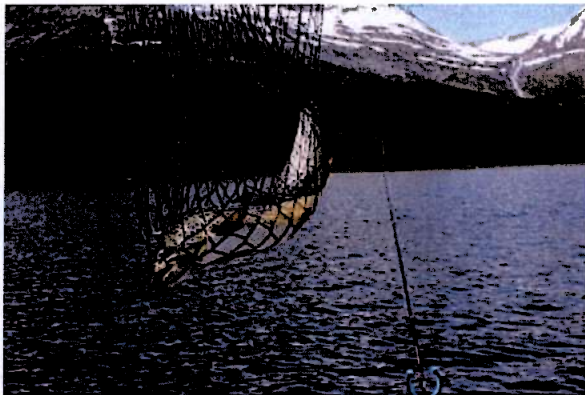
Organisasjonsnummer:	965 515 402
Organisasjonsform:	Interkommunalt selskap
Forretningsadresse:	Åremma 8664 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	www.shmil.no
Stiftelsesdato:	30.11.1992
Daglig leder:	Håkon Nordgaard Johansen
Vedtektsfestet formål:	Drive innsamling av avfall fra bedrifter på Helgeland, herunder gjenvinningsvirksomhet, transport og containerservice, og hva som ellers står i forbindelse med disse virksomhetsområder.
Styrets leder:	Stig Arve Høyvik
Nestleder:	Vigdis Uhlving Hansen

Navn/foretaksnavn:**VEFSNA REGIONALPARK**

Kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal har siden 2012 jobbet i prosjekt med utvikling av Vefsna regionalpark. Høsten 2017 gikk regionalparken fra prosjektfase til permanent etablering.

Store naturområder av nasjonal og internasjonal verdi, og beretningene om bosetting og levevilkår her i dette «tre kulturers landskap» gjennom tidene er grunnlaget for regionalparken. Vefsna-vassdraget, som starter sin ferd både i Lomsdal-Visten og Børgefjell, ender til slutt i Mosjøen og er den store fellesnevneren i regionalparken.

Gjennom regionalparken jobbes det for økt lokal stolthet og tilhørighet, som gjør lokalbefolkningen til det beste vertskapet for besøkende og turister og skaper livskraftige og levende bygde- og bysamfunn.

Organisasjonsnummer:	819 794 502
Organisasjonsform:	Annen juridisk person
Forretningsadresse:	O.T. Olsens vei 3A 8690 HATTFJELLDAL
Kommune:	HATTFJELLDAL
Internettadresse:	https://vefsna.com/
Stiftelsesdato:	20.06.2017
Daglig leder:	Janne Sjelmo Nordås
Vedtekstfestet formål:	Parken skal styrke og ivareta Vefsna-regionens kultur- og naturbaserte næringsliv.
Styrets leder:	Siri Helene Kroken Stabbforsmo

Navn/foretaksnavn:**GRANE SAMFUNNSHUS AL**

Grane Samfunnshus AL ble stiftet januar 1952.

Samfunnshuset skal være et samlingssted med rom for møter, festlige arrangement, kino- og teaterframvisninger, kafe, studierom, idrettslokaler etc.

Organisasjonsnummer:	953 064 596
Organisasjonsform:	Selskap med begrenset ansvar
Forretningsadresse:	Skolevegen 16 8680 TROFORS
Postadresse:	c/o Bjørn Ivar Lamo Skogstjernevegen 9 8680 TROFORS
Kommune:	GRANE
Stiftelsesdato:	01.01.1952
Vedtekstfestet formål:	Reise og drive et samfunnshus for dermed å skaffe stedets folk et høvelig samlingssted med rom for møter, fester, kino- og teaterframvisninger, kafe, studierom, idrettslokaler etc.
Styrets leder:	Bjørn Ivar Lamo
Nestleder:	Linda Gunnarsen Svartvatn

Navn/foretaksnavn:**TROFORS BORETTSLAG I**

Mosjøen og Omegn Boligbyggelag (MBBL) ble stiftet i 1947 og forvalter over 1 100 små og store leiligheter i 56 tilsluttede borettslag og boligsameier.

De fleste av borettslagene ligger i Vefsn kommune, men det er også bygd borettslag i nabokommunene Grane og Hattfjelldal.

**Mosjøen og Omegn
Boligbyggelag**

Organisasjonsnummer:	970 994 203
Organisasjonsform:	Borettslag
Forretningsadresse:	c/o MBBL C M Havigs gate 45 8651 MOSJØEN
Postadresse:	Postboks 329 8651 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	http://www.mosjoen.bbl.no/V%C3%A5re-borettslag-sameier/Borettslag/hc/trofors
Stiftelsesdato:	04.05.1994
Kontaktperson:	Trond Arne Lund
Vedtekstfestet formål:	Borettslag.
Styrets leder:	Einar Jakobsen

Navn/foretaksnavn:**TROFORS BORETTSLAG II**

Mosjøen og Omegn Boligbyggelag (MBBL) ble stiftet i 1947 og forvalter over 1 100 små og store leiligheter i 56 tilsluttede borettslag og boligsameier.

De fleste av borettslagene ligger i Vefsn kommune, men det er også bygd borettslag i nabokommunene Grane og Hattfjelldal.

Organisasjonsnummer:	978 605 435
Organisasjonsform:	Borettslag
Forretningsadresse:	c/o MBBL C M Havigs gate 45 8651 MOSJØEN
Postadresse:	Postboks 329 8651 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	http://www.mosjoen.bbl.no/V%C3%A5re-borettslag-sameier/Borettslag/hc/trofors-ii
Stiftelsesdato:	29.04.1997
Forretningsfører:	MOSJØEN OG OMEGN BOLIGBYGGELAG
Kontaktperson:	Trond Arne Lund
Vedtektsfestet formål:	Borettslag.
Styrets leder:	Anne Lamo Moum

Navn/foretaksnavn:**FALSTADSENTERET**

Stiftelsen Falstadsenteret ble etablert i august 2000 som «nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter for krigsfangehistorie, humanitær folkerett og menneskerettigheter».

Organisasjonsnummer:	982 312 393
Organisasjonsform:	Stiftelse
Forretningsadresse:	Falstadvegen 59 7624 EKNE
Kommune:	LEVANGER
Internettadresse:	www.falstadsenteret.no
Stiftelsesdato:	21.08.2000
Daglig leder:	Christian Wee
Vedtekstfestet formål:	Falstadsenteret som nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter skal utvikle og formidle kunnskap om krigens fangehistorie og menneskerettigheter gjennom dokumentasjon, forskning og pedagogisk virksomhet. Dokumentasjon, forskning og formidling knyttet til krigsfangeleirene i Norge og til krigsfangers skjebne er en sentral del av virksomheten. Falstadsenteret skal utvikle en minnestedspedagogikk der undervisning i fangehistorie og menneskerettigheter står sentralt.
Styrets leder:	Gudmund Hernes
Nestleder:	Torunn Elise Klemp

Navn/foretaksnavn:**NORDLAND NASJONALPARKSENTER**

Nordland Nasjonalparksenter er et informasjons- og besøksenter som skal dokumentere og formidle kunnskap om nasjonalparker, andre verneområder, natur, kunst samt norsk og samisk kultur i Nordland.

Adde- Zetterquist kunstgalleri er en del av senteret og er viet kunsten og livet til Per Adde og Kajsa Zetterquist. Kjernevirksomheten skal fokusere på kunstformidling og naturveiledning.

Organisasjonsnummer:	987 715 170
Organisasjonsform:	Stiftelse
Forretningsadresse:	Storjord 8255 RØKLAND
Kommune:	SALTDAL
Internettadresse:	www.nordlandsnaturen.no
Stiftelsesdato:	03.12.2004
Daglig leder:	Kari Nystad-Rusaanes
Vedtaksfestet formål:	Være et informasjons- og besøksenter som skal dokumentere og formidle kunnskap om nasjonalparker, andre verneområder, natur, samt norsk og samisk kultur i Nordland. Den samlede virksomheten skal fremstå som et utstillingsvindu for Nordlands naturverdier og stimulere til aktivt friluftsliv.
Styrets leder:	Finn-Obert Bentsen
Nestleder:	Jann Oddvar Krangnes

Navn/foretaksnavn:**HELGELAND MUSEUM**

Stiftelsen Helgeland Museum er det regionale museet i søndre del av Nordland. Museet har avdelinger i de 16 kommunene Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Leirfjord, Dønna, Herøy, Alstahaug, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Brønnøy, Vevelstad, Vega, Sømna og Bindal. Hovedkontoret ligger i Mosjøen.

Helgeland Museum skal formidle Helgelands natur- og kulturhistorie. Deres mål er å gi økt kunnskap om sammenhengene mellom fortid, nåtid og framtid.

Organisasjonsnummer:	986 332 553
Organisasjonsform:	Stiftelse
Forretningsadresse:	Sjøgata 23E 8656 MOSJØEN
Kommune:	VEFSN
Internettadresse:	www.helgelandmuseum.no
Stiftelsesdato:	19.03.2003
Daglig leder:	Sten Rino Bonsaksen
Vedtekstfestet formål:	Stiftelsen Helgeland Museum skal samle inn, bevare og forske på kulturhistorien og naturhistorien på Helgeland. I denne sammenheng skal museet arbeide med bevaring av kulturminner og fysiske miljøer av kulturhistorisk betydning, og vern av gjenstander, skrevne kilder, bilder og muntlig tradisjon. Museet skal drive en allsidig formidling av resultatene av dette arbeidet.
Styrets leder:	Gunhild Kristin Myrbakk
Nestleder:	Magnar Jon Solbakk

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
017/18	Kommunestyret	26.04.2018
023/18	Formannskapet	18.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Rutiner ved varslingsmeldinger som gjelder rådmann, der folkevalgte er direkte arbeidsgiver.

Trykte vedlegg:

03.04.2018 60067
26.10.2017 57019

Varslingsrutiner - Forslag fra arbeidsgruppen
Rutiner ved varslingsmeldinger som gjelder rådmann, der folkevalgte er direkte arbeidsgiver.

Sammendrag:

Formannskapet hadde saken «Rutiner ved varslingsmeldinger som gjelder rådmann, der folkevalgte er direkte arbeidsgiver» framlagt i sitt møte 25.10.2017.

Dette med bakgrunn i at varslingsmeldinger mot rådmannen er blitt stadig mer vanlig.

I første saksutredning heter det bl.a.:

Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold. Det vanlige er at varsling skjer til nærmeste overordnede, og at varsling på rådmannen går til ordføreren.

Det bør fastsettes rutiner for hvordan varslingsmeldinger skal håndteres i kommunen. Det er viktig at meldingene vurderes seriøst, at påstandene undersøkes på en forsvarlig måte og at det ryddes opp i eventuelle kritikkverdige forhold. Den som varsler bør bli informert om hva som er skjedd med saken.

Det ble i FS-sak 076/17 gjort følgende vedtak:

Formannskapet nedsetter et arbeidsutvalg bestående av:

De 3 gruppelederene fra de 3 partiene representert i Grane kommunestyret.

Arbeidsutvalget skal utarbeide interne rutiner for varslingsmeldinger som retter seg mot rådmann.

Rutinene sendes tillitsvalgte til høring før de vedtas i kommunestyret.

Arbeidsgruppen bestående av Tor Stabbforsmo, Einar Jakobsen og Henny H. Nilssen har utformet et forslag til varslingsrutiner: «Varslingsmelding rettet mot rådmannen i Grane kommune»:

1. Arbeidsmiljølovens varslingsbestemmelser

Varsling er å melde fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen

Arbeidsmiljøloven har tre varslingsbestemmelser som har virket siden 1. januar 2007.

- Arbeidsmiljøloven § 2-4 gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, men bestemmer også at fremgangsmåten skal være forsvarlige.
- Arbeidsmiljøloven § 2-5 setter forbud mot at arbeidsgiver møter varsleren med gjengjeldelse.
- Arbeidsmiljøloven § 3-6 setter krav om at virksomhetene som hovedregel har plikt til å ha interne varslingsrutiner.

Etter kommuneloven § 23 er det administrasjonssjefen som skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Dersom rådmannen er inhabil settes hele administrasjonen ut av spill, og behandlingen av varslingsmeldingen må overlates til andre.

2. Kritikkverdige forhold

Med kritikkverdige forhold forstås straffbare forhold og andre ulovlige forhold, eksempelvis økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet, brudd på sikkerhetsbestemmelser, mobbing og trakassering på arbeidsplassen og brudd på arbeidsreglene.

Videre omfattes brudd på etiske retningslinjer i virksomheten og alminnelige etiske normer med bred tilslutning i samfunnet.

Uenighet om arbeidsgivers prioriteringer, strategi eller taktiske valg faller utenfor varslingsbestemmelsene. Det samme gjelder forhold som kun anses kritikkverdige ut fra en arbeidstakers egen politiske eller etiske overbevisning.

Varsling rettet mot rådmannen kan gjelde aktive handlinger foretatt av rådmannen selv, men varslingen kan også gå på at rådmannen som kommunens øverste administrative leder ikke har sørget for at kommunens virksomhet oppfyller alle krav til arbeidsmiljøet.

3. Varslingsrutiner

Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold. Varsling på rådmannen går til ordføreren. Dersom ordføreren er inhabil, går varslingen til varaordfører.

Grane kommune oppretter et varslingssekretariat. Varslingssekretariatet består av ordfører, evt. varaordfører og gruppeledere i kommunestyrets politiske partier.

Varsling bør fremsettes skriftlig, men kan fremsettes muntlig til ordfører/varaordfører dersom vedkommende skriver referat. Ordfører/varaordfører kaller så snart som mulig inn til møte i varslingssekretariatet. Varslingssekretariatet vurderer om saken er en varslings sak eller ikke.

Varslingssekretariatet vurderer om saken skal oversendes til setterrådmann for utredning. Dersom saken oversendes til setterrådmann, skal setterrådmannen utrede saken og gi varslingssekretariatet tilråding om videre behandling av saken.

Det er viktig at varslingsmeldinger vurderes seriøst, at påstander undersøkes på en forsvarlig måte og at det ryddes opp i eventuelle kritikkverdige forhold. Den som varsler bør bli informert om hva som er skjedd med saken.

4. Saksbehandlingsreglene

For at kommunen skal få et mest mulig riktig bilde av de kritikkverdige forholdene må saken være så godt opplyst som mulig, jfr. Forvaltningsloven § 17. Både momenter som taler for og mot at varslingen er riktig skal gjennomgås.

I arbeidsmiljøloven § 18-2 er det slått fast at Arbeidstilsynet har taushetsplikt og skal holde melderens navn hemmelig når det mottas varsel om forhold som er i strid med loven.

Arbeidsgiver er ikke pålagt en tilsvarende taushetsplikt. Reglene i arbeidsmiljøloven er heller ikke til hinder for at en arbeidstaker varsler anonymt, men dette vil gjøre det vanskeligere når det skal kartlegges hva som faktisk har skjedd.

Hensynet til den det varsles om tilsier at anonym varsling bør unngås. Varslerens identitet kan heller ikke holdes skjult for den det varsles om så langt vedkommende har behov for å kjenne identiteten for å kunne ivareta sine rettigheter på en forsvarlig måte.

Kontradiksjon er et helt grunnleggende prinsipp som må ivaretas i forvaltningen. Det gjelder også i saker som dette. Den det varsles om har krav på å bli gjort kjent med påstandene som er fremsatt, og skal gis mulighet til å imøtegå disse. Den det varsles mot vil som hovedregel også ha adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jfr. Forvaltningsloven § 18.

Vurdering:

Arbeidsgruppen forventer at administrasjonen i Grane kommune utarbeider varslingsrutiner for de øvrige ansatte i organisasjonen.

Rutiner for varsling bør vurderes tatt inn i etiske retningslinjer for Grane kommune, og tas opp i kommunestyret for godkjenning.

Kommunale reglement, skal jfr kommunens planstrategi endres i tidsrommet 2016-2017, mens i øvrig planperiode skal andre oppgaver få være i fokus.

Det er derfor hensiktsmessig at innarbeiding av varslingsrutiner i kommunale reglement skjer gjennom en prioritering ved neste planstrategiperiode. Det betyr ikke at ikke rutinene er på plass, men at administrasjonen anbefaler at vi er tro mot overordna planstrategi.

Rådmannens innstilling:

«Varslingsmelding rettet mot rådmannen i Grane kommune» vedtas.

Administrasjonen i Grane kommune utarbeider varslingsrutiner for de øvrige ansatte i organisasjonen.

Rutiner for varsling tas inn i Etiske retningslinjer for Grane kommune, og tas opp i Kommunestyret for godkjenning. Dette skal skje innen utgangen av 2018.

Formannskapet 18.04.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 023/18 Innstilling:

«Varslingsmelding rettet mot rådmannen i Grane kommune» vedtas.

Administrasjonen i Grane kommune utarbeider varslingsrutiner for de øvrige ansatte i organisasjonen.

Rutiner for varsling tas inn i Etiske retningslinjer for Grane kommune, og tas opp i Kommunestyret for godkjenning. Dette skal skje innen utgangen av 2018.

VARSLINGSMELDING RETTET MOT RÅDMANNEN I GRANE KOMMUNE

1. Arbeidsmiljølovens varslingsbestemmelser

Varsling er å melde fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen

Arbeidsmiljøloven har tre varslingsbestemmelser som har virket siden 1. januar 2007.

- Arbeidsmiljøloven § 2-4 gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, men bestemmer også at fremgangsmåten skal være forsvarlige.
- Arbeidsmiljøloven § 2-5 setter forbud mot at arbeidsgiver møter varsleren med gjengjeldelse.
- Arbeidsmiljøloven § 3-6 setter krav om at virksomhetene som hovedregel har plikt til å ha interne varslingsrutiner.

Etter kommuneloven § 23 er det administrasjonssjefen som skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Dersom rådmannen er inhabil settes hele administrasjonen ut av spill, og behandlingen av varslingsmeldingen må overlates til andre.

2. Kritikkverdige forhold

Med kritikkverdige forhold forstås straffbare forhold og andre ulovlige forhold, eksempelvis økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet, brudd på sikkerhetsbestemmelser, mobbing og trakassering på arbeidsplassen og brudd på arbeidsreglene.

Videre omfattes brudd på etiske retningslinjer i virksomheten og alminnelige etiske normer med bred tilslutning i samfunnet.

Uenighet om arbeidsgivers prioriteringer, strategi eller taktiske valg faller utenfor varslingsbestemmelsene. Det samme gjelder forhold som kun anses kritikkverdige ut fra en arbeidstakers egen politiske eller etiske overbevisning.

Varsling rettet mot rådmannen kan gjelde aktive handlinger foretatt av rådmannen selv, men varslingen kan også gå på at rådmannen som kommunens øverste administrative leder ikke har sørget for at kommunens virksomhet oppfyller alle krav til arbeidsmiljøet.

3. Varslingsrutiner

Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold. Varsling på rådmannen går til ordføreren. Dersom ordføreren er inhabil, går varslingen til varaordfører.

Grane kommune oppretter et varslingssekretariat. Varslingssekretariatet består av ordfører, evt. varaordfører og gruppeledere i kommunestyrets politiske partier.

Varsling bør fremsettes skriftlig, men kan fremsettes muntlig til ordfører/varaordfører dersom vedkommende skriver referat. Ordfører/varaordfører kaller så snart som mulig inn til møte i varslingssekretariatet. Varslingssekretariatet vurderer om saken er en varslingssak eller ikke.

Varslingssekretariatet vurderer om saken skal oversendes til setterrådmann for utredning. Dersom saken oversendes til setterrådmann, skal setterrådmannen utrede saken og gi varslingssekretariatet tilråding om videre behandling av saken.

Det er viktig at varslingsmeldinger vurderes seriøst, at påstander undersøkes på en forsvarlig måte og at det ryddes opp i eventuelle kritikkverdige forhold. Den som varsler bør bli informert om hva som er skjedd med saken.

4. Saksbehandlingsreglene

For at kommunen skal få et mest mulig riktig bilde av de kritikkverdige forholdene må saken være så godt opplyst som mulig, jfr. Forvaltningsloven § 17. Både momenter som taler for og mot at varslingen er riktig skal gjennomgås.

I arbeidsmiljøloven § 18-2 er det slått fast at Arbeidstilsynet har taushetsplikt og skal holde melderens navn hemmelig når det mottas varsel om forhold som er i strid med loven.

Arbeidsgiver er ikke pålagt en tilsvarende taushetsplikt. Reglene i arbeidsmiljøloven er heller ikke til hinder for at en arbeidstaker varsler anonymt, men dette vil gjøre det vanskeligere når det skal kartlegges hva som faktisk har skjedd.

Hensynet til den det varsles om tilsier at anonym varsling bør unngås. Varserens identitet kan heller ikke holdes skjult for den det varsles om så langt vedkommende har behov for å kjenne identiteten for å kunne ivareta sine rettigheter på en forsvarlig måte.

Kontradiksjon er et helt grunnleggende prinsipp som må ivaretas i forvaltningen. Det gjelder også i saker som dette. Den det varsles om har krav på å bli gjort kjent med påstandene som er fremsatt, og skal gis mulighet til å imøtegå disse. Den det varsles mot vil som hovedregel også ha adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jfr. Forvaltningsloven § 18.

Grane kommune

ArkivKode: FE - 449, FE - 446
Arkivsak: 17/295
JournalpostID: 17/3321
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 10.10.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
076/17	Formannskapet	25.10.2017

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Rutiner ved varslingsmeldinger som gjelder rådmann, der folkevalgte er direkte arbeidsgiver.

Sammendrag:

Varsling er å melde fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Varslingsmeldinger mot rådmannen er blitt stadig mer vanlig.

Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold. Det vanlige er at varsling skjer til nærmeste overordnede, og at varsling på rådmannen går til ordføreren.

Behandlingen av varslingsmeldingene i de ulike kommunene er svært ulik og kan føre til store belastninger for den enkelte rådmann. Blant annet ser vi at taushetsplikt vurderes ulikt, mange kommuner drar raskt inn kontrollutvalg, arbeidsmiljøutvalg og revisjon og rådmennenes ledergrupper blir part i saken på til dels uheldige måter og dermed inhabile.

Det bør fastsettes rutiner for hvordan varslingsmeldinger skal håndteres i kommunen. Det er viktig at meldingene vurderes seriøst, at påstandene undersøkes på en forsvarlig måte og at det ryddes opp i eventuelle kritikkverdige forhold. Den som varsler bør bli informert om hva som er skjedd med saken.

Med kritikkverdige forhold forstås straffbare forhold og andre ulovlige forhold, eksempelvis økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet, brudd sikkerhetsbestemmelser, mobbing og trakassering på arbeidsplassen og brudd på arbeidsreglene.

Videre omfattes brudd på etiske retningslinjer i virksomheten og alminnelige etiske normer med bred tilslutning i samfunnet.

Varsling rettet mot rådmannen kan gjelde aktive handlinger foretatt av rådmannen selv, men varslingen kan også gå på at rådmannen som kommunens øverste administrative leder ikke har sørget for at kommunens virksomhet oppfyller alle krav til arbeidsmiljøet.

Dersom varslingen er rettet mot rådmannen vil hun eller han kunne være inhabil, og rådmannen vil da måtte avstå fra å behandle varslingsaken.

Er rådmannen inhabil, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Vurdering:

En varslingssak mot rådmann, er ut i fra de erfaringer som er gjort i landets kommuner, svært belastende. Både for arbeidsgiver og rådmann. Som øverste leder skal rådmann stå til ansvar for alle ansattes handlinger og sine personlige handlinger. Det er helt avgjørende at den som skal håndtere varslingssaken har tilstrekkelig erfaring og kunnskap til å avgjøre om det foreligger et kritikkverdige forhold og hvilke tiltak som eventuelt må iverksettes for å rette opp i forholdene.

Administrasjonen skal utarbeide egne rutiner for varsling mot andre medarbeidere. Det er kun rådmann som har folkevalgt som direkte arbeidsgiver. Rådmann er ikke kjent med at folkevalgte organ selv har tatt initiativ til utarbeidelse av rutiner for dette.

Det pågår omfattende arbeidsmiljøundersøkelser i Grane kommune i 2017. I dette arbeidet opplyses det om følgende:

«På bakgrunn av arbeidsmiljølovens §3-1. Krav til systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid 2c)kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risikoforholdene i virksomheten, utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen, Gjennomføres kartlegging som vil bestå av intervjuer med påfølgende rapport der bedriftshelsetjenesten oppsummerer funn fra kartleggingen. Intervjuene er anonyme. Dersom det framkommer opplysninger som bedriftshelsetjenesten anser som brudd på Arbeidsmiljøloven vil bedriftshelsetjenesten innta en sakkyndig rolle, og må rapportere funn til arbeidsgiver. Den enkelte som kommer med slike opplysninger vil bli ivaretatt. Opplysninger om brudd på arbeidsmiljøloven skal behandles konfidensielt internt i organisasjonen etter virksomhetens varslingsrutiner. AML § 2 A-1. Rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten (1) Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. Innleid arbeidstaker har også rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten til innleier. (2) Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. (3) Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varsling har skjedd i strid med denne bestemmelsen.»

Det kan få svært uheldige konsekvenser hvis behandlingen av varslingsmeldinger håndteres av feil organ, slik som kontrollutvalget og/eller arbeidsmiljøutvalget. Behandlingen av varslingsmeldinger ligger heller ikke innenfor de oppgaver forvaltningsrevisjonen skal eller bør håndtere.

For at kommunen skal få et mest mulig riktig bilde av de kritikkverdige forholdene må saken være så godt opplyst som mulig, jfr. forvaltningsloven § 17. Både momenter som taler for og mot at varslingen er riktig skal gjennomgås.

Hensynet til den det varsles om tilsier at anonym varsling bør unngås. Varslerens identitet kan heller ikke holdes skjult for den det varsles om så langt vedkommende har behov for å kjenne identiteten for å kunne ivareta sine rettigheter på en forsvarlig måte.

Kontradiksjon er et helt grunnleggende prinsipp som må ivaretas i forvaltningen. Det gjelder også i saker som dette. Den det varsles om har krav på å bli gjort kjent med påstandene som er fremsatt, og skal gis mulighet til å imøtegå disse. Den det varsles mot vil som hovedregel også ha adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jfr. forvaltningsloven § 18.

Få kommuner har utarbeidet rutiner når varselet gjelder rådmann.

Det er stadig flere kommuner som har rutinebeskrivelser for varsling i organisasjonen.

Rådmann vil ikke drøfte løsninger for hvordan arbeidsgiveransvaret skal ivaretas av folkevalgt organ, men anbefaler ovenfor formannskapet og kommunestyret at arbeidsgiveransvaret i varslingssaker beskrives gjennom utarbeidelse av rutine, som forutsatt i lovverket.

Når varselet kommer, er det for seint å rådspørre seg i organisasjonen, for da er kommunens administrasjon inhabil. Dersom de folkevalgte ikke har behov for administrasjonens bistand til utforming av rutiner, kan det vurderes om det er for tidkrevende å utarbeide rutiner for en situasjon for kanskje

aldri vil oppstå.

Ett av spørsmålene som bør besvares er om det skal settes inn såkalt sette-rådmann i rådmannens sted. Og om det skal være en rådmann fra kommunene innen samme regionråd, nabokommuner eller ikke.

I administrasjonens rutiner for varsling i kommuneorganisasjonen, anbefales det at ledelse, tillitsvalgte, verneorganisasjon m.f. deltar i prosessen. Når det gjelder varsling mot rådmann, og folkevalgtes ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret, vil det ikke være nødvendig med samme fokus på bred medvirkning i prosessen. En viss medvirkning bør det likevel være.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret nedsetter et arbeidsutvalg bestående av:

Arbeidsutvalget skal utarbeide interne rutiner for varslingsmeldinger som retter seg mot rådmann.

Rutinene sendes tillitsvalgte til høring før de vedtas i kommunestyret.

Formannskapet 25.10.2017:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling med forslag til arbeidsutvalg:

De 3 gruppelederne fra de 3 partiene representert i Grane kommunestyret.

Enstemmig vedtatt.

FS- 076/17 Vedtak:

Formannskapet nedsetter et arbeidsutvalg bestående av:

De 3 gruppelederne fra de 3 partiene representert i Grane kommunestyret.

Arbeidsutvalget skal utarbeide interne rutiner for varslingsmeldinger som retter seg mot rådmann.

Rutinene sendes tillitsvalgte til høring før de vedtas i kommunestyret.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
024/18	Formannskapet	18.04.2018
018/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Presisering/endring møtegodtgjørelse til folkevalgte

Sammendrag:

Forståelse av regler for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste. Saken har vært oppe i sak 069/17 i kommunestyret, hvor følgende ble vedtatt: *Kommunestyret ber rådmannen ved neste revisjon av «regler om møtegodtgjørelser til de folkevalgte i Grane kommune» vurdere tydeliggjøring av reglementets pkt. 4.1.*

Revidert forslag legges fram til behandling i kommunestyret i april 2018.

Pkt. 4.1, slik det foreligger i dag:

Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste uten legitimasjon, fastsettes av kommunestyret. Satsen fastsettes til 0,2 % av ordførers godtgjørelse.

Folkevalgte som er selvstendig næringsdrivende eller uten fast lønnsinntekt, får dekket tapet med en sats fastsatt til 0,2 % av ordførers godtgjørelse.

Det er en forutsetning at de folkevalgte har et sannsynliggjort tap som skal godtgjøres. Det forutsettes at alle typer inntektstap skal dekkes. Dette gjelder også at grupper uten fast lønnet arbeid, skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål. Som eks. på slike grupper kan nevnes, husmødre, personer under utdanning, pensjonister, frilansere mv.

Vurdering:

Presisering av pkt. 4.1 for å unngå misforståelser. Det nye pkt. 4.1 får en del tillegg for bedre forståelse og presisering.

Pkt. 4.1.Dekning av tapt arbeidsfortjeneste

4.1.1 Alle politisk valgte har rett til dekning av tap av inntekt i forbindelse med vervet/ombudet. Det utbetales ikke erstatning for påregnet overtid, annen fortjeneste, avspaseringsdager, fridager, feriedager, kompensasjon for fritid og lignende.

For kommunalt ansatte som er politisk valgt eller valgt av arbeidstaker organisasjoner til verv/ombud gjelder Arbeidsmiljølovens §33c.

Tap av arbeidsfortjeneste utbetales etter innlevert regning.

4.1.2 Før utbetaling av tap av inntekt i hovedlønn, skal den politisk valgte uoppfordret legge fram legitimasjon fra sin arbeidsgiver. Det gis bare dekning av tap i hovedstilling.

4.1.3 For legitimert tap av lønnsinntekt dekkes tapet med inntil kr. 3.000.- pr. dag. Dekningen omfatter ordinær daglønn inkl. feriepenger. Likestilt med tapt arbeidsfortjeneste er legitimerede utgifter til leid hjelp som en næringsdrivende har som følge av sin deltakelse i kommunale råd/utvalg.

Ved krav om erstatning av tapt arbeidsfortjeneste skal følgende dokumentasjon vedlegges regning:

Bekreftelse fra arbeidsgiver om trekk i lønn.

Selvstendig næringsdrivende som har hatt vikar/avløser, må framlegge godkjent dokumentasjon på dette.

Vedr. krav om ulegitimert tap, fylles ut egenerklæring om inntektstap, forsømt arbeid eller studium.

4.1.4 For selvstendig næringsdrivende, ulegitimerte tap dekkes med inntil kr. 1.000.- pr. dag. Med dag menes møter med varighet på 7,5 timer eller mer, inkludert 1,5 timers reisetid. Ulegitimert tap i arbeidsinntekt etter denne sats erstattes kun overfor utvalgsmedlemmer som er registrert som selvstendig næringsdrivende.

4.1.5 Ulegitimert tap for personer med arbeidsinntekt, husmødre/husfedre og studenter/skoleelever over 18 år- inntil kr. 500.- pr. dag. For studenter/skoleelever under 18 år – kr. 500.- pr. dag.

4.1.6 Utvalgsmedlem som oppebærer 100 % trygd/pensjon, antas ikke å ha tap i arbeidsinntekt. Trygdede/pensjonister med en trygd/pensjon på 100 %, gis erstatning for tapt arbeidsfortjeneste dersom:

Tap i arbeidsinntekt kan dokumenteres

Vedkommende er registrert som selvstendig næringsdrivende.

4.1.7 Tap i arbeidsinntekt som følge av reisedager i forbindelse med arbeid i styrer, råd og utvalg, erstattes på samme måte som om det var avholdt møte i et utvalg som var godkjent av formannskap/kommunestyre.

Foreslår at følgende forslag erstatter pkt. 4.1 i dagens reglement, gjeldende fom. 01.06.2018.

Rådmannens innstilling:

Nytt forslag til pkt. 4.1 erstatter dagens pkt. 4.1 i Regler om godtgjørelse til folkevalgte fom.
01.06.2018

Formannskapet 18.04.2018:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 024/18 Innstilling:

Nytt forslag til pkt. 4.1 erstatter dagens pkt. 4.1 i Regler om godtgjørelse til folkevalgte fom.
01.06.2018.

Grane kommune

ArkivKode: FA - F17
Arkivsak: 18/7
JournalpostID: 18/45
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 05.03.2018

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
013/18	Formannskapet	14.03.2018
019/18	Kommunestyret	26.04.2018
003/18	Råd for eldre og funksjonshemmede	13.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, 3 boenheter 2018.

Sammendrag:

KS- 047/17 Vedtak:

Kommunestyret viser til KS-sak 02/17, samt Boligsosial handlingsplan, vedtatt sak 23/17. Med bakgrunn i ovennevnte bes rådmann prosjektere og utlyse anbud for oppføring av 3 leiligheter. Endelig sak med finansiering og plassering legges fram for kommunestyret i mars 2018. Byggestart forventes våren 2018.

Beslutningen ble tatt som et valg av ulike utbyggingsmodeller som vist nedenfor. Nybygg i Grane kommunes regi ble den vedtatte modellen:

	Nybygg i Grane kommunes regi	Kjøp av bolig, eier: Grane kommune	Privat/offentlig modell (Hamarøy modellen), langtids leiekontrakt	Leie
Behov	3 enheter	3 enheter	3 enheter	3 enheter
Tomt	Hjellekollen eller Vassbekkmoen	I området aksen Vassbekkmoen-Jernbanestasjon-Ner-Sv dal	I området aksen Vassbekkmoen-Jernbanestasjon-Ner-Sv dal	I området aksen Vassbekkmoen-Jernbanestasjon-Ner-Sv dal
Størrelse bygg	70 m ² (som tidligere flyktn boliger, men med vindfang)	1 hus med oppdeling i 2 leiligheter ca 150 m ² , pluss 1 hus/leiligh 70-100m ² .	3 leiligheter, 3-roms og 2 roms ca 65-70 m ² avh av om det er fellesgang el ikke.	Etter behov
Antall beboere pr enhet	2 voksne sammen, evt + 1 familie	2 voksne sammen + evt 1 familie	2 voksne sammen 1 voksen aleine, evt par	Etter behov
Kostnad investering i vann vei avløp,	Kr 40-75 pr kvadratmeter. Tomtestr ca 1	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant

tomtopparb	daa inkl påkobl vann/avløp. Opparb av tomt kommer i tillegg.			
Kostnad bygg	De leilighetene vi har bygget har kostnad ca kr 1,7 mill pr enhet inkl arkitekt. Vi fikk tilskudd og kostnad etter tilskudd= ca kr 1,3 mill.	Kr 700.000-1 mill pr enhet dersom ett hus deles i flere boenheter.	Vi kan sette premissene når vi utlyser anbud på samarbeid.	Lite utleiemarked. Erfarer at det er høy husleie.
Husleie pr mnd I dag er det kr 5.750 for bolig med 1 soverom og kr 8.450 for leiligheter med 2 soverom	Antas å kunne bli ca kr 9500			

Rekkefølgen i kommunestyrets bestilling til administrasjonen kan tolkes slik

- Prosjekter 3 leiligheter
- Lys ut prosjektet på anbud (det innebærer også å motta anbud, og tilby arbeidet til beste anbyder)
- Legg fram sak til kommunestyret om finansiering og valg av tomt

Nå er arbeidsprosedyre derimot slik at rådmann har et ansvar for å besørge finansiering før det lyses ut anbud, dvs før aktuelle firma regner sine tilbud.

Prosjektering:

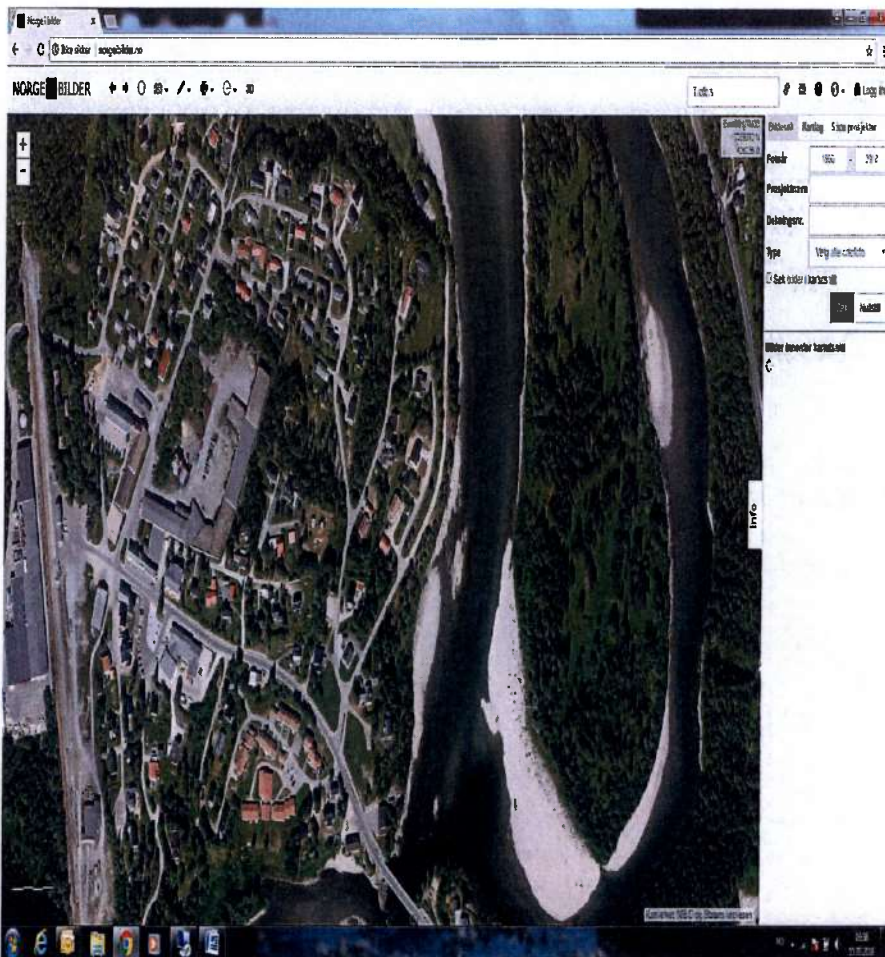
Administrasjon hartatt utgangspunkt i de kommunale leilighetene som er sist bygget, de såkalte flyktningeboligene. Den eneste forandringen vi ser behov for, etter erfaring med dagens leiligheter, er vindfang. Det betyr i praksis å sette inn en innedør innenfor det konseptet som vi har i dagens flyktningeboliger.

Arkitekten Stein Hamre arkitekter as har tegnet disse boligene, tegningene eies av Grane kommune. Boligene ansees som både hensiktsmessig størrelse og utforming. Samtlige av de 3 boligene har 2 soverom (ca 62 kvadratmeter).

Husleie i dagens flyktningeboliger ca kr 8 400.

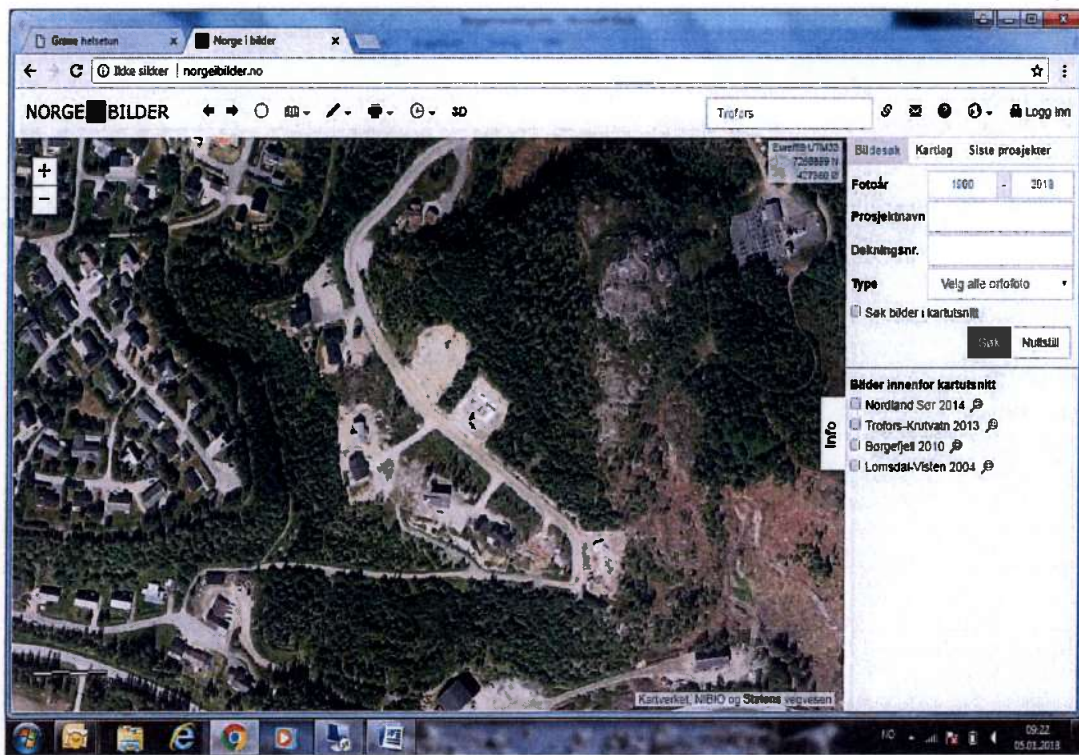
Tomtevalg:

Hjellekollen: mulighet til 1 boenhet, ca plassering vist med pil

Fra www.norgebilder.no

Vassbekkmoen: 2 boenhet, ca plassering vist med pil

Fra www.norgebilder.no

Begrunnelse for tomtevalget:

- Ferdig regulert tomt
- Eies av Grane kommune
- Innenfor det geografiske området som er definert i Boligsosial handlingsplan
- Allerede tilrettelagt med vei, vann, avløp, internett, strøm
- Plassering i ordinære bomiljøer

Regplan Hjellekollen

Reguleringsplanbestemmelser følger vedlagt

Reg plan Vassbekkmoen

§ 2 - BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL §12-5 NR.1)

2.1 Område for boliger m/tilhørende anlegg

2.1.1 Bygg

I boligområdene BFS1 – BFS8 tillates åpen småhus-bebyggelse i inntil 2 etasjer.

Forholdet mellom bebygd/ubebygd areal i de ulike boligområder er gitt av følgende tabell:

Maks utnyttelsesgrad for BFS9 – BFS12 = 20 % BYA

Maks gjennomsnittlig gesimshøyde for BFS1, BFS10, BFS3, BFS9, BFS11 = 4,30m

2.1.2 Byggetillatelse og geotekniske undersøkelser

Før byggetillatelse kan gis skal det forelegges dokumentasjon på at bygningstype og bygningsplassering samsvarer med anbefalinger fra geoteknisk sakkyndig. Før det gis tillatelse til terrenginngrep eller bygge- og anleggstiltak, skal tiltaket vurderes opp mot vedlagt rapport for grunnundersøkelser.

2.1.3 Garasje

Garasje kan tillates lengre unna enn 2 meter fra reguleringsformål veg. Foran garasje skal det være oppstillingsplass for en personbil på egen tomt. Uthus/garasje skal ikke overstige 50m².

Uthus/garasje skal kun bygges i 1. etasje.

2.1.4 Biloppstillingsplasser

På tomter hvor det bygges for kun en boligenhet skal det avsettes plass til minst 2

biloppstillingsplasser. På tomter hvor det bygges for mer enn en boligenhet skal det avsettes plass til minst 1,5 biloppstillingsplasser per boligenhet.

2.1.5 Innkjørsel

Innkjørsel til boligtomt kan etableres etter avtale med Grane kommune.

2.1.6 Tomtestørrelse

Tomtestørrelse begrenses til ca. 1 dekar. Fravik av bestemmelsen kan forekomme hvis terreng og utforming tilsier det.

Finansiering:

Kostnader : ca kr 2,5 mill pr boligenhet

Låneopptak

Låneopptak på kr 6,4 mill.

Husleie beregnes slik at det dekker lånekostnadene, pluss kr 1000 til et evt boligselskap. Vises her til sak 07/18. Husleie kan bli ca kr 8.600 pr mnd.

Da er det ikke lagt inn buffer for vedlikehold og at noen leiligheter kan ha perioder hvor de står tomme mellom to leieperioder eller av andre årsaker.

Ca kr 370 000 i tilskudd fra Husbanken pr boenhet, blir kr 1,1 mill totalt. Gjør at lånebehovet/egenfinansiering er kr 6,4 mill.
(Husbankens takst pr des 2017, det er ikke søknadsfrist men fortløpende søknader)

Tilskudd fra Husbanken

Forskrift om tilskudd til utleieboliger fra Husbanken

Formålet med tilskuddet

Tilskuddet skal bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet.

En bolig er egnet når den har tilfredsstillende standard, og funksjonene og lokaliseringen er egnet for den som skal bo der.

Med vanskeligstilte på boligmarkedet menes personer og familier som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold på egenhånd.

En søknad om tilskudd skal inneholde opplysninger om

- a) søkerens navn, adresse, organisasjonsnummer og hvem som er kontaktperson
- b) betegnelsen på eiendommen
- c) målgruppen for prosjektet, for eksempel bostedsløse, økonomisk vanskeligstilte, enslige mindreårige flyktninger, personer med nedsatt funksjonsevne eller personer med problemer med den psykiske helsen eller rus
- d) antall boenheter, størrelsen på boenhetene og samlet bruksareal
- e) summen av kostnadene i prosjektet.

Tilskudd pr kvadratmeter (p-rom)	Maksimal tilskuddsutmåling (tilsvarer 80 kvm bolig)
6 000	480 000

Nedskrivningstiden forlenges fra 20 til 30 år. Tilskuddet avskrives med 3,3 prosent per fullført år fra utbetalingsdato.

Vurdering:

Vurdering av behov er gjort i forbindelse med Boligsosial handlingsplan. I tillegg erfarer vi behov for leiligheter til de som har problem med å komme inn i det ordinære boligmarkedet.

Pga brann i leilighetsbygg på Trofors, er det umiddelbare behovet forsterket. Usikkerhetsmomentet i behovsvurderingen er dagens boligmasse med de nye flyktningeboligene og status for bosetting av flyktninger fremover. Dersom flere av de bosatte velger å flytte f.eks for å ta mer utdanning eller av andre årsaker, så vil vi kunne få ledige leiligheter.

Økonomisk vurdering

Rådmann vil advare mot å ta opp lån til tiltak som ikke er selvfinansierende. Å bygge utleieleiligheter skal være et selvkostregnskap hvor kommunen får dekket sine kapitalutgifter. Husleie bør i sin helhet kunne finansiere nedbetaling av lånet.

Husbankens avskrivningstid på 30 år betyr ikke nødvendigvis at Grane kommune skal følge samme nedbetalingstid på lånet. Rådmann legger til grunn en nedbetalingstid på 20 år.

Det kan vurderes om bygg av leiligheter er et tiltak innenfor bolystformålet og på den måten kvalifiserer til tilskudd fra Vefsnafondet. Rådmann anser at det er en mulig finansieringskilde sammen med låneopptak. Derfor er rådmannens innstilling at opp til kr 2 mill finansieres gjennom Vefsnafondet.

Størrelse på bevilgning fra fondet må sees i sammenheng med andre formål som skal støttes innenfor den kommunale andelen av fondstildelingene. Innstillingen er derfor på kr 1 mill og det kan vurderes oppjustert i 2. halvår 2018 gjennom egen sak til fondsstyret. Da vil låneopptaket kunne reduseres tilsvarende.

Rådmannens innstilling:

Alternativ a)

Oppsetting av 3 boenheter for vanskeligstilte vedtas innenfor en økonomisk ramme på kr

Finansiering vedtas med låneopptak kr 5,5 mill og innen bolystordningen i Vefsnafondet kr 1 mill. Dette under forutsetning av at Husbanken gir støtte til dette tiltaket tilsvarende 2017-tilskudd eller bedre.

Boliger settes opp med:

- 1 boenheter i Hjellekollen
- 2 boenhet på Vassbekkmoen

Jfr reguleringsbestemmelsene foretas det grunnundersøkelser som følger byggesøknaden. Byggesøknad utformes av det firmaet som får oppdrag med å sette opp boligene.

Alternativ b)

Oppsetting av 3 boenheter for vanskeligstilte vedtas innenfor en økonomisk ramme på kr

Finansiering vedtas med låneopptak kr 5,5 mill og innen bolystordningen i Vefsnafondet kr 1 mill. Dette under forutsetning av at Husbanken gir støtte til dette tiltaket tilsvarende 2017-tilskudd eller bedre.

Boliger settes opp med:

- 1 boenheter i Hjellekollen
- 2 boenhet på Vassbekkmoen

Jfr reguleringsbestemmelsene foretas det grunnundersøkelser som følger byggesøknaden. Byggesøknad utformes av Grane kommunes nystiftede eiendomselskap.

Eiendomselskapet selv har ansvaret for alle faser i prosessen fra vedtaket er fattet til bygget står ferdig, samt utleie, vedlikehold, drift og forvaltning.

Formannskapet 14.03.2018:

Møtebehandling:

Administrasjonen setter opp komplett regnestykke for lån, tilskudd, momskompensasjon.

Rådmannens innstilling alt. a enstemmig vedtatt.

FS- 013/18 Innstilling:

Oppsetting av 3 boenheter for vanskeligstilte vedtas innenfor en økonomisk ramme på kr Finansiering vedtas med låneopptak kr 5,5 mill og innen bolystordningen i Vefsnafondet kr 1 mill. Dette under forutsetning av at Husbanken gir støtte til dette tiltaket tilsvarende 2017-tilskudd eller bedre.

Boliger settes opp med:

- 1 boenheter i Hjellekollen
- 2 boenhet på Vassbekkmoen

Jfr reguleringsbestemmelsene foretas det grunnundersøkelser som følger byggesøknaden. Byggesøknad utformes av det firmaet som får oppdrag med å sette opp boligene.

Råd for eldre og funksjonshemmede 13.04.2018:

Møtebehandling:

Forslag:

Råd for eldre og funksjonshemmede anbefaler med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon at det på nåværende tidspunkt ikke prioriteres å bygge nye kommunale boliger. Helsetunsaken må først avklares.

Vedtatt med 3 mot 1 stemme.

ELD- 003/18 Innstilling:

Råd for eldre og funksjonshemmede anbefaler med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon at det på nåværende tidspunkt ikke prioriteres å bygge nye kommunale boliger. Helsetunsaken må først avklares.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
020/18	Kommunestyret	26.04.2018

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Utredning, nytt sykehjem / helsetun, oppfølging av kommunestyrets vedtak 28.02.2018.

Trykte vedlegg:

19.04.2018	60368	SykehjemTidsbruk sykehjem summertapril2018
19.04.2018	60369	SykehjemRapport_tilstandsanalyseapril2018
19.04.2018	60370	SykehjemRapport - mulighetsstudie Grane sykehjem 19 04 18_1
19.04.2018	60371	SykehjKommunisertHusbanken

Bakgrunn:

Kommunestyret vedtok i sitt møte 28.02.18, KS- 010/18 slikt vedtak:

Kommunestyret utsetter sak 010/18 vedrørende sykehjem/helsetun til neste KS-møte 26 April. Dette med bakgrunn i mangler i utredningen og saksfremlegget.

Rådmannen bes supplere saksfremlegget med følgende til neste KS-møte:

1. Rådmannen fremlegger faktisk dokumentasjon på hvordan en lånebelastning på 62 mill. vil slå ut for Grane kommunes drift- og investeringsbudsjett i et 5-10års perspektiv. Dette fremlegges for å synliggjøre for kommunestyrerepresentantene hvilke mulige utfordringer man vil stå over for når drift- og investeringsbudsjett skal vedtas de nærmeste årene.
2. Grane kommune vil fremover også måtte ivareta kostnadskrevende oppgaver, både i normal drift og uforutsette oppgaver, som krever låneopptak. Det nevnes kirken, bygningsmassen, veier og vann, avløp. Dette må synliggjøres i økonomioppsettet fremover.
3. Hva er planene for dagens sykehjem ved en bygging av nytt sykehjem/helsetun på Stormoen. Rådmannen sier i sin utredning at det ikke kan forsvares å drifte begge byggene. Vi ber derfor om en synliggjøring av muligheter, og kostnader.
4. Rådmannen må kalkulere kostnader for nødvendig nytt inventar/utstyr i sine alternativer. I sitt saksfremlegg står det en plass at gammelt utstyr må påregnes brukt, mens det et annet sted står at utstyret er utslitt. Det vil uansett renovering/nybygg være en reell kostnad som man må forholde seg til.

I tillegg til kommunestyrets vedtak, er det

- foretatt en mer detaljert mulighetsvurdering av dagens sykehjem, følger vedlagt
- foretatt en tilstandsvurdering av dagens sykehjem, følger vedlagt

- bestilt takst av dagens sykehjem (ikke påbegynt)
- kommunisert med Husbanken vedr tilskuddsmulighet for ombygging av dagens sykehjem, følger vedlagt
- Tidsbruk sykehjem summert

Vedleggene kommenteres ikke av rådmann.

Rådmannens svar på kommunestyrets vedtak:

Punkt 1: faktisk dokumentasjon på hvordan en lånebelastning på 62 mill. vil slå ut for Grane kommunes drift- og investeringsbudsjett i et 5-10års perspektiv.

Og

Pkt 2: Grane kommune vil fremover også måtte ivareta kostnadskrevende oppgaver, både i normal drift og uforutsette oppgaver, som krever låneopptak. Det nevnes kirken, bygningsmassen, veier og vann, avløp. Dette må synliggjøres i økonomioppsettet fremover.

Som i Kommunestyresak 010/18, vises mulig finansiering av bygg kr 160 mill. kr 160 mill er lavest stipulerte pris for Helsetun uten komplett legekantor/helsestasjon:

Kostnad	Tilskudd	Mva kompensasjon	Lån	Bruk av fond	Inntekter omsorgsboliger
160 000 000	58 452 000	39 000 000	54 500 000	8 000 000	760 000 pr. År Som skal brukes både til drift/vedlikehold og nedbetaling av lån.

Som i Kommunestyresak 010/18, fra februar 2018, fremmer Rådmann følgende finansieringsmulighet, for å se om det er mulig gjennom anbudsrunder å motta tilbud maks kr 168 – 169 mill. Før tilbud kommer inn vet vi ikke om vi kan få et mer komplett helsetun for denne prisen, eller vil det kun være bygging av bemanna omsorgsboliger og sykehjemsfunksjonene.

	Stein Hamre Beregninger kan finansieres slik:	HRP Beregninger kan finansieres slik:	Rådmannens anbefaling
Kostnad	176 000 000	160 000 000	Ca kr 168 400 000
Tilskudd Husbanken	58 452 000	58 452 000	58 452 000
momskompensasjon	42 000 000	39 000 000	40 000 000
Egne fond/egenkapital	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Lån	67 500 000	55 500 000	62 000 000

Rådmann kan, ut i fra dagens kunnskap, gi følgende svar på hvordan lånebelastning slår ut fra 2019 og et 5-10 års perspektiv. Samt hva som kan forventes av nye investeringstiltak i perioden.

I alle prosessene med utarbeidelse av investeringsbudsjett og driftsbudsjett ser vi at det kommer forslag på tiltak som overskrider den finansielle muligheten. Det vil også i framtida komme fram ønskelister for tiltak som overskrider rådmannnes anbefaling til både drifts- og investeringsramme. Og dermed også ønsket større enn i nedenforstående tabell nest siste kolumne.

(OBS: Renteutgifter i byggeperioden er lagt inn i selve kostnadsoverslaget fra HRProsjekt as. De beregner år 1 som 2020 og år 3 som 2022. Rådmann har satt år 1 som 2018, siden vi fra 2018 har vedtatt låneopptak kr 10 mill i investeringsbudsjett/økonomiplan. Dette betyr ikke så mye i ett 40. årsperspektiv.)

	Nedbetaling av lån, avdrag	Nedbetaling av lånerente	Utslag på driftsbudsjettet Konsekvenser	Utslag for Investerings- Budsjettet/ handlingsrom	Handlingsrom dersom det skjer uforutsette hendelser
År 1 2018	6 494 213	2 182 784	Har gjennomført nedtak i stillinger allerede, som forutsatt*	Renseanlegg 2018 Restfinansieringsbehov i tillegg.	
År 2 2019	7 085 110 Inkl kr 10 mill til sykehjem og 7,5 mill til reneanlegg Vedtatt 2018/låntas oppseint 2018/føres i 2019.	2 317 896 2,26 % rente på helsetun/sykhj lån 1 612 000	Avh av statsbudsjettet. Mer robuste tjenester gjennom interkommunalt samarbeid. ROS analyser når ansatte sier opp / går i pensjon for å se på andre måter å arbeide på enn å nyansette.	Max. kr 4-5 mill. til Kommunale kjerneoppgaver/ lovpålagte oppg og investering til effektiviseringsløsninger Renseanlegg 2018 Restfinansiering 2019.	17 mill på fond - 8 mill til helsetun/sykehj = 9 mill gjenstående
År 3 2020	6 615 314 pluss sykehjem/ Helsetun kr 1 555 000	2 140 814 Og 2,26 % rente på helsetun/sykhj lån 1 571 700	Avh av statsbudsjettet. Antatt besparing kr 0,5 mill. på andre avdelinger enn helse.	Max. kr 4-5 mill til Kommunale kjerneoppgaver/ lovpålagte oppg og investering til effektiviseringsløsninger	Disposisjonsfond, ukjent størrelse pr i dag. Avh hvor mye som er brukt av reserven på kr 9 mill og hvor mye regnskapsoverskudd vi har.
År 4 2021	6 499 474 pluss sykehjem/ Helsetun kr 1 555 000	1 975 475 Og 2,26 % rente på helsetun/sykhj lån 1 540 700	Ned drift kr 1,5 mill dersom drift i nytt Helsetun er i gang. Dersom regionalparkarbeidet har vært vellykket vil vi foreslå slik modell for andre	Max: 4-5 mill, avh av rentenivå totalt. Inkl evt riving av dagens sykehjem dersom etterbruk ikke lykkes.	Disposisjonsfond, ukjent størrelse pr i dag. Avh hva som går ut/inn i 2019/20.

			oppgaveløsninger interkommunalt		
År 5 2022	5 639 614 pluss sykehjem/ Helsetun kr 1 555 000	1 813 033 Og 2,26 % rente på helsetun/syk hj lån 1 509 700	Vi må se resultat av nye måter å jobbe på. Prognoser sier at vi blir færre unge og flere eldre. Budsjett 2022 vil gjenspeile dette.	Ikke nye lån utover kr 5-6 mill avh av rentenivå totalt.	Osv
År 6 2023	5 586 384 pluss sykehjem/ Helsetun kr 1 555 000	1 672 084 Og 2,26 % rente på helsetun/syk hj lån 1 478 700	Samme som i 2022	Må vurderes ut i fra hva som er avsatt på fond, rentesituasjonen m.m. Hendlingsrom sannsynligvis rundt kr 6 mill.i dagens kroneverdi	Osv
År 7			Osv	Sannsynligvis som i 2023	Osv
År 8			Osv	Sannsynligvis som i 2023	Osv
År 9			Osv	Sannsynligvis som i 2023	Osv
År 10			Osv	Sannsynligvis som i 2023	Osv

*som forutsatt i Budsjett 2018 er det gjennomført følgende:

Besparelse i Miljøterapien (leder+turnus)

Oppsigelse av ØHD ved Lokalmedisinsk senter

50 % reduksjon saksbehandlerstilling

Oppsigelse av 10 % stilling helsestasjon for eldre

Oppsigelse av 10 % stilling som diabetessykepleier

Oppsigelse av 20 % stilling som ergoterapeut

Oppsigelse av 20 % stilling som hjelpemiddelkontakt

Oppsigelse av 100 % stilling som fysioterapeut

Rådmann legger ikke fram konkrete innsparingstiltak. Modellen fra 2017/18 vil benyttes videre, forde den viser seg å kunne fungere ved naturlige avganger.

Konsekvenser for driftsbudsjettet er avhengi av

Ytre rammer:

1. Statsbudsjettet og rammetildeling
2. Regjeringens politikk ovenfor kommunene
3. Næringslivet i Grane / skatteinntang

Indre organisatoriske forhold:

4. Pensjonsalder, naturlig avgang og behovet for nyrekruttering kontra intern omplassering
5. Helse og omsorgs arbeidsmetoder i byggeperioden (antas å ikke kunne spare noe her)
6. Nye oppgaver til kommunen og hvordan vi velger å løse disse; interkommunalt, på egen hånd, digitalt potensiale
7. Bygninger og anlegg, drift vedlikehold

Punkt 4 og 6 og 7 arbeides det med pr i dag for å ruste oss til en fremtidig mer effektiv drift. NNF komiteen vil bli invitert til en strategisk diskusjon om bygningsmassen og våre formålsbygg i et 5- 10 – 20 års perspektiv.

Lån

I slutten av 2018 har vi (gjennom vedtatt økonomiplan desember 2017) ca kr 75 mill i lån, om 4 år, i 2022 er disse lånene redusert til ca kr 50 mill. (KLP og Husbanklån/Startlån er ikke tatt med). Men de første kr 10 mill til nytt helsetun/sykehjem er tatt med i dette låneopptaket.

Rådmann har bedt Kommunalbanken om råd vedr fremtidig rentenivå. Kommunalbankens svar ble presentert for kommunestyret 28/2-18. Dette gjenntas nedenfor, fordelt på tidsintervaller over en 40 årsperiode. Rådmann er overrasket over at kommunealbankens tilbakemelding viser rentenivå under 4 %. I nedbetalingsplanen lenger ned, har rådmann selv valgt å sette 4 % på rentenivå fra år 11 til 15.

Årsintervall	Stipulert gjennomsnittlig rente i tidsintervallet
Avdrag/renteår 1-5	Gjennomsnitt 2,2595% (laveste år 1,4 % til høyeste år 2,89%)
Avdrag/renteår 5 – 10	Gjennomsnitt 3,1994% (laveste år 2,9 % til høyeste år 3,33%)
Avdrag/renteår 10 - 15	Gjennomsnitt 3,3122% (laveste år 3,34 % til høyeste år 2,25%)
Avdrag/renteår 15 – 20	Gjennomsnitt 3,1422% (laveste år 3,09 % til høyeste år 3,23 %)
Avdrag/renteår 20 – 25	Gjennomsnitt 3,0264% (laveste år 3,00 % til høyeste år 3,08 %)
Avdrag/renteår 25 – 30	Gjennomsnitt 3,0222% (laveste år 3,00 % til høyeste år 3,03%)
Avdrag/renteår 30 – 35	Gjennomsnitt 2,9703% (laveste år 3,00 % til høyeste år 2,95%)
Avdrag/renteår 35 – 40	Gjennomsnitt 2,95% (laveste år 2,95 % til høyeste år 2,95%)

I dag har Grane kommune 10 lån i Kommunalbanken på 1,5 % rente, 6 lån med rente mellom 1,6 og 2 % og 2 lån med rente mellom 2 og 2,5 % . Se Egen sak om Finansrapport 3 – 17.

Brukes renteanbefalingen fra Kommunalbanken (foruten år 11-15) , får vi betalingsoppsett for kr 62 mill ca. slik:

62mill 40 år							
ÅR	Avdrag pr. år	Rente 2,26%* pr.år	Sum rente 2,26% og avdrag pr.år	Rente 3% pr.år	Sum rente 3% og avdrag pr.år	Rente 4% pr. år	Sum rente 4% og avdrag pr.år
1	1 550 000	1 612 000	3 162 000				
2	1 550 000	1 571 700	3 121 700				
3	1 550 000	1 540 700	3 090 700				
4	1 550 000	1 509 700	3 059 700				
5	1 550 000	1 478 700	3 028 700				
6	1 550 000			1 627 500	3 177 500		
7	1 550 000			1 581 000	3 131 000		
8	1 550 000			1 534 500	3 084 500		
9	1 550 000			1 488 000	3 038 000		
10	1 550 000			1 441 500	2 991 500		
11	1 550 000					1 860 000	3 410 000
12	1 550 000					1 798 000	3 348 000
13	1 550 000					1 736 000	3 286 000
14	1 550 000					1 674 000	3 224 000
15	1 550 000					1 612 000	3 162 000
16	1 550 000			1 162 500	2 712 500		
17	1 550 000			1 116 000	2 666 000		
18	1 550 000			1 069 500	2 619 500		
19	1 550 000			1 023 000	2 573 000		
20	1 550 000			976 500	2 526 500		
21	1 550 000			930 000	2 480 000		
22	1 550 000			883 500	2 433 500		
23	1 550 000			837 000	2 387 000		
24	1 550 000			790 500	2 340 500		
25	1 550 000			744 000	2 294 000		
26	1 550 000			697 500	2 247 500		
27	1 550 000			651 000	2 201 000		
28	1 550 000			604 500	2 154 500		
29	1 550 000			558 000	2 108 000		
30	1 550 000			511 500	2 061 500		
31	1 550 000			465 000	2 015 000		
32	1 550 000			418 500	1 968 500		
33	1 550 000			372 000	1 922 000		
34	1 550 000			325 500	1 875 500		
35	1 550 000			279 000	1 829 000		
36	1 550 000			232 500	1 782 500		
37	1 550 000			186 000	1 736 000		
38	1 550 000			139 500	1 689 500		
39	1 550 000			93 000	1 643 000		
40	1 550 000			46 500	1 596 500		

- Korrigeres for de første årene når vi ser anbudene. Rente for de 3 første årene er som tidligere nevnt innarbeidet i kostnadene fra HRP allerede.

Vurdering økonomi:

Kommunens kjerneoppgaver skal løses også i nær og fjern framtid. Når rådmann og økonomisjef tidligere har forklart seg vedr mulighet og begrensning for låneopptak til nye formål, er det presisert at det er rom for låneopptak til nødvendige (lovpålagte) formål. Det frarådes at det investeres i tiltak i kategorien ikke lovpålagte tiltak. Dvs at de tiltak kommunestyret vedtar i sine investeringsbudsjett bør gå til å styrke tjenester og utvikle tjenester innenfor de kommunale kjerneoppgavene/lovpålagte oppgaver.

Vi vil være sårbare uansett vedr uforutsette driftsoppgaver. Kommer det f.eks nye tunge brukere til helse- og omsorgsavdelingen eller elever med særskilte behov, vil den offentlige tjenesten måtte styrkes og sannsynligvis driftsbudsjettet også. Uavhengi av om vi har bygget nytt Helsetun/sykehjem eller ikke.

Når det gjelder uforutsette investeringsbehov så vil vi ha buffere i form av driftsfond. Det er anbefalt at en kommune på Granes størrelse har mellom kr 7 – 11 mill på driftsfond for å løse uforutsette større hendelser. Våre fondsavsetninger er bygget opp gjennom relativt få år. Dersom fremtidige overskudd fortsatt avsettes til fond for å kunne finansiere uforutsette hendelser i 5- 10 årsperioden, vil det være en styrke. Kommunestyret bestemmer hvor stor fondsbeholdningen skal være.

Det kan ikke påregnes større avsetninger til fond de første årene. Dette fordi vi får ikke de ønskede effektiviseringseffektene før et evt nybygg for omsorgstjenestene er i normal drift. Forutsatt et nybygg med innsparingspotensiale i driftsfasen. Bygg i flere etasjer gir ikke nødvendig innsparingsmulighet.

Pkt 3: Hva er planene for dagens sykehjem ved en bygging av nytt sykehjem/helsetun på Stormoen. Rådmannen sier i sin utredning at det ikke kan forsvares å drifte begge byggene. Vi ber derfor om en synliggjøring av muligheter, og kostnader.

Vurdering etterbruk av dagens sykehjem

Nytt sykehjem kan ikke påregnes å være i drift før 2021/2022. Fram til den tid, vil det kunne gjennomføres gode prosesser for videre bruk. I det tidsperspektivet er det rimelig sikkert at Grane kommune og Troforsområdet har fått mer erfaring med utvikling av vassdragsbaserte aktiviteter, fiske og det pågår veiutvikling. Det kan influere på attraktiviteten og interessen vedr både bygget og tomtearealet.

Rådmann ser 3 hovedsenarier :

- a) Tilnærmet gratis overdragelse til fremtidig(e) driver(e)
- b) Salg
- c) Riving og etterbruk av tomtearealet

Grane Næringsutvikling og vår Tekniske- og næringsavd har tatt utfordringen med å skissere noen muligheter:

«Mulighet a)

Kommunen avhender bygningsmassen i Skolevegen 21 og 23 og ansvar for drift til andre interessenter/utviklere. Det er et ønske om at det etableres positiv næringsutvikling.

Mulighet b)

- Bygningen kan seksjoneres. Kan f.eks være lokale næringsdrivende, kontorer og hoteldrift i samme bygning.
- Mye bygningsmasse, kan virke avskrekkende på noen. Kan løses med rivning av Mattisfløyen, det vil gi et mer attraktivt uteområde.
- Andre bygg kan saneres hvis det tas i bruk, eks Husflidslaget og frigjøring av Skolevegen 19.
- God beliggenhet for fiske, Børgefjell, Lomsdal/Visten og elvepadling.
- Kan være både lokale eller eksterne interessenter. Mange muligheter uten å utløse nye tekniske krav.

Utfordring i det kreative arbeidet i idedugnad på nåværende tidspunkt:

Vi har ikke en dato for når vi kan frigjøre bygningen. Vi har ikke annonsert dette for salg, da det på nåværende tidspunkt er usikkert om det skal realiseres et salg.

Videre sier Grane Næringsutvikling og Tekniske- og næringsavd:

Positivt for bygningen

- Ligger på en pen, sentral og solrik tomt nær Vefsna, jernbane og E6.
- Bygningen er i brukbar stand. (mer vil foreligge etter takst og tilstandsrapport). Eks vandrerhjem eller lignende drift vil være bra.
- Dersom Skolevegen 21 inngår vil det gi direkte inntekter for en eventuell driver.

Negativt for bygningen

- Annen ombygging medfører bruksendring og utløser tekniske krav, eks. leiligheter. Det kan fort gi for høye investeringskostnader.
- Hadde kommunen vært tidligere ute ville E6 bygging og tilkommende entreprenører vært aktuell. Slik det ser ut nå er det ikke aktuelt.
- Vi har ikke på dette tidspunkt noe avklart i forhold til frigjørelse av bygninger.»

Mulighet c)

Riving: Riveentreprise m/ miljøkartlegging estimert til kr. 2 450 000,- eks. MVA.

Pluss dersom betong skal fraktes til mottak i Mosjøen: ca.kr 1 650 000

Deretter ny regulering av arealet til ønsket formål, dersom arealet skal benyttes til annet enn offentlig bygg / institusjon. Reguleringskostnad: Kr 200 000.

Andre muligheter: (fylles ut etter evt innspill på folkemøtet 19. april og gjennom andre kanaler fram mot kommunestyrets møte 26. april)

Prosessen vedr etterbruken foreslås tatt opp som egen sak i formannskapet når kommunestyret har bestemt utbyggingsalternativ.

Punkt 4: Rådmannen må kalkulere kostnader for nødvendig nytt inventar/utstyr i sine alternativer. I sitt saksfremlegg står det en plass at gammelt utstyr må påregnes brukt, mens det et annet sted står at utstyret er utslitt. Det vil uansett renovering/nybygg være en reell kostnad som man må forholde seg til.

I desember, Kommunestyresak 077/17, ble følgende presentert:

Inventarbehov nytt sykehjem

Når det gjelder medisinsk-teknisk utstyr, har vi stort sett det vi trenger, så det vil ikke tilkomme særlig utgifter på slikt utstyr.

Hvert pasientrom trenger følgende:

- Seng og nattbord. Dette vil i hovedsak bli tatt med fra dagens sykehjem.
- Klesskap
- 1 lite bord og 2 stoler
- TV med veggfeste
- Nattlamper

Fellesområdene:

Kontorer, vaktrom og møterom trenger møblering. Medisinrom og lager trenger reoler / hyller.

Felles storstue / kantine / dagsenter må innredes (NB! Her fikk man over 5 mill, ekstra)

Liten og større stue i hver «åtter» må møbleres. Vi tar med det vi har av nyere møbler.

Hver «åtter» har hvert sitt kjøkken. Tror vi kan bruke de spisebordene vi har i dag, men hvitevarer og kjøkkeninnredning må selvfølgelig på plass. Vi kan sikkert ta med et par av dagens kjøleskap.

Servise, kopper og kar til alle «åtterne»

Lamper -- vegg og stålamper

Utsmykking: Vi foreslår bilder fra Grane tatt av f.eks. Are Halse, Linda Lindsø, Siv Helen Lund med flere.

Utstyrliste over hva som skal være med og hva som skal kjøpes nytt i sykehjemmet a jour pr april 2018:

Hva skal være med	Hva må kjøpes nytt
Inventar til pasientrom/stuer/bad/skyllerom:	
18 elektrisk reg bare senger	5 nye (må kjøpe inn minst 2 allerede 2018)
1 «pumpeseng»	0
1 «søsterhjelp»	Sjekk om søsterhjelp følger med nye senger
16 dusjstoler	8
6 do-stoler	10
8 TV'er	16 stk; veggfestet
3 småbord	21
10 stoler med lav rygg	14
3 stoler med høy rygg	21
10 nattbord	14
3 bekkenspylere	2
1 sofa til pas stue/oppholdsrom	6 (inkl dagsenter)
	7 Salongbord (inkl dagsenter)
3 «stress-less» stoler	?
	20 «lenestoler»
4 hylleseksjoner/vitrineskap	3

Avdelingskjøkken:	
9 spisebord	3 (inkl dagsenter)
17 stoler til spisebord	25
10 «festbord»	
1 kjøleskap	3 (til hvert kjøkken)
1 stimer/oppvaskmaskin	3
1 Microovn	3
1 komfyr	3
Til «spa-rommet»	
1 Hårvask	0
1 Veggspeil m/bord	0
	Regulerbar krakk
Til Konferanserom:	
2 konferansebord	1
15 stoler	10
1 Whiteboard	3
Medisinteknisk utstyr:	
3 smertepumper	1
2 BT app	3
1 EKG maskin	1
1 sug	1
1 blærescanner	0
2 O2- app	?
2 CRP-app	0
1 INR app	0
1 Glucose-app	1
1 Hgb-app	1
1 ernæringspumpe	0
1 stolvekt	0
3 intravenøsstativ	2
Vaktrom/personalrom:	
	3 Låsbart arkivskap
	10 kontorstoler til alle kontor
2 sofa	0
1 salongbord	1
2 stoler m høg rygg (tenk nattvakter)	1
	Nye skrivepulter til alle kontor
	2 arbeidsbord
	12 stoler til bord
	12 personalskap?
	Lamper – uvisst antall

05.04.18:

Gjennomgang av inventar på sykehjemmet i Grane.

De som var med: Åse, Linda, Jaana, Solbjørg og Karin.

Vurdering inventer/utstyr:

Kostnadsberegning av dette vil grovt være mellom kr 300 000-500 000. Slitasje og behov for nykjøp vil skje uansett om vi drifter innenfor dagens sykehjem eller i nybygg. Og uansett om vi drifter i nytt bygg på Stormoen eller på tomtearealet hvor dagens sykehjem ligger.

Dersom vi skulle være så heldige å få tilbud tilsvarende beregningene gjort av HRP på kr 160 000 000, vil det være behov for låneopptak kr 54,5 mill. Rådmann anbefaler låneopptak kr 62 mill som betyr at vi kan bygge for mer penger enn kr 160 000 000. Inventar forutsettes i denne totalkostnaden.

Konklusjon og anbefaling.

Tilstandsrapporten som er vedlagt og mulighetsstudiet for bygging på dagens tomteareal, viser utfordringer med å bruke dagens sykehjem som nytt sykehjem. Rådmann fraråder derfor at dagens bygningskropp brukes som i forbindelse med renovering og påbyggingsobjekt.

Rådmann vil også fraråde å starte plan- og prosjekteringsfasen på nytt og dermed forsinke både anbudskonkurranse og innflyttingsdato. Det påregnes at kostnadene stiger i markedet og det påregnes at demografiske prognoser inntreffer med en liten eldrebølge i 2022.

Forutsetning for planleggingen av nytt sykehjem og omsorgsboliger og et helsetun var at det skulle være areal på flat tomt, 24 pasientrom, institusjonskjøkken, vaskeri og eget kapell/bårerom og 8 omsorgsboliger, samlokalisert hjemmesykepleie, helseavdeling og sykehjem.

Pga kostnadsoverslag ser det ut at vi ikke klarer få et komplett helsetun, og da nedprioriterer rådmann samlokalisering med helseavdelingen. Øvrige forutsetninger vil bestå (inntil anbud synliggjør andre muligheter/begrensninger).

Fravikes vilkåret om flat tomt, kan dagens tomteareal være et alternativ dersom

- det bestemmes at dagens sykehjem rives
- vi undersøker geoteknikken med grunnboringer og finner tomten egnet med bygningsutvidelse og veiomlegging
- det utarbeides ny reguleringsplan, veiføringer og bruk av areal
- tomtearealet utvides med å innløse nabotomt
- vi starter på nytt med prosjektering og tegning av bygg
- omsorgsboliger bygges først og disse benyttes sammen med helserigg i byggeperioden.
- Ferdigstillelse 2025?

Med bakgrunn i

- at det arbeidet som er gjort med vurdering av muligheter for renovering/påbygg av dagens bygg
- tilstand i dagens bygg
- kommunikasjon med Husbanken

vil rådmann framme sin innstilling som det ble gjort i kommunestyresak 010/18 alternativ 1, med tillegg for pkt om etterbruk av dagens sykehjem.

- I tillegg er det positivt for saken, uavhengi av hvilket tomtealternativ som velges, at vi også i regnskapsåret 2017 gikk i regnskapsmessig overskudd (kr 4 mill). Revisor bekreftet dette 10.04.2018.

Rådmannens innstilling:

1. Grane kommunestyre vedtar bygging av nytt helsetun på regulert tomt til formålet på Stormoen.
2. Grane kommunestyret vedtar bygging som pkt 1 innenfor en økonomisk ramme som innebærer en låneramme på maksimalt kr 62 mill.
3. Det prioriteres ikke samlokalisering av helsestasjon og legekantor hvis tildelt låneramme kr 62 mill ikke gir økonomisk handlingsrom for dette. Det er interessant for Grane kommunestyre å lyse ut opsjon på helsestasjon og legekantor.
4. Det fremmes egen sak i Grane formannskap til høsten om arbeidsmetodikk og prosess for etterbruken av dagens sykehjem og/eller tomtearealet hvor dagens sykehjem står. Dette prosjektarbeidet får en arbeidsperiode fra 2019 til 2020.

TIDSBRUK SYKEHJEM SUMMERT

ROLIG AVDELING, på ett plan og kan sammenlignes med en 8èr

Tid brukt i direkte tilknytning til pasienter, forflytning, tilsyn, ta klokker etc	650,88 t pr år
Tid brukt for å hente ting – lager, skyllerom, vaktrom etc	206,7 t pr år
	<hr/>
	= 857,88 t pr år

ELLERS PÅ HUSET, OVER TRE ETASJER OG TRE FLØYER

Tid brukt i direkte tilknytning til pasienter – forflytning, tilsyn, ta klokker etc	2718.9 t pr år
Tid brukt for å hente utstyr vi trenger fra ulike lagre, til og fra skyllerom, medisinrom, akuttrom osv	565.65 t pr år
	<hr/>
Heisen bruker 10 sekunder mellom hver etasje, regnet ut etter 4 x pr time dag/kveld	194,6 t pr år
i tillegg kommer evt ventetid når heisen er i en annen etasje, min 10 sek pr gang	
	<hr/>
	<u>3479,15 t pr år</u>

Ett årsverk er 1846 t pr år.

Dette er det vi har fått tid til å regne ut. Det kan være mere, det er i hvertfall ikke mindre!

Dette er kun tid brukt i pleien – tiden kjøkken og vaskeri bruker, er ikke med her.

Hvis det ønskes mer detaljert hvordan vi har kommet frem til tallene, kontakt Solbjørg

Tilstandsrapport Grane sykehjem

Innhold

1	Oppdragsbeskrivelse	3
1.1	Bakgrunn.....	3
1.2	Eiendomsopplysninger.....	3
2	Forutsetninger	4
2.1	Tilstandsgrader	5
3	Sammendrag	6
4	Beskrivelse av bygningsdel, tilstand og tiltak	6
5	Konklusjon og anbefaling.....	10
6	Riving.....	13
6.1	Generelt	13
6.2	Kostnader.....	13

1 Oppdragsbeskrivelse

1.1 Bakgrunn

Grane sykehjem ligger på Trofors i Grane kommune. Bygningen ligger sentralt i skjermede omgivelser i med blandet bebyggelse. Grane sykehjem består av sammenhengende bygningsmassen oppført i ulike perioder. Samlet BTA utgjør ca. 2380 m².

Lokalene inneholder avdeling for kommunal hjemmetjeneste, samt privatenheter og tjenestetilbud for beboere med ulikt pleiebehov.

1.2 Eiendomsopplysninger

Eiendomsdata					
Gnr. 49	Bnr. 60	Festenr. -	Seksj.nr. -	Kommunenr. / kommune	
Bygn.nr. 11108903	Areal, teig m ² 5 001,7	Andelsnr. -	Aksjenr. -	1825 Grane	
Adresse Skolevegen 3			Postnr. 8680	Poststed Trofors	
Anmerk.					

Bygningsdata hovedbygning			
Byggeår 1967/ 1981/ 1994	Antall etasjer/ plan 3 (2 over terreng, 1 under)		Hovedkonstruksjon Mur, plasstøpt betong
Bruksareal (BRA)	Bruttoareal (BTA) 2383 m ²	Bygningstype Sykehjem	
Nåværende eier/ hjemmelshaver Grane kommune		Kulturminne, vernestatus Nei	
Anmerk. Bygning anvendes pr. idag til opprinnelig formål.			

Gjennomføring	
Befaringsdato(er) 23.3. 2018	Temp./ værforhold
Involverte rådgivere: Tommy Pedersen, HR Prosjekt AS	Fra oppdragsgiver: Ole Kristian Andersen, Gjermund Johansen Grane kommune
Prosjekt: Teknisk tilstandsanalyse	
Rapportdato:	Anmerk. Foreliggende rapport er gyldig i 6 måneder fra rapportdato.

2 Forutsetninger

Mandat og formål

Formålet med analysen er å kartlegge i hvilken grad eksisterende bygningsmasse kan brukes videre i oppgradering. Denne tilstandsanalyse er basert på en byggeteknisk gjennomgang med fokus på bygningsmassens generelle tilstand. De ulike bygningsdeler beskrives kort, tilstand vurdert ut fra visuelle observasjoner. Det er gjort en generell vurdering av tekniske installasjoner for VVS eller EL.

Foruten utvendig inspeksjon ved befaring, er innvendig inspeksjon i stor grad avgrenset til fellesområder. Dette for å ikke innvirke på privatlivets fred og i minst mulig grad forstyrre den daglige drift.

Forutsetninger

Denne rapport er utformet etter tilstandsanalyse utført i prinsipp etter NS 3424, samt beskrivelse av bygningsdeler i hht NS 3451 (bygningssdelstabellen). Undersøkelsesnivå (1-3) er ut fra formål satt til nivå 1.

HRP har kun blitt forelagt plantegninger fra ARK, men ikke konstruksjons- eller byggetegninger (arbeidstegninger). Vurderinger er derfor gjort ut fra visuelle observasjoner, samt erfaringsmessige vurdering av byggeskikk fra respektive byggeår. Det er ikke gjort inngrep i noen konstruksjoner. Det tas dermed forbehold om feil og mangler ettersom vurderinger er gjort på overordnet nivå.

Referansenivå

Referansenivå er i hht NS 3424 en beskrivelse av ønsket tilstand for et byggverk, bygningsdel eller objekt. Oppdragsgiver har satt som overordnet mål at byggene skal oppgraderes til minimum TEK17 standard.

Dette innebærer at bygningsmassen i sin helhet i utgangspunktet vil ha grunnleggende avvik i hht til dette referansenivå ettersom disse er oppført i hht til krav fra respektive byggeår.

Det gjøres imidlertid oppmerksom på at valgte referansenivå (TEK 17) i utgangspunktet ikke har juridisk tilbakevirkende kraft. Med mindre det foreligger forhold som utgjør, miljø-, sikkerhets- eller helsemessig risiko, så er det i prinsipp datidens forskrifter på respektive bygning som gjelder.

Andre eksempel på referansenivå:

- Byggeår, her vil vurdering være i hvilken grad bygningsdelen oppfyller opprinnelige krav.
- Brukkrav, i hvilken grad oppfyller bygningen et definert formål.

2.1 Tilstandsgrader

Tilstandsgrad, TG	Tilstand i forhold til referansenivå	Betydning/ beskrivelse
TG 0	Ingen avvik	Tilstanden tilsvarer valgt referansenivå eller bedre
TG 1	Mindre eller moderate avvik	Byggverket eller bygningsdel har normal slitasje og er vedlikeholdt, i forhold til referansenivå.
TG 2	Vesentlige avvik	Byggverket eller bygningsdelen er sterkt nedslitt eller har en vesentlig skade eller er vesentlig redusert i funksjon i forhold til referansenivå.
TG 3	Stort eller alvorlig avvik	Byggverket eller bygningsdelen har totalt eller nært forestående funksjonssvikt eller behov for strakstiltak. Fare for liv og helse.
TGIU	Ikke undersøkt	Bygningsdelen er ikke tilgjengelig for inspeksjon og/ eller det mangler dokumentasjon.

Kilder

Opplysninger fra oppdragsgiver, samt driftspersonell på befaring
Tegninger, ARK

3 Sammendrag

Bygningens hovedkonstruksjon vurderes stort sett til å være intakt med normal elde og slitasje. Bygningsmassen fremstår likevel med etterslep på innvendig og utvendig vedlikehold over tid. HR Prosjekt AS kan ikke uten å ha foretatt statiske beregninger anbefale at bygningsmassen påbygges flere etasjer.

Det må påregnes betydelige kostnader for utbedring/ etterisolering av fasader, utskifting av vinduer/ dører, oppgradering av overflater, samt generell standardheving til akseptabelt nivå. I tillegg vil driftskostnader trolig bli større enn ved nybygg.

Tekniske anlegg, herunder VVS, EL med armaturer, samt sanitære anlegg er ikke undersøkt spesielt, men det må påregnes store utskiftninger. Det kan bli en utfordring med eksisterende takhøyde for etablering av føringsveier av nye anlegg.

Overflater og sanitære anlegg er generelt nedslitt, noe som vanskeliggjør effektivt renhold for tilfredsstillende hygieniske forhold. Innemiljø med hensyn til lys-, luft- og lydforhold mv. tilfredsstillende trolig ikke krav i gjeldende forskrifter.

Slik bygningsmasse fremstår i dag anbefales det å fase den ut ved avhending, alternativt bruksområde eller riving. Dette på grunnlag av kostnader ved å oppgradere til dagens standard. Restlevetid på bygning etter eventuell rehabilitering er høyst usikkert.

4 Beskrivelse av bygningsdel, tilstand og tiltak

Følgende er en kortfattet overordnet beskrivelse av bygningsdeler med teknisk tilstand inklusiv sammendrag av forelagt dokumentasjon på tidspunkt for befaring.

20 Bygning generelt.

Bygningsmassen er oppført i ulike perioder. Fløyer mot sør og øst er oppført i 1967, opprinnelig 1 plan over kjeller, der fløy mot øst er påbygget 1 etasje i 1994. Fløy mot nord er oppført i 1981. Noen mindre endringer i planløsning har trolig vært gjennomført. Bygningsmassen fremstår innvendig og utvendig med etterslep på vedlikehold over tid. Sporadisk vedlikehold vil trolig ikke ha nevneverdig innvirkning på bygningens levetid.

21 Grunn og fundamenter.

Grunnforhold er ikke kjent. Det antas at bygning er fundamentert på plasstøpt grunnmur ført til fundament på faste masser/ fjell. Bygning har trolig en form for drenering, men denne vil være utgått med hensyn til levetid.

Tilstand: TG – 2, basert på sprekk i mur

Det er stedvis registrert avskalling på vegger i underetasje som indikerer fuktvandring. Grunnmur har enkelte mindre riss/ sprekker, samt indikasjoner på mindre setninger i

grunnen. I overgang mellom himling og vegg i ende av føy mot sør er det registrert sprekk/riss som kan indikere bevegelse i grunn. Stedvis sprekk i betonggulv i kjeller.

Tiltak

Etablering av ny drenering, utbedring av innvendige og utvendige skader på grunnmur. Omtalte sprekk i sørfløy bør følges opp.

22 Bæresystemer

Hovedbæresystem består plasstøpt armerte vegger og etasjeskillere i betong. Høyde fra gulv til tak i kjeller/ underetasje ligger rundt 2,4- 2,5 m. I øvrige etasjer er takhøyder målt som normalhøyde 2,6 m. Innvendige bærende vegger i hovedsak utført som betongvegger, samt murt i tegl.

Tilstand: TG 1 /2

Det er ikke registrert skader på hovedbærekonstruksjon, med unntak av enkelte mindre riss/sprekker. Nedbøyninger av dekker antas være normal etter alder og bruk.

Tiltak:

Ingen tiltak slik konstruksjonen fremstår ut fra visuell vurdering.

23 Yttervegger

Yttervegger i plasstøpt armert betong med murt forblending av tegl som utvendig kledning, antatt isolert. Påbygg fra 1994 utført i bindingsverk, med av fasade i tegl/ trepanel. Det er etablert «stussfuger» på deler av teglfasader.

Tilstand: TG 1-2,5

Yttervegger fremstår som forventet ut fra alder og slitasje, med noe etterslep på vedlikehold. Det er stedvis registrert riss/ sprekker, samt stedvis sprekk i teglfasade. Best antatt U-verdi ($W/(m^2K)$) tillempes påbygg fra 1994 oppført etter byggeforskrift 1987, der krav var 0,3, øvrige yttervegger estimeres til 0,6- 1,0. Dagens krav er for yttervegg 0,18.

Tiltak:

Utbedring av pusskader på fasade og maling av fasade, og innvendige overflater. For å oppnå en tilstand som tilfredsstillter dagens krav til U-verdi antas innvendig etterisolering på >150 mm mineralull.

234 Vinduer, dører og porter.

En del vinduer er byttet i 2009 med antatt U-verdi $1,2 W/(m^2K)$. Øvrige vinduer og dører i hovedsak fra respektive byggeår, noe ettermontering av sålebenkbeslag. U-verdi antas variere, typisk $2,4 W/(m^2K)$. Dagens krav er 1,2.

Tilstand: TG 2-3, basert på generell tilstand og bygningstekniske krav.

Det er stedvis registrert misfarging, samt avskalling av maling på de eldste vinduer, samt tilløp til fukt-/råteskade. En del vindu har nedsatt funksjon som følge av elde og slitasje. Det antas at en del vinduer er punkterte.

Tiltak:

Vinduer bør skiftes i sin helhet.

24 Innervegger

Bærende innervegger i plasstøpt armert betong, samt murt tegl. Overflater varierer, i hovedsak malte flater, trepanel, gips, samt noe tegl.

Tilstand: TG 2, basert på generell vurdering av overflater
Overflater fremstår med etterslep på vedlikehold over tid.

Tiltak

Utbedring av skader, samt maling/ oppussing av overflater.

25 Dekker

Gulv på grunn antas være plasstøpt betong. Øvrige dekker av plasstøpt armert betong. Overflater på gulv i hovedsak banebelegg på oppforet sponplategulv.. Himling varierer ut fra bruksområde, nedforet lydhimling i større rom.

Tilstand: TG 2, basert på overflater

Det er ikke registrert skader eller nedbøyninger på konstruksjon utover hva som anses normalt ut fra alder og bruk. Det er stedvis registrert sprekk i gulv på grunn. Overflater fremstår med noe etterslep på vedlikehold; løse skjøter på belegg, slitte overflater som hindrer effektivt renhold.

Tiltak:

Generell oppgradering av alle overflater.

26 Yttertak

Tak er kun inspisert fra bakkenivå. Sør – og nordfløy antatt oppforet luftet trekonstruksjon med undertak av bord og papptekking (asfaltbasert membran) med innvendig nedløp. Platekledt gesims med båndtekking. Østfløy har saltak i trekonstruksjon med papptekking (asfaltbasert membran). Det opplyses om sporadisk lekkasje rundt gjennomføringer på eldste del fra innvendige nedløp. U-verdi på tak antas variere mellom 0,6 – 0,2 W/(m²/K)

Tilstand: TG 2, basert på alder samt varmeisolering

Takkonstruksjon antas ha en tilstand som samsvarer med byggeår, dvs. at forventet teknisk levetid trolig er oppnådd – nyeste takkonstruksjon er ca. 25 år. Nedløp og renner i akseptabel stand.

Tiltak:

Tak bør inspiseres nærmere for vurdering. Det antas ny taktekning, samt lokale reparasjoner nødvendig. Det antas etterisolering av konstruksjonen > 150 -200 mm min. ull.

30 VVS – installasjoner generelt

Anlegg er fordelt i bygg ut fra respektive byggeår. Det må påregnes utskiftning av VVS- installasjoner, herunder sanitær, varme, vann og luftbehandlingssystemer.

Tilstand: TG 2

Tiltak: Utskiftning av anlegg antas nødvendig

40 Elkraft generelt

Det må påregnes utskiftning av basisinstallasjoner, herunder lys, el, samt reservekraft. Det antas at noe av nyere anlegg, samt inntak kan gjenbrukes.

Tilstand: TG 2

Tiltak: Utskiftning av anlegg

62 Person- og varetransport.

Det vurderes at installert heis ikke tilfredsstiller dagens krav til sengeheis. Heisstolens gulv skal minimum være 1400 mm x 2400 mm. Betjeningsareal foran heisdør bør ikke reduseres. Det er i tillegg innført begrensning på maksimal hastighet ut fra sikkerhetssynspunkt.

Tilstand: TG 2

Tiltak: Installasjon av ny heis.

5 Konklusjon og anbefaling

Generelt

Det er ikke registrert indikasjoner på store setninger i grunn i form av større sprekker, riss i vegger, gulv eller tilstøtende bygningsdeler søyler, bjelker. Det er heller ikke registrert svikt i bærende konstruksjon. Mindre sprekker antas være lokale setninger i grunnen.

Den bygningstekniske tilstanden gir imidlertid et generelt inntrykk av elde og slitasje og manglende vedlikehold over tid.

Samlet vurderes etterslep på bygningsmassens vedlikehold til å være betydelig og til dels uoversiktlig, ettersom f.eks. skader på betong krever grundig kartlegging før eventuelle tiltak iverksettes. De ulike bygningsdeler/ komponenter tilfredsstiller ikke krav gitt i valgte referansenivå (TEK 17) med hensyn til varmeisolerende evne.

En vesentlig ombygging i hht til PBL vil trolig kreve søknadsplikt og dermed utløse krav tilsvarende gjeldende forskrifter. Energiforbruket ved full drift i bygningene antas ligge over dagens krav. Det vil trolig være nødvendig å bytte ut det meste av tekniske anlegg, herunder VVS, EL, samt installering av ny heis.

Ved rehabilitering anbefales det uansett et forhåndsmøte med kommunen når planene foreligger for å avklare eventuelle tillatelser.

Ombygging og tilpasning av eldre bygninger er erfaringsmessig kostnadskreven, samtidig som det råder usikkerhet om den generelle videre levetid på bygningsdeler som vanskelig kan inspiseres, som f.eks. fundamenter.

Standard (i betydelsen «kvalitet») er ikke et entydig begrep. Akseptabel standard, eller akseptnivå, er noe eier/forvaltning/tjenesteyter i samråd med brukere bør definere innenfor de rammer som regulerer den aktuelle virksomhet eller bruksområde. Her bør det gjøres en samlet vurdering på funksjonelt, teknisk, økonomisk, samt estetisk grunnlag.

I tillegg bør følgende momenter vurderes:

Universell utforming

Bygningsmassen fremstår som lite tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsnivå. Det er gjennomgående begrenset terskel-, trinnfri adkomst til virksomheten, foruten improviserte løsninger.

Samlet sett tilfredsstiller ikke bygningsmassen krav til valgte referansenivå (TEK 17) med hensyn til universell utforming vedrørende funksjon, tilrettelegging og tilgjengelighet.

Funksjonalitet, planløsninger og utforming

Bygningsmassen brukes i hovedsak til avsatt formål. Eier av virksomheten bør vurdere hvilke muligheter og begrensninger de fysiske omgivelser gir i forhold til dagens behov og fremtidige krav innenfor rammeverket for virksomheten.

Nåværende planløsning gir utfordringer i forhold til de ulike funksjoner virksomheten skal ivareta. Private enheter vurderes til å ikke være dimensjonert for praktisk gjennomføring av daglige rutiner og effektiv drift. Disse tilfredsstillende ikke de krav som f.eks. Husbanken setter i sine retningslinjer. Sentrale funksjoner som kjøkken, vaskeri, varehåndtering mv. fremstår som ineffektiv og upraktisk.

Fleksibilitet, arealbruk

Det bør defineres et ambisjonsnivå i forhold til den virksomhet som skal bedrives. Og i tillegg vurdere om bygningsmassen er egnet med tanke på utnyttelse av arealer og funksjonalitet den tilbyr i dag.

Dagens planløsning i bygningsmassen er i stor grad styrt av bærende mur/ betongvegger. Ombygging vil erfaringsmessig være svært kostnadskreven og utnyttelse av eksisterende areal til godkjente boenheter vil være svært begrenset.

Avgjørende i denne sammenheng vil trolig være å oppnå tilstrekkelig takhøyde for installering av nye føringsveier for tekniske anlegg. Her må det i tillegg etableres nye sjakter for optimal utnyttelse. I lange korridorer vil det samtidig ofte oppstå behov for kryssing av f.eks. ventilasjonskanaler.

Helse/ miljø

Virksomheten er underlagt «Forskrift om miljørettet helsevern». I denne sammenheng er det viktig å ha fokus på ulykkesforebygging, renhold og smittevern. I hht Arbeidstilsynets krav og anbefalinger skal helseinstitusjoner både være en forsvarlig arbeidsplass og ivareta pasienter/brukere.

Det forutsettes at det regelmessig gjennomføres vernerunder og at eventuelle avvik dokumenteres og gis nødvendig oppfølging.

Deler av bygningsmasse er oppført før generelt forbud mot PCB ble innført (1980), og det er trolig forekomster av miljøgifter/ helseskadelige stoffer i f.eks. vindu, belegg, elektriske komponenter/ armaturer mv.

Ut fra byggeår antas forekomster av asbest i bygningsmassen, kartlegging av forhold anbefales. Ved tidligere kartlegging av radon er det stedvis (vaskekjeller) påvist årsmiddelverdier høyt over maksimumsgrense på 200 Bq/m³. Det henvises til radonundersøkelse gjennomført i tidsrommet 21.11.16 – 8.3.17.

Det opplyses at bygningsmassen har varierende årstemperatur og dette kan sannsynlig relateres til manglende bygningsfysiske egenskaper, oppvarming, ventilasjon og solavskjerming. Gjennomføring av CO₂-, temperatur-, samt RF -målinger vil trolig underbygge dette inntrykk. Rutiner for oppfølging av legionellabestemmelser er ikke kjent.

Enkelte deler av bygningen gir en generell opplevelse av lave lysnivå. Lydmiljø er ikke vurdert med tanke på lydsmitte, etterklang mv., men det antas at generelle krav ikke er oppfylte.

Brann

Det vises til eventuelt gjennomført branntilsyn av ansvarlige myndigheter.

ENØK

Det anbefales at det gjennomføres en vurdering av energiforbruk, som antas ligge over dagens krav. Dagens krav til energirammer for sykehjem er betydelig skjerpet de senere år. For nybygg i kategori sykehjem er totalt netto energibehov 195 kWh/m² oppvarmet BRA pr. år.

Konklusjon

Hovedkonklusjon er at en eventuell fremtidig utvikling av bygningsmassen til dagens krav og fremtidens behov, vil gi meget store tekniske og økonomiske utfordringer. Vedlikehold på dagens nivå uten nødvendige reparasjoner, vil trolig ha liten eller ingen innvirkning på bygningsmassens levetid.

Slik bygningsmasse fremstår i dag anbefales det å fase den ut ved avhending, alternativt bruksområde eller riving. Vurdering gjøres på grunnlag av kostnader ved å oppgradere til dagens standard og forskriftskrav. Restlevetid på bygning etter eventuell rehabilitering er høyst usikker.

6 Riving

6.1 Generelt

Det forutsettes i det videre at bygningsmassen rives selektivt og at tomten ryddes i sin helhet, inkludert grunnmurer og fundamenter under terreng. Det forutsettes ikke tilkjøring av masser for igjenfylling av byggegropp eller rensk av asfalterte uteområder. Ev. rydding av løst og fast inventar før riving er ikke medtatt. Dette kan gjøres av oppdragsgiver eller inngå som en del av entreprise.

Bygningsmassen anses ha en slik beliggenhet at rivearbeider kan gjennomføres med bruk av eksisterende veinett uten behov av komplettering for adkomst. Inntilliggende eiendommer og boliger antas berøres i liten grad, foruten forventet støy- og støvproblematikk i anleggsperioden. Det antas videre at det er tilstrekkelig plass til rigg, containere, mellomlagring osv. på tomt eller i umiddelbar nærhet.

Eksisterende bygningsmasse utgjør totalt ca. 2 300 m² BTA. Bæresystem består i hovedsak av plasstøpt betong. Yttervegger i betong, samt fasader av skallmur av tegl, samt noe kledning i tre. Bygninger er oppført i henholdsvis 1967, 1981, samt påbygg fra 1994. Det må derfor påregnes at bygning inneholder en viss forekomst av miljøfarlige stoffer, asbest, PCB osv.

Nærmeste deponi er SHMIL Åremma avfallsanlegg i Mosjøen ca. 45 km fra Trofors. Trolig vil større delen av betongmasser kunne gjenbrukes som fyllmasse mv.

Riving av bygningsmassen er søknadspliktig og i hht til PBL/ TEK må det gjøres en miljøkartlegging for godkjenning av søknad.

6.2 Kostnader

Riveentreprise

Det er innhentet priser fra en av landets største riveentreprenører, alle priser eks. MVA.

Selektiv helriving, dvs. riving av bygning med konstruksjoner under terreng der avfall sorteres:

Estimert kr 1 000,- pr./ BTA

2 300 BTA x 1 000 = 2 300 000,-

Miljøkartlegging

I denne inngår miljøkartlegging inkl. miljøsaneringsrapport.

Estimert pris: kr 100 – 150 000,-

Deponiavgifter

Trolig kan det meste av betong gjenbrukes, ettersom det antas at den ikke inneholder høye verdier av f.eks. PCB. Øvrige deponiavgifter inkl. transport inngår i riveentreprise.

Hvis betong ikke kan gjenbrukes:

2400 m² BTA med plastøpt betongbygg utgjør grovt regnet ca. 2500-3000 tonn betong. Levering av betong hos SHMIL koster ca. 550 kr per tonn inkl. transport fra Trofors. Altså vil deponering av betong koste ca. 1 650 000 kr.

Vurdering av byggemetode/ bruksområde tilsier at denne kostnad ikke er aktuell.

Estimert totale kostnader for riving av bygningsmasse:

Riveentreprise m/ miljøkartlegging estimert til kr. 2 450 000,- eks. MVA.

Vedlegg: Bildemateriale

Grane kommune

- MULIGHETSSTUDIE GRANE ALDERS- OG SYKEHJEM

FAÇADE VEST

Revisjon	1
Dato	18.04.2018
Utført av	Jan Roger Hegli, HR Prosjekt AS.
Kontrollert av	
Beskrivelse	Rapport for saksframlegg for Grane helsetun

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	3
2. SAMMENDRAG	3
3. MULIGHETSANALYSE ALT 2:	4
PLAN KJELLER:	4
4. BETRAKTNINGER	6
EKSISTERENDE TOMT	6
BEBOERE	6
ANSATTE	6
BYGNINGSFYSIKK	6
5. KONKLUSJON	6

1. INNLEDNING

HR Prosjekt AS med sine 270 ansatte gjennomfører utredninger og prosjekter innenfor sykehjem og omsorg for flere av landets små og store kommuner. Et sentralt tema i dagens samfunn er om man kan gjenbruke eksisterende bygg eller om man skal bygge nytt innenfor dette segmentet. For denne type tjenesteyting er virksomhetskostnadene betydelige. Å legge til rette for funksjonell og rasjonell drift vil gi gevinster i form av enten økonomi eller økt trivsel og velvære. I de store byene kan det være litt andre forutsetninger hvor man har begrenset tilgang til tomter og seksjonering av byggene er litt annerledes. I mindre kommuner vil kompleksiteten av funksjonene være fordelt over et mindre areal og seksjoneringen av bygget vil kreve andre forutsetninger. Spesielt tjenesteyting innen sykehjem og omsorg ser man en fordrøining av pleiebehovet i tiden fremover og det blir viktig å bygge fleksible bygg for fremtiden.

Bakgrunn for en videre utredning og mulighetsstudie av eksisterende «Alders- og sykehjem» i Grane er i hovedsak at Grane kommune ønsker et ytterligere beslutningsunderlag i helsetunsaka.

Det er tidligere gjennomført en mulighetsstudie av eksisterende sykehjem av Stein Hamre Arkitektkontor AS. HR Prosjekt AS støtter denne utredningen og mener dette er et godt underlag for videre beslutning. Det er i tillegg utført en alternativanalyse av HR Prosjekt AS basert på de forutsetninger som var lagt til grunn i ønsket romprogram for å belyse driftskostnadene opp mot investeringskostnader.

Det er kort tid å gjennomføre en ytterligere utredning av eksisterende sykehjem og vi forsøker å legge oss på et nødvendig detaljeringsnivå for å belyse de mest vesentlige faktorene som foreligger i saken.

I denne utredningen går man bort fra at alle beboerrom skal ligge på bakkeplan. Den demografiske utviklingen og behov for sykehjemsplasser er verifisert til 24 beboerrom, samt 8 omsorgsboliger.

2. SAMMENDRAG

I den innledende dialogen i forbindelse med utredningene hos Grane kommune registrerer man at beboere, ansatte og pårørende i liten grad er nevnt i samband med det økonomiske bildet rundt rehabilitering av eksisterende sykehjem. Ifølge arbeidstilsynet har Grane kommune også plikt til å påse at man ivaretar pasienter og brukere.

Befaring på eksisterende sykehjem bekrefter raskt at bygget ikke innfrir til funksjonell drift og ikke tilfredsstillende tilstandsgrad på bygningsmessige detaljer og tekniske anlegg sett i forhold til dagens referansenivå i gjeldende lover og forskrifter. Byggets bygningsmasse tilfredsstiller heller ikke «Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene».

Det er gjennomført møte med brukergruppene for sykehjemmet hos Grane kommune for ytterligere å utrede mulighetene som foreligger ved rehabilitering av eksisterende sykehjem. Hvilke muligheter foreligger ved å bygge til ekstra etasje/-er og eventuelle tilbygg for å oppnå en tilfredsstillende funksjonalitet. Det man ser her er at man behøver større inngrep enn først antatt i tidligere utredninger for en tilfredsstillende rehabilitering basert på funksjonalitet.

Man har vurdert 3 alternativer:

- **ALTO:** Generell oppgradering innenfor grensene før søknadsplikt slår ut. Det vil da si at man beholder dagens layout og oppgraderer alle overflater. Videre at man oppgraderer visse og kritiske elementer i bygget.
 - Denne oppgraderingen vil være av midlertidig karakter og vil i liten grad løse dagens situasjon i Grane.
 - FDVU kostnadene vil fortsatt være høye.
 - Virksomhetskostnadene vil være høye.
 - Beboere kan delvis bo på sykehjemmet under oppgradering.

Vi vurderer et slikt alternativ som lite aktuelt. En kortsiktig og lite lønnsom investering som man i stedet kunne brukt til nedbetaling av lånekostnader av et langsiktig og holdbart alternativ. Vil heller ikke løse dagens utfordringer til funksjonell drift.

- **ALT 1:** Rehabilitering av dagens sykehjem. Rive ut alt utenom betongstrukturen, full rehabilitering.
 - FDVU kostnadene vil reduseres fra dagens nivå, men byggets layout vil likevel sette en del begrensninger i forhold til renhold med mere.
 - Virksomhetskostnadene vil fortsatt være høye.
 - Beboere må flyttes ut i byggeperioden.

Med erfaringstall fra lignende rehabiliteringsprosjekt hvor man altså tar vare på eksisterende layout i all hovedsak kan en slik investering estimeres til ca 73 MNOK eksklusive moms (sykehjem + ny 8er med omsorgsboliger). Virksomhetskostnadene vil fortsatt være høye. Det er flere utfordringer knyttet til et slikt alternativ spesielt med bakgrunn i at dagens layout ikke er tilfredsstillende og lav takhøyde for teknisk infrastruktur. Vi har ikke tatt med drenering av grunn. Dagens beboerrom vil trolig ikke tilfredsstille Husbankens krav selv om reglene blir mer fleksible.

Vi vurderer dette alternativet som lite relevant på bakgrunn av de utfordringer som ligger i byggets konstruksjon, samt manglende funksjonalitet.

- **ALT 2:** Rehabilitering med nybygg. Utforme et mest mulig funksjonelt eksisterende sykehjem. Det har kommet forslag om å ta utgangspunkt i eksisterende bygningsmasse, samt bygge til og bygge i høyden for å tilpasse bygget til en fremtidig løsning.
 - FDVU kostnadene vil reduseres, men likevel være noe høyere på grunn av et mer komplekst bygg enn et nytt sykehjem på idrettsplassen.
 - Virksomhetskostnadene vil kunne reduseres, men ikke i like stor grad som ved nytt bygg på ett plan.

Dagens kjellerplan er låst i forhold til layout og her vil det i størst mulig utstrekning være snakk om en omdisponering av rommene. I plan 1 og 2 er da målsetningen å rense alle innvendige vegger å skape ny og tidsriktig layout. På grunn av lav takhøyde vil dette skape utfordringer til nytt bæreløst og søylesystem. Det er også utfordringer til teknisk infrastruktur i tak på bakgrunn av lav takhøyde UK dekke tak og OK dekke gulv. For å ivareta lovpålagte krav og funksjoner ser vi at det er større arealbehov enn først antatt. Dette betyr at det både må bygges ut ekstra i lengde, bredde og høyde på øst- og sørflyver. For å bygge på en ekstra etasje på sørflyva med tilbygg er det mest trolig hensiktsmessig å rive og bygge nytt på bakgrunn av alder på fundament og grunnmur. Dette bør i så fall utredes nærmere.

Slik vi vurderer det vil det være lite hensiktsmessig å rehabilitere med påbygg av ekstra etasje og ekstra tilbygg. Det vil være mer hensiktsmessig å rive eksisterende bygningsmasse samt å bygge et helt nytt sykehjem på tomten. Det vil da være behov for at nabotomten (Mattis tomten) også blir ervervet for å oppnå nødvendig grunnflate for å inkludere en 8-er med omsorgsboliger.

Estimerte prosjektkostnader for et slikt alternativ er 135 MNOK eksklusive mva (sykehjem og ny 8-er med omsorgsboliger) hvis man går ut fra at man river eksisterende og bygger nytt. FDVU kostnader er estimert til 94 MNOK. Leie av helsebygg i 1,5 år for 20 sengeplasser vil i tillegg gi en kostnad på 16 MNOK + prosjektering/rigging.

3. MULIGHETSANALYSE ALT 2:

Brukergruppene var samlet for å utarbeide et alternativt forslag på ny layout for dagens sykehjem.

Det er utarbeidet en prinsippsskisse for hvordan en mulig løsning kan være og hvor man bygger på en ekstra etasje og utvider sørflyøy, samt utvider og forlenger østflyøy. Dagens konstruksjon/layout gjør det vanskelig å optimalisere alle funksjoner. Dette krever igjen ytterligere arealbehov.

Når man videre vurderer et rehabilitert alternativ opp mot bygningsfysikk ser man raskt at dette blir lite hensiktsmessig å gå videre med.

PLAN KJELLER:

T=Teknisk rom

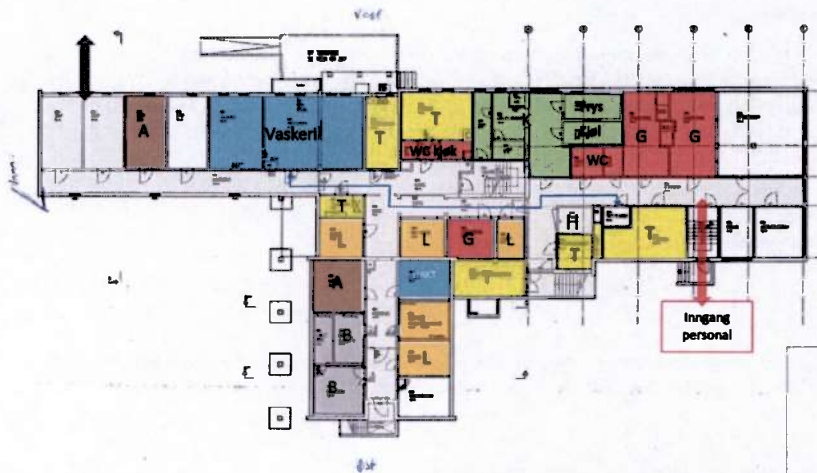
K=Kjøkken

G=Garderober

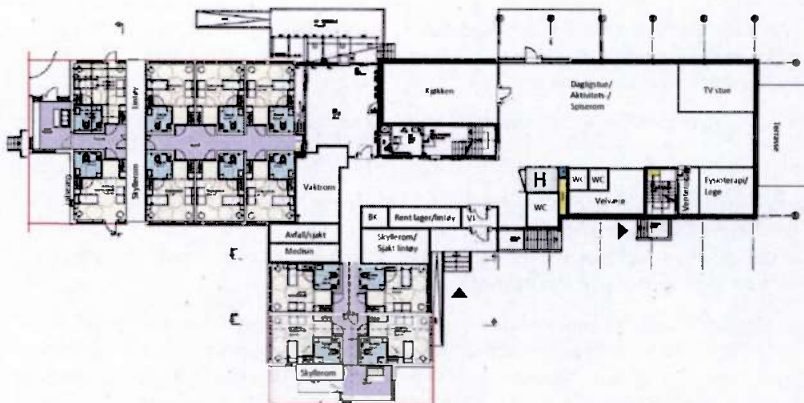
L=Lager

A=Avfall

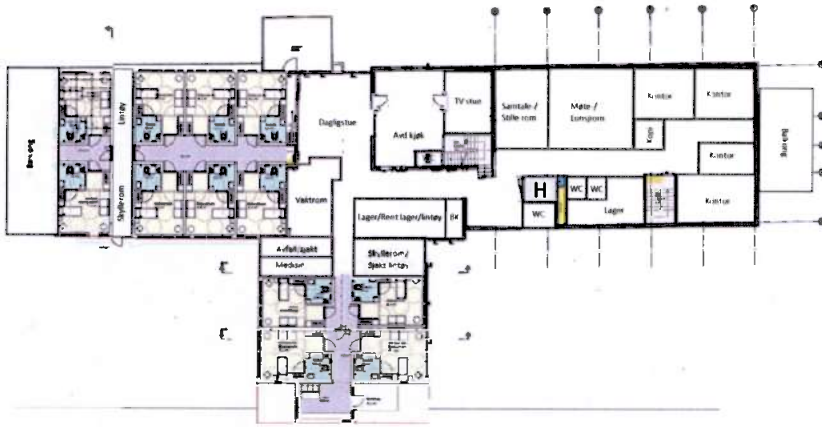
B=Bærerom

PLAN 1. ETASJE

PLAN 2. ETASJE

Alt 2 - Arealberegninger: Nybygg eksisterende Alders- og sykehjem Grane + omsorgsboliger

Gnr/Bnr: 49/60	Plan U Teknisk rom, Garderobe, Lagerkj, Bårerom, Fysioterapi	SYK Plan 1 24 beboerrom, Kjøkken, Dagstue	SYK Plan 1 Tilbygg sørfly	SYK Plan 1 Tilbygg østfly	SYK Plan 2 Kontorer, Personalrom	SYK Plan 2 Tilbygg sørfly	SYK Plan 2 Tilbygg østfly	OMS NY	Helserigg	Tomt (nto) Ex grunnflate bygg, Sensehager	Tomt (nto) Ex grunnflate bygg, Markarbeid, Parkerings	Nabotomt Grunnerverv nabotomt. Omiegging vel. Parkerings ca	Riving	TOT
BTA: TOT BYGG	837,5	838	209	120	707	209	120	670						3711
BTA: Riving													3184	0
UMA: Gress, hager														0
UMA: Parkerings, vel, adkomst														0
UMA: UTEAREALER										1000	2015	1500		4515

Prosjektnavn: 2.0 Nybygg SYK OMS eksisterende to
 Dato: 18.04.2018
 Kalkylen basert på: Norsk prisbok

Prosjektnebytningsstruktur	%	Eksklusiv mva.		Inklusiv mva.		Kommentar
		Kr.	Kr./m2 BTA	Kr.	Kr./m2 BTA	
01 - Felleskostnader		11 504 100	3 100			
02 - Bygning		46 610 160	12 560			
03 - VVS-installasjoner		14 287 350	3 850			
04 - Elkraft		6 679 800	1 800			
05 - Tele & automatisering		4 453 200	1 200			
06 - Andre installasjoner		2 226 600	600			
Sum 01-06 Huskostnad		85 761 210	23 110			
07 - Utendørs		6 822 165	1 838			
Sum 01-07 Entrepriekost		92 583 375	24 948			
08 - Generelle kostnader		12 988 500	3 500			
Sum 01-08 Byggekostnad		105 571 875	28 448			
Erverv av Mattis tomte		2 500 000	674			
09 - Spesielle kostnader		2 500 000	674			
10 - Mva	25%	-	-	27 017 969	7 281	
Lønns- og prisstigning		3 790 000	1 021	4 737 500	1 277	
01-10 Basiskost eksklusiv byggelånsrente		111 861 875	30 143	139 827 344	37 679	
Byggelånsrente		2 796 547	754	2 796 547	754	
01-10 Basiskost inkl. byggelånsrente		114 658 422	30 897	142 623 891	38 433	
11 - Forventede tillegg	18%	20 638 516	5 561	25 798 145	6 952	
01-11 Prosjektkostnad (P50)		135 296 938	36 458	168 422 036	45 385	
12 - Usikkerhetsavsetning	13%	17 588 602	4 740	21 985 752	5 924	
01-12 Kostnadsramme (P85)		152 885 540	41 198	190 407 788	51 309	

kommentarer:

Likviditetsprofil P50 - MNOK inkl mva

Fremdrift	Mnd
Kalkyletidspunkt	feb. 18
Ferdig forprosjekt	mai. 20
Byggestart	jul. 20
Overlevering bygg	aug. 22

Areal	m2 BTA / m2
Nybygg	3 711
Rehabilert bygg	-
Annet	-
Sum m2 BTA tiltaket	3 711
Rives	3 184
Utvendig mark	4 515

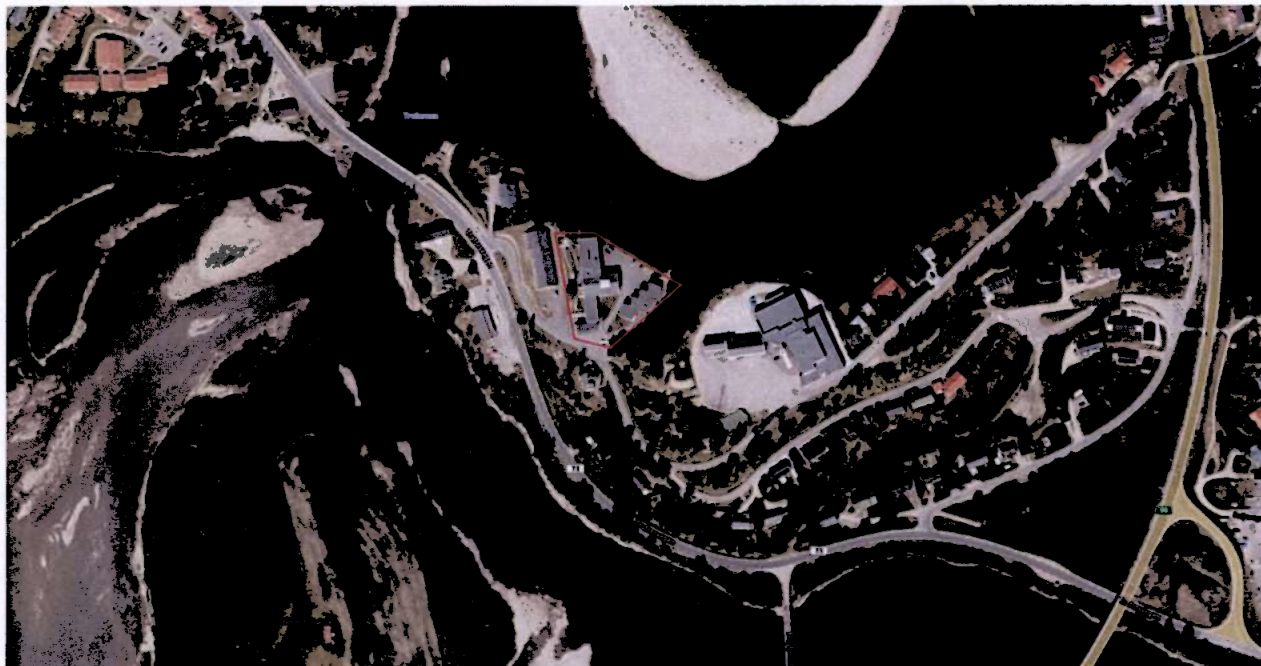
Byggningsmessige arbeider - 2 siffer	NOK eks mva
21 Grunn og fundamenter	1 300
22 Bæresystemer	1 200
23 Yttervegg	2 000
24 Innervegger	2 050
25 Dekker	2 250
26 Yttertak	910
27 Fast Inventar	900
28 Trapper og balkonger m.m.	420
Div. bygningskropp	530
Riving	1 000
Sum	12 560

Dekomponering	%
Byggningskropp	48%
Innvendige byggningslementer	15%
Tekniske installasjoner	37%
Sum	100%

Levetidsvurdering	År
Byggningskropp	60
Innvendige byggningslementer	20
Tekniske installasjoner	20
Vektet levetid	39

4. BETRAKTNINGER

EKSISTERENDE TOMT

Tomten ligger mellom E6 og Trøfors sentrum. Tomten har utsikt over Trøfors fra 2. etasje og bygget er vestvendt. Solforhold og utsikt kan utnyttes bedre i eventuell fremtidig arkitektur.

Utfordringer med tomten kan være delvis vanskelige tilkomstveger for brannvesen. Svært bratt terreng i nordhelling. Begrensninger for videre utbygging på tomten. Bratt adkomst opp til sykehjemmet som vanskeliggjør turer rundt i nærområdet. Underkapasitet på parkeringsplasser.

BEBOERE

Beboerne er en viktig interessegruppe. Dagens sykehjem er svært lite funksjonelt for en holdbar drift, det vil si at mye av ressursbruken utnyttes til ikke verdiskapende arbeid. Mer rasjonell drift kan tilkomme beboerne i form av økt velvære og trivsel.

ANSATTE

Fremtidige ansatte som skal jobbe på sykehjemmet vil være opptatt av gode arbeidsforhold som gjør det mulig å sørge for gode tjenester for beboerne, samtidig som at bygget er utformet slik at de får effektive arbeidsforhold.

Personalet skal gis arbeidsforhold som kan sikre betryggende rutiner for ulike brukerbehov og sikre beboerne individuell behandling og pleie på høyt faglig nivå. Morgendagens brukere vil ha andre behov og problemer enn dagens tjenestemottakere, men også andre ressurser til å mestre dem.

BYGNINGSFYSIKK

Sykehjemmet skal tilpasses beboere med sammensatte lidelser og store funksjonshemninger samt dagbrukere med ulike behov. Tilstandsanalyse påpeker flere momenter som vanskeliggjør en slik tilpasning. Endring av dagens konstruksjon er omfattende og kostnadsdrivende. Kjellerens layout er som en labyrint og er langt fra ideell. Endringer i plan 1 og 2 vil delvis kreve tilpasning av bærende konstruksjon mest trolig blir det vanskelig å få til ønsket layout og tilfredsstillende bæresystem på bakgrunn av lav takhøyde. Tilleggsisolering av yttervegger er også kostnadsdrivende på bakgrunn av teglvegger.

5. KONKLUSJON

Etter en tilstandsvurdering av eksisterende sykehjem er det tydelig at et rehabilitert alternativ vil være mer omfattende enn først antatt, hvis det i hele tatt er gjennomførbart på bakgrunn av konstruksjonsmessige utfordringer.

Spesielt med bakgrunn i forholdsvis lave rivekostnader vil det mest sannsynlig være hensiktsmessig å rive eksisterende sykehjem og omsorgsboliger og bygge nytt, fremfor en total rehabilitering. Dette fordi eksisterende bygg har så vesentlig mangler for å oppfylle tilstrekkelig funksjonelle løsninger.

Det er en forutsetning at man kan erverve nabotomten (Mattistomten) for å bygge ut både sykehjem og omsorgsboliger på eksisterende tomt. Det er ikke gjort noen vurdering på geotekniske forhold på eksisterende tomt.

Mulighetsstudie Grane Sykehjem

Det er gjennomført tidsstudier for eksisterende sykehjem. Disse verifiserer et rasjonaliseringspotensiale som er lagt til grunn ved nybygg på idrettsplassen. Et enkelt regnestykke for kjøkkenet som har lager i kjelleren viser at man bruker 2-5 minutter å hente råvarer etc og de går 8-10 turer per vakt. På et år vil dette utgjøre ca 191 timer per ansatt. Det er i dag 2,5 årsverk på kjøkkenet som da vil utgjøre totalt ca 479 timer per år rundt regnet som brukes til å hente råvarer for matlagning. Når man tar i betraktning at dette kun er en liten operasjon for en delaktivitet forstår man raskt hvilket forbedringspotensial som foreligger. Denne typen ytre omstillingstid for en operasjon kan elimineres ved riktig utforming av layout.

Etter en ytterligere gjennomgang av planskisser for nytt sykehjem og omsorgsboliger på idrettsplassen er konklusjonen at man anbefaler dette alternativet. Dette ut fra en total vurdering basert på beboere, ansatte, pårørende og økonomi. Et nybyggalternativ med et legekontor på idrettsplassen er estimert til laveste prosjektkostnad og FDVU kostnader. 128 MNOK eksklusive mva og 79 MNOK FDVU.

Tone Larsen

Fra: John Sverre Løvaas [john.sverre.lovaas@husbanken.no]
Sendt: 9. april 2018 11:37
Til: Tone Larsen
Kopi: Karin Nilsen; Rune Stabbforsmo
Emne: SV: Grane kommune og Helsetun

Hei Tone

Jeg bør starte med å si at det er veldig synd om Grane kommune skulle velge ikke å benytte seg av tilskuddet som ble gitt til Grane helsetun. Grane helsetun anses både av Husbanken og Fylkesmannen i Nordland å være et meget godt prosjekt. Her har kommunens administrasjon gjort en svært god planleggingsjobb, og prosjektet vil gi brukere og beboere gode bokvaliteter.

Dersom Grane kommune skulle velge å ikke benytte seg av tilskuddet som ble gitt til Grane helsetun, så vil disse midlene bli borte fra Husbankens tilskuddsramme for «Investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem». Dette tilskuddet kan altså ikke «overføres» fra et prosjekt til et annet.

Men så til dine spørsmål:

1. Det er riktig at det ser ut til at Husbanken skal fortsette å kunne gi midler til **ombygging og oppgradering** av eksisterende bygningsmasse. Det bør likevel påpekes at det enda ikke er bestemt fra når tid dette skal begynne å gjelde og at Husbanken inntil videre skal forholde seg til dagens føring om krav til netto tilvekst.

Det er viktig å presisere her at Husbankens retningslinjer spesifiserer tydelig at det ikke kan gis tilskudd til vanlig vedlikehold som slitasje og elde, eksempelvis utskifting av varmtvannsberedere, elektrisk anlegg, tak, vinduer eller andre tiltak som skyldes manglende vedlikehold. I dette ligger at kommunene ofte ikke oppnår like mye tilskudd som de ville gjort ved nyoppføring.

Altså, slik stortinget har vedtatt, så ser det ut til at Husbankens tilskuddsordning skal fortsette med å kunne gi tilskudd til ombygging og oppgradering. Det er likevel sannsynlig å anta at Husbanken skal fortsette med å prioritere prosjekter med høy andel netto tilvekst foran prosjekter med lav andel netto tilvekst.

2. Ved ombygging av eksisterende bygningsmasse forutsettes kravene i retningslinjene fulgt så langt som mulig innenfor tekniske begrensninger og akseptable økonomiske rammer. I dette ligger at kravene til romstørrelse i all hovedsak skal være på minimum 28 m² slik at det kan romme alle de kvalitetskrav Husbanken har til sykehjemrom.

Jeg håper dette kan være til hjelp når du nå skal legge frem din innstilling til kommunestyret. Avslutningsvis kan jeg si at Husbanken Bodø har stort press på tilskuddsordningen «Investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem» og at summen av alle forespørsler vi har inne i dag langt overstiger tilgjengelig ramme. Vi opplever også et økende press på disse midlene fra kommunene.

Med vennlig hilsen

John Sverre Løvaas

Sivilingeniør
Telefon: +47 75 54 93 13
Mobil: +47 913 13 285
john.sverre.lovaas@husbanken.no

Husbanken

Bodø
Besøksadresse: Torvgata 2, Bodø
Postadresse: Postboks 1404, 8002 Bodø
www.husbanken.no

[Abonner på nyhetsbrev fra Husbanken](#)

Fra: Tone Larsen <tone.larsen@grane.kommune.no>

Sendt: fredag 6. april 2018 15:04

Til: John Sverre Løvaas <john.sverre.lovaas@husbanken.no>

Kopi: Karin Nilsen <Karin.Nilsen@grane.kommune.no>; Rune Stabbforsmo <rune.stabbforsmo@grane.kommune.no>

Emne: Grane kommune og Helsetun

På oppdrag fra kommunestyret har jeg fått beskjed om å legge fram en del økonomiske og bygningsmessige betraktninger. Særlig hva gjelder dagens sykehjem.

Jeg anser at sak vedre nytt Helsetun som vi har søkt penger om, at det er ferdig utredet. Men jeg har fått ekstraoppdrag vedr dagens sykehjem.

1. Det sies at Husbanken likevel kommer til å ha midler til renovering av sykehjem uten volumøkning, jfr nedenforstående.
Betyr det at dersom vårt kommunestyre velger renovering framfor nybygg, så kan vi få tildelt renoveringstilskudd selv om vi ikke har stor volumøkning?
- [Representantforslag om å styrke finansieringsordningene for etablering av sykehjem, omsorgsboliger og dagaktivitetstilbud](#)

Dokument 8:7 S (2017-2018), Innst. 110 S (2017-2018)

Stortinget har vedtatt å be regjeringen sørge for at investeringstilskuddet til sykehjem og heldøgns omsorgsboliger likebehandler... nybygg og oppgadering og modernisering av eksisterende bygningsmasse. Det er også fattet vedtak om å be regjeringen fremme forslag om å heve tilskudssatsene for etablering og drift av dagaktivitetsplasser til 50 prosent. Begge forslagene ble støttet av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Vis mindre

13.02.2018

2. Det sies også at Husbanken kan godkjenne reduksjon i størrelsen på pasientrom ved renovering, dvs at det er ikke samme krav til størrelse dersom det blir renovering av dagens sykehjem.

Svar på dette har betydning for hvordan rådmannen legger fram sin sak til kommunestyret. Saken skal være ferdig skrevet 15. april.

Tone Larsen
Rådmann/Raerieálma

Grane kommune
tlf 90919379 / 751 82222
tola@grane.kommune.no

Tone Larsen

Fra: Bjørn Ivar Lamo
Sendt: 9. april 2018 07:54
Til: Tone Larsen; Ole Kristian Andersen
Emne: VS: VS: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Hei

Videresender korrespondanse mellom Anbjørn og Husbanken. Dette etter avtale med Einar Jakobsen. Slik jeg oppfatter svarene som Anbjørn har fått så er de klare på at man kan renovere sykehjem uten å bygge de helt om slik det ble lagt opp til i de to første saksfremleggene vi har fått. Dette gir jo helt andre forutsetninger og vil selvsagt redusere kostnadene vesentlig. Med denne kunnskap kommer utsagn fra store kommuner som Bergen, Tromsø og en rekke små kommuner i tråd med vårt syn. Det som ble kommunisert ut fra mange kommuner var: Dette var bra nå kan vi renovere våre sykehjem til god standard innenfor en økonomisk ramme vi kan håndtere, vi hadde ikke økonomi til å bygge nytt.

Vennlig hilsen
Bjørn Ivar Lamo
Ordfører i Grane kommune
Tlf: 41 41 94 25

Sendt fra min iPad

Videresendt melding:

Fra: Annbjørn Brennhaug <brennh@online.no>
Dato: 3. april 2018 kl. 19:48:55 CEST
Til: 'Einar Jakobsen' <einarjak@hotmail.com>
Emne: VS: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Med hilsen
Anbjørn Brennhaug
Konvallveien 11,
8680 Trofors
mob. 90822110
epost. brennh@online.no

Fra: Jern&Bygg [<mailto:jernbygg@norgesvinduet.no>]
Sendt: 19. mars 2018 12:49
Til: brennh@online.no
Emne: VS: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Med hilsen
Anbjørn Brennhaug
Daglig leder Jern & Bygg AS

Tlf. 75181201 / faks. 75181297
epost. jernbygg@norgesvinduet.no

Fra: Maida Mulaosmanovic [<mailto:Maida.Mulaosmanovic@husbanken.no>]
Sendt: 19. mars 2018 12:22
Til: Jern&Bygg <jernbygg@norgesvinduet.no>
Kopi: Roar Sand <Roar.Sand@husbanken.no>; Marina Gorruso <Marina.Gorruso@husbanken.no>
Emne: SV: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Hei!

Hvis de aktuelle oppgraderingene gjelder heving av standard, for eksempel tiltak som heis, sprinkleranlegg samt ulike tiltak tilknyttet velferdsteknologi i eksisterende bygningsmasse må ikke ombygges til dagens standard.

«Med velferdsteknologi menes først og fremst teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet, og styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Velferdsteknologi kan også fungere som teknologisk støtte til pårørende og ellers bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.

Velferdsteknologiske løsninger kan i mange tilfeller forebygge behov for tjenester eller innleggelse i institusjon.»

I disse tilfelle er aktuelt tilskuddsfinansiering med 55 % av anleggskostnad.

Hvis kommunen ombygge sykehjemsplasser (bygge om bygningen) og søker tilskudd per plass forutsettes det kravene i retningslinjene fulgt så langt som mulig innenfor tekniske begrensninger og akseptable økonomiske rammer.

Det vil se et vi kan akseptere lavere standard så lenge er ombyggingen billigere enn nybygg (under 3 200 00 kr. per plass) og tilskudd er lavere enn for nybygg (under 1 774 000 kr. per plass). Det eneste Husbanken ikke kan akseptere er at krav fra Arbeidstilsynet om plass for hjelpere ved alle bad funksjoner og plass for seng i pleiestilling ikke er tilfredsstilt. Vi eventuelt kan akseptere at disse kravene tilfredsstilles litt annerledes enn ved nybygging, men dette er en vurderingssak og krever Husbankens aksept for hver enkelt løsning.

Med vennlig hilsen

Maida Mulaosmanovic
Sivilarkitekt, seniorrådgiver
Telefon:
Mobil: +47 959 70 204
maida.mulaosmanovic@husbanken.no

Husbanken
øst
Besøksadresse: Kirkegata 15, Oslo
Postadresse: Postboks 1404, 8002 Bodø
www.husbanken.no

[Abonner på nyhetsbrev fra Husbanken](#)

Fra: Roar Sand
Sendt: onsdag 14. mars 2018 13:21
Til: Maida Mulaosmanovic <Maida.Mulaosmanovic@husbanken.no>
Emne: VS: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Du besvarer

Med vennlig hilsen

Roar Sand
Fagdirektør
Telefon:
Mobil: +47 916 62 779

Husbanken
øst
Besøksadresse: Kirkegata 15, Oslo
Postadresse: Postboks 1404, 8002 Bodø

Fra: Firmapost Oslo
Sendt: onsdag 14. mars 2018 11:15
Til: Roar Sand <Roar.Sand@husbanken.no>
Emne: VS: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Fra: Jern&Bygg [<mailto:jernbygg@norgesvinduet.no>]
Sendt: tirsdag 13. mars 2018 13:45
Til: Post Husbanken <post@husbanken.no>
Kopi: brennh@online.no
Emne: Retningslinjer for rehabilitering eller nybygg av sykehjemsplasser.

Hei. Viser til HB 8.B.18 av 02.18 med retningslinjer for investeringstilskudd fra husbanken til sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

Referere til følgende avsnitt under punkt 4. Ved ombygging/utbedring settes maksimumstilskuddet noe lavere enn de respektive maksimumstilskuddene ved nybygging. I tilfeller hvor samfunnsnyttien av en ombygning/utbedring er særlig stor til tross for høye kostnader, kan det gis maksimumstilskudd som ved nybygging.

Hvilke krav stilles til arealstørrelse på rom for å oppnå tilskudd ved rehabilitering? Må man endre romstørrelser til kravspesifikasjoner ut fra nybygg 2018 eller kan romstørrelser ha utgangspunkt i opprinnelig arealstørrelse med oppgradering av ventilasjon, brann og andre lignende fasiliteter? Hvis man i dag har et sykehjem som er bygd i kombinasjon betong/tre vil det jo være tilnærmet umulig å renovere sykehjemsplassene hvis det er krav om å oppgradere rommene til dagens arealkrav for å oppnå tilskudd. Jeg vil nok tro at den bygningsmessige kombinasjonen finnes i mange kommuner.

Håper noen kan gi meg et klargjørende svar på dette. ☺

Med hilsen
Anbjørn Brennhaug
Mobil. 90822110